

Justitsministeriets
FORSKNINGSKONTOR

Screening og henvisning

En devaluering af Ungdomskriminalitetsnævnet

Resumé

I 2018 indgik den daværende regering (Venstre, Det Konservative Folkeparti og Liberal Alliance), Socialdemokratiet og Dansk Folkeparti en ”Aftale om en reform af indsatsen mod ungdomskriminalitet – alle handlinger har konsekvenser”. Et af tiltagene i reformen var lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, herunder etableringen af et Ungdomskriminalitetsnævn, der trådte i kraft 1. januar 2019.

Justitsministeriets Forskningskontor har tilrettelagt et evalueringsprogram med seks delevalueringer, hvoraf indeværende evaluering omhandler screening og henvisning til Ungdomskriminalitetsnævnet. Ud over indeværende evaluering, er en delevaluering vedrørende nævnsmødet offentliggjort i maj 2021 og en delevaluering vedrørende ungefaglige undersøgelser og indstillinger er offentliggjort i december 2021.

Formålet med indeværende delevaluering er blandt andet at belyse praksis og processer i forbindelse med screening og henvisning til Ungdomskriminalitetsnævnet samt erfaringer forbundet hermed blandt centrale aktører. Ydermere belyses karakteristika ved den målgruppe, der henvises til nævnet, samt en række centrale aktørers vurdering af målgruppen. Derudover adresseres det løbende, hvorvidt praksis i forbindelse med Ungdomskriminalitetsnævnet imødekommer nogle af de formål, som var baggrund for etableringen af nævnet.

Denne delevaluering er baseret på en række forskellig empiri, blandt andet et dataudtræk vedrørende sager behandlet i Ungdomskriminalitetsnævnet, et dataudtræk vedrørende børnene/de unges mistanker og sigtelser forud for deres afgørelse i Ungdomskriminalitetsnævnet, opgørelser vedrørende politiets, anklagemyndighedens og domstolenes fristoverholdelse, oplysninger fra en manuel sagsgennemgang, spørgeskemabesvarelser fra nævnsmødedeltagere og børnesagkyndige samt interviews med blandt andet screeningsmedarbejdere ved politiet og ansatte ved anklagemyndigheden. Det bemærkes, at situationen vedrørende COVID-19 kan have haft betydning for nogle af undersøgelsens resultater, særligt for så vidt angår sagsbehandlingstiden.

En sammenfatning af analysernes resultater:

Karakteristika ved børn og unge, der henvises til Ungdomskriminalitetsnævnet

- Af de 1.858 10-17-årige børn og unge, der er blevet henvist til Ungdomskriminalitetsnævnet i perioden fra 1. januar 2019 til 30. april 2021, blev hovedparten (91 pct.) henvist på baggrund af personfarlig kriminalitet, mens de resterende blev henvist på baggrund af anden alvorlig kriminalitet.
- Lidt mere end halvdelen (55 pct.) af børnene/de unge var 15-17 år på gerningstidspunktet.
- Afhængigt af hvilken aldersgruppe (10-14 år eller 15-17 år) og kriminalitetstype (personfarlig eller anden alvorlig kriminalitet) der betragtes, er andelen af drenge mellem 83 pct. og 90 pct.
- Det gennemsnitlige antal mistanker/sigtelser, som børnene/de unge er registreret for *forud for deres afgørelse* i nævnet, er højere, hvad angår børn/unge, der er henvist

på baggrund af anden alvorlig kriminalitet, end hvad angår dem, der er henvist på baggrund af personfarlig kriminalitet.

- I størsteparten af sagerne har barnet/den unge (haft) et socialt støttebehov. Det indebærer eksempelvis, at barnet/den unge modtager eller har modtaget sociale foranstaltninger, eller at kommunen har modtaget en underretning om barnet/den unge. Andelen af børn/unge, der har (haft) et socialt støttebehov, er størst blandt de børn og unge, der er henvist på baggrund af anden alvorlig kriminalitet.

Politiets screening af sager

- Hvad angår sager henvist på baggrund af *anden alvorlig kriminalitet*, hvor politiets screeningsmedarbejdere skal vurdere risikoen for recidiv, indhenter politiets screeningsmedarbejdere oplysninger fra kommunen. I den forbindelse vurderer størstedelen af de interviewede screeningsmedarbejdere, at der er et godt samarbejde med sagsbehandlerne fra kommunerne.
- Hvad angår sager vedrørende 10-14-årige oplever de fleste af de interviewede screeningsmedarbejdere, at der er et godt samarbejde med medarbejdere i anklagemyndigheden i politikredsen.
- På tværs af politikredsene er der dog forskel på screeningsmedarbejdernes tilkendegivelse af omfanget af sager vedrørende 10-14-årige, der drøftes med anklagere, og der er ligeledes forskel på screeningsmedarbejdernes oplevelse af, hvordan og i hvilken grad anklagerne – til brug for sparringen med screeningsmedarbejderne – sætter sig ind i de konkrete sager. Der forekommer således at være en uensartet praksis vedrørende samarbejdet mellem anklagemyndigheden og screeningsmedarbejderne på tværs af kredsene for sager om 10-14-årige, hvilket også kan bevirke, at screeningsmedarbejdernes vurderingsgrundlag er uensartet. Det kan dog ikke fastslås, om det forskelligartede samarbejde på tværs af kredsene foranlediger forskelle i, hvilke sager der henvises til Ungdomskriminalitetsnævnet.

Anklagemyndighedens behandling af sager vedrørende 15-17-årige

- Når anklagemyndigheden modtager en sag, hvor politiets screeningsmedarbejdere anbefaler en henvisning til Ungdomskriminalitetsnævnet, følger anklagemyndigheden i langt de fleste tilfælde – 90 pct. af sagerne på landsplan – anbefalingen og nedlægger påstand om henvisning til Ungdomskriminalitetsnævnet.
- I de tilfælde, hvor screeningsmedarbejdernes anbefaling om henvisning til Ungdomskriminalitetsnævnet ikke følges, kan det blandt andet skyldes den unges alder, da sager, hvori der er mindre end tre måneder til, at den unge fylder 18 år, ikke skal henvises til Ungdomskriminalitetsnævnet, eller at der nedlægges påstand om en ungdomssanktion.

Strafferetlige afgørelser vedrørende 15-17-årige med påstand om henvisning

- I størsteparten (87 pct.) af de sager, der er henvist til Ungdomskriminalitetsnævnet i perioden 1. januar 2019 til 31. marts 2021, traf retten afgørelse om betinget fængselsstraf, mens retten i en mindre del af sagerne traf afgørelse om ubetinget fængselsstraf (syv pct.) eller om delvis betinget fængselsstraf (seks pct.).

Henvisning af sager fordelt efter politikreds

- Fordelingen af sagerne efter, om de er henvist på baggrund af personfarlig eller anden alvorlig kriminalitet, samt efter barnets/den unges alder, varierer på tværs af politikredse.

Fristoverholdelse

- I langt størstedelen (mellem 92 pct. og 96 pct.) af *sagerne vedrørende 10-14-årige* er fristen på 10 dage – fra mistanke til det besluttes, at sagen skal henvises til Ungdomskriminalitetsnævnet – overholdt.
- Størstedelen af screeningsmedarbejderne vurderer, at der i hovedparten af sagerne ikke er vanskeligheder ved at overholde tidsfristen. Der nævnes dog særligt to typer af tilfælde, hvor det kan være vanskeligt at overholde tidsfristen: 1) tilfælde hvor sagen ikke er færdigefterforsket, inden barnet/den unge registreres som mistænkt og 2) tilfælde hvor en 10-14-årig og en 15-17-årig er mistænkt/sigtet i samme sag.
- Hvad angår *sager vedrørende de 15-17-årige* er tidsfristen fra sigtelse til at sagen sendes i retten overholdt i mellem 69 pct. og 72 pct. af tilfældene i perioden fra 1. halvår 2019 til 2. halvår 2020. I 1. kvartal 2021 er 39 pct. af sagerne behandlet inden for fristen.
- Vanskeligheder ved at overholde tidsfristen forekommer blandt andet i komplekse sager, hvor det tager lang tid at færdigefterforske sagen, eksempelvis i sager hvor den unge er varetægtsfængslet.
- Hvad angår *sager vedrørende 15-17-årige* har domstolenes sagsbehandlingstid på 37 dage været overholdt i mellem 73 pct. og 80 pct. af tilfældene i 2019. I 1. halvår 2020 til 1. kvartal 2021 er mellem 48 pct. og 53 pct. af sagerne behandlet inden for fristen.
- I knap en tredjedel af sagerne, hvori fristen overskrides, er årsagen hertil registreret som værende ”forsvarerens forhold”.
- En opgørelse på baggrund af en manuel sagsgennemgang viser, at der for de 10-14-årige i gennemsnit går knap fire måneder fra gerningsdatoen til datoen for nævns-mødet, samt at gennemsnittet for de 15-17-årige er godt syv måneder fra gerningsdatoen til datoen for nævns-mødet.

Beskrivelser og vurderinger af sager, der henvises til Ungdomskriminalitetsnævnet

- I den politiske aftale om en reform af indsatsen mod ungdomskriminalitet er oprettelsen af Ungdomskriminalitetsnævnet beskrevet som et initiativ til at stoppe fødekæden til den hårde kerne. Kapitel 12 i denne rapport angår fagpersoners vurdering af, om de typer af sager, der henvises til Ungdomskriminalitetsnævnet, flugter med formålet om at forebygge ungdomskriminalitet, herunder at stoppe fødekæden til den hårde kerne.

- Der er konstrueret fem analytiske kategorier af børn og unge på baggrund af de beskrivelser og vurderinger – som gives og hyppigt fremhæves af de interviewede fagpersoner – af børn/unge, der henvises til Ungdomskriminalitetsnævnet. Det bemærkes, at der ikke er tale om en udtømmende liste af forskellige typer af børn og unge, der henvises til Ungdomskriminalitetsnævnet, samt at typerne og beskrivelserne heraf ikke nødvendigvis er gensidigt udelukkende.
- For så vidt angår de beskrevne typer af sager vedrørende *børn/unge med relation til kriminelle miljøer* samt *børn/unge i risiko for at begå yderligere kriminalitet*, er der en opfattelse af, at disse sager kan siges at angå fødekæden til den hårde kerne, samt at behandlingen af denne type sager i Ungdomskriminalitetsnævnet er formålstjenligt set i forhold til at forebygge ungdomskriminalitet.
- For så vidt angår typen af sager vedrørende *børn/unge med lav risiko for at begå yderligere kriminalitet*, er der en vurdering af, at disse børn/unge ikke kan betragtes som værende en del af fødekæden til den hårde kerne, og at der, ifølge fagpersonernes vurdering, er et proportionalitetsproblem mellem sagens behandling og den formodede kriminalpræventive virkning heraf.
- En fjerde type af sager vedrører *børn/unge, som forud for første henvisning til Ungdomskriminalitetsnævnet er institutionsanbragt, og som gentagne gange henvises til nævnet under anbringelsen*, eksempelvis grundet vold og trusler mod personalet på institutionen. Disse børn/unge vurderes at være en del af fødekæden til den hårde kerne, men samtidig bliver det påpeget, at det kan forekomme formålsløst, at samme personer gentagne gange henvises til Ungdomskriminalitetsnævnet. Flere nævnsmedlemmer påpeger, at det i sådanne genindbringelsessager kan være vanskeligt at træffe afgørelser i Ungdomskriminalitetsnævnet, der kan supplere den allerede omfattende sociale indsats, således at den kriminalpræventive indsats forbedres.
- Den sidste type af sager vedrører *børn/unge med svært nedsat psykisk funktionsevne*, hvor vurderingen er, at denne gruppe kan betragtes som værende en del af de børn og unge, som oprettelsen af Ungdomskriminalitetsnævnet er møntet på, idet de har en kriminel adfærd, og at risikoen for gentagen kriminalitet er stor. Samtidig er der en opfattelse af, at disse sager ikke er formålstjenlige at behandle i Ungdomskriminalitetsnævnet. Det skyldes blandt andet, at børnene/de unge ikke vurderes at være kognitivt i stand til at forstå sagsprocessen, og at deltagelsen i nævnsmødet kan være en belastning for barnets/den unges mentale helbred. Det skyldes desuden en opfattelse af, at børnene/de unge i vidt omfang i forvejen modtager omfattende social støtte efter serviceloven, og at en afgørelse om forbedringsforløb med dertilhørende tilsyn ved Ungekriminalforsorgen vurderes at kunne forstyrre den allerede etablerede indsats. Et forbedringsforløb med dertilhørende tilsyn vurderes således ikke at kunne forbedre den kriminalpræventive indsats.
- Det skal bemærkes, at de tre sidstnævnte typer vurderes at udgøre en mindre del af den samlede gruppe af børn/unge, der henvises til Ungdomskriminalitetsnævnet.
- En del fagpersoner påpeger desuden, at de har kendskab til en type af børn/unge, som vurderes at være i fødekæden til den hårde kerne, men som ikke opfylder betingelserne for henvisning til Ungdomskriminalitetsnævnet. Beskrivelserne af disse sager angår hyppigt børn/unge, der er mistænkt/sigtet for forhold vedrørende anden alvorlig kriminalitet, som ligger under grænsen for at kunne udløse en fængselsstraf, eksempelvis salg af euforiserende stoffer og besiddelse af kniv, og som gentagne

gange i politiets systemer er registreret som antruffet med personer fra kriminelle miljøer.

Indhold

1	Indledning	9
1.1	Evalueringens indhold og formål	10
2	Data og metode	12
2.1	Interviews	12
2.1.1	Interviews med screeningsmedarbejdere ved politiet og ansatte ved anklagemyndigheden	12
2.1.2	Interviewmateriale fra øvrige devalueringer	13
2.2	Spørgeskemaundersøgelse	14
2.3	Materiale fra Ungdomskriminalitetsnævnets sekretariat	14
2.4	Manuel sags gennemgang	15
2.5	Materiale fra Rigspolitiet	15
2.6	Materiale fra Rigsadvokaten	16
2.7	Materiale fra Domstolsstyrelsen	17
3	Om anvendelsesområdet for lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet	18
4	Karakteristika ved børn og unge, der henvises til Ungdomskriminalitetsnævnet	20
4.1	Generel fordeling af fire sagstyper	21
4.2	Fordeling af fire sagstyper efter køn	22
4.3	Mistanker og sigtelser forud for afgørelse i Ungdomskriminalitetsnævnet	23
4.3.1	Omfang af mistanker og sigtelser	24
4.3.2	Type af mistanker og sigtelser	27
4.4	Omfang af børn og unge, der har (haft) et socialt støttebehov	29
5	Sagsforløb – screening og henvisning	32
6	Politiets screening af sager	34
6.1	Screeningsværktøj – indledende screening	34
6.2	Efterforskningsmæssig belysning af sager	34
6.3	Screening af sager vedrørende anden alvorlig kriminalitet	35
6.3.1	Vurdering af strafniveau	35
6.3.2	Vurdering af risiko for recidiv	36
6.4	Screening af sager vedrørende personfarlig kriminalitet	40
6.4.1	Vurdering af tilfælde vedrørende ubetydelig vold	40
6.5	Samarbejde i screeningsprocessen	41
7	Politiets henvisning af sager vedrørende 10-14-årige	44
7.1	Oplysninger i forbindelse med henvisning	45

8	Anklagemyndighedens behandling af sager vedrørende 15-17-årige	47
8.1	Henviſning af sager vedrørende 15-17-årige efter domsfældelse	48
9	Strafferetlige afgørelser vedrørende 15-17-årige med påstand om henviſning	51
10	Henviſning af sager fordelt efter politikreds	53
11	Fristoverholdelse	55
11.1	Fristoverholdelse i sager vedrørende 10-14-årige	55
11.1.1	Typiske årsager til fristoverskridelse i sager om 10-14-årige	56
11.2	Fristoverholdelse i sager vedrørende 15-17-årige (fast-track)	57
11.2.1	Fristoverholdelse ved politi og anklagemyndighed	57
11.2.2	Årsager til fristoverskridelse vedrørende 15-17-årige i politi og anklagemyndighed	58
11.2.3	Fristoverholdelse ved domstolene	59
11.2.4	Årsager til fristoverskridelse vedrørende 15-17-årige ved domstolene	60
11.3	Hurtig konsekvens	61
12	Beskrivelser og vurderinger af sager, der henvises til Ungdomskriminalitetsnævnet	63
12.1	Beskrivelser af forskellige typer af sager, der henvises til Ungdomskriminalitetsnævnet	64
12.2	Vurdering af sager, der henvises til Ungdomskriminalitetsnævnet	66
12.3	Kriminalitetstruede børn/unge, der ikke henvises til Ungdomskriminalitetsnævnet	68
13	Bilag	70
13.1	Bilag 1	70
13.2	Bilag 2	72
13.3	Bilag 3	77
13.4	Bilag 4	78
13.5	Bilag 5	80

Indledning

I 2018 indgik den daværende regering (Venstre, Det Konservative Folkeparti og Liberal Alliance), Socialdemokratiet og Dansk Folkeparti en ”Aftale om en reform af indsatsen mod ungdomskriminalitet – alle handlinger har konsekvenser” (herefter ungdomskriminalitetsreformen).¹ Reformens formål er at styrke og nytænke indsatsen mod ungdomskriminalitet.

På baggrund af reformen trådte lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet i kraft 1. januar 2019.² Formålet med loven er at forebygge ungdomskriminalitet ved et Ungdomskriminalitetsnævn, der skal fastlægge målrettede individuelle forebyggende indsatser for børn og unge i alderen 10 til 17 år. Ungdomskriminalitetsnævnet består overordnet af en dommer samt en repræsentant fra henholdsvis politiet og kommunen, der har til opgave at træffe afgørelser i sager vedrørende børn og unge i alderen 10-17 år, som er mistænkt³ eller dømt for personfarlig eller anden alvorlig kriminalitet. Sagerne i Ungdomskriminalitetsnævnet behandles i den politikreds, hvor barnets/den unges opholdskommune er beliggende.

Det fremgår desuden af reformaftalen, at der – når reformen er fuldt implementeret og har virket i en passende periode – skal igangsættes en evaluering, der mere overordnet evaluerer resultaterne af indsatsen over for de unge, der har fået deres sag behandlet i Ungdomskriminalitetsnævnet, herunder i forhold til recidiv. På denne baggrund har Justitsministeriets Forskningskontor tilrettelagt et evalueringsprogram, der skal afdække forskellige faser og aspekter ved Ungdomskriminalitetsnævnet.

Evalueringsprogrammet omfatter seks devalueringer, der fokuserer på 1) screening og henvisning til nævnet, 2) ungefaglige undersøgelser, 3) nævnsmødet, 4) iværksættelse af foranstaltninger og tilsyn, 5) effektmåling vedrørende recidiv og 6) opfølgning på reformens økonomiske konsekvenser. Nærværende devaluering vedrører screening og henvisning. Devalueringen om ungefaglige undersøgelser og indstillinger er offentliggjort i december 2021 og devalueringen vedrørende nævnsmødet er offentliggjort i maj 2021.⁴ De øvrige devalueringer forventes at blive udarbejdet løbende frem til 2023.

¹ Se aftaleteksten: <https://www.regeringen.dk/publikationer-og-aftaletekster/aftale-om-en-reform-af-indsatsen-mod-ungdomskriminalitet/>

² Se en opstilling af øvrige fokusområder i reformen i indledningen til den tidligere offentliggjorte devaluering vedrørende nævnsmødet: <https://www.justitsministeriet.dk/wp-content/uploads/2021/05/Naevnsmoedet-En-devaluering-af-Ungdomskriminalitetsnaevnet..pdf>

³ Begrebet ”mistænkt” anvendes for børn og unge under den kriminelle lavalder i den situation, hvor politiet på baggrund af en efterforskning anser det for tilstrækkeligt bevist, at den rette gerningsmand er fundet.

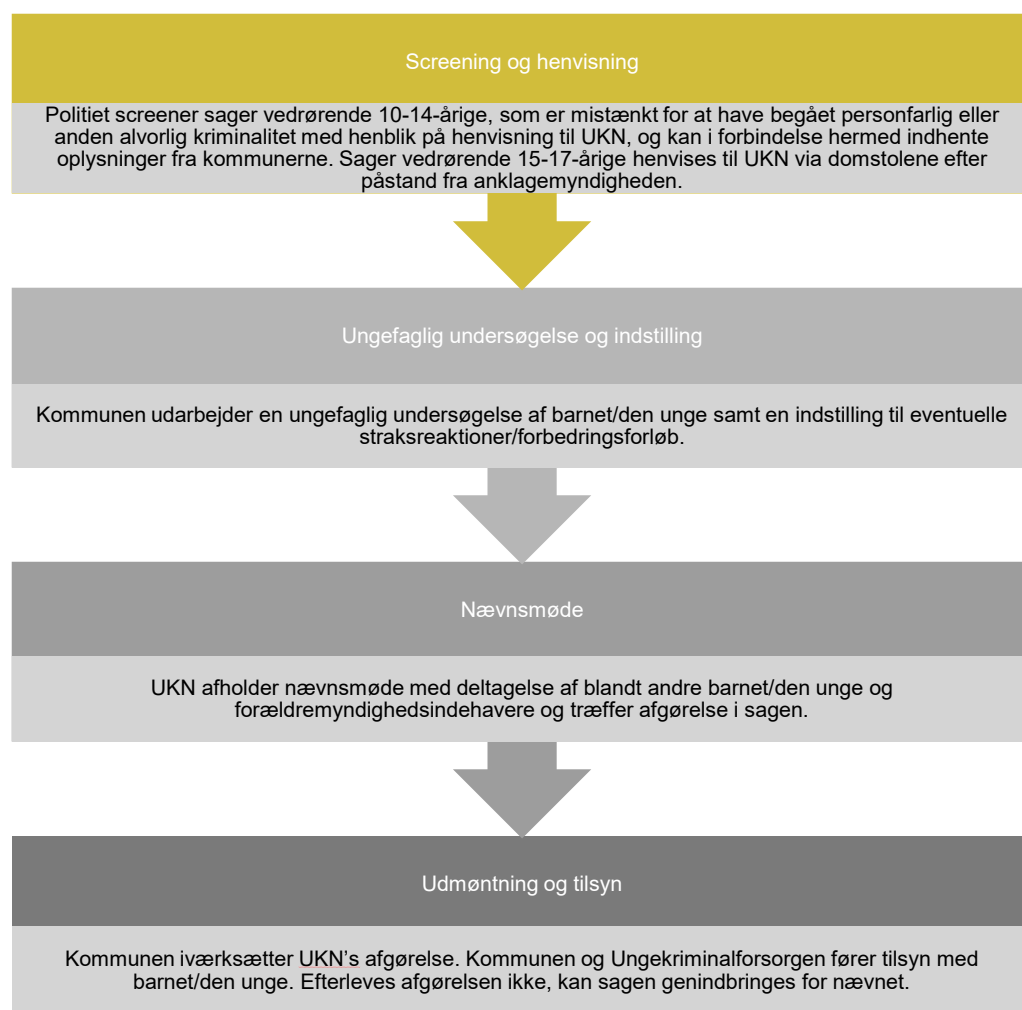
⁴ Se devalueringerne på Justitsministeriets hjemmeside: <https://www.justitsministeriet.dk/forskning/>

Formålet med det samlede evalueringsprogram er at belyse centrale aktørers erfaringer med Ungdomskriminalitetsnævnet samt at vurdere, i hvilken udstrækning praksis i forbindelse med Ungdomskriminalitetsnævnet imødekommer de formål, som var baggrund for etableringen af nævnet.

1.1

Evalueringens indhold og formål

Nedenstående figur viser i forenklet form sagsforløbet for børn og unge, hvis sag behandles i Ungdomskriminalitetsnævnet (forkortes UKN i figuren). Nærværende devaluering har fokus på den fase i forløbet, der omhandler screeningen og henvisningen til Ungdomskriminalitetsnævnet.

Et af formålene med denne devaluering er at belyse praksis og processer i forbindelse med screening og henvisning til Ungdomskriminalitetsnævnet samt erfaringer forbundet hermed blandt screeningsmedarbejdere i politiet samt blandt ansatte ved anklagemyndigheden. Ydermere belyses en række centrale aktørers beskrivelser og vurderinger af sager, der henvises til Ungdomskriminalitetsnævnet, herunder om de typer af sager, der henvises til Ungdomskriminalitetsnævnet, flugter med formålet om at forebygge ungdomskriminalitet. Derudover

adresseres det løbende, hvorvidt praksis i forbindelse med screening og henvisning til Ungdomskriminalitetsnævnet imødekommer nogle af de formål, som var baggrund for etableringen af nævnet. Indeværende devaluering fokuserer især på formålene vedrørende, at børnene/de unge skal mærke en hurtig konsekvens af deres handlinger samt en ensartet praksis på tværs af landet. Der er i denne devaluering et fokus på børn og unge med svært nedsat psykisk funktionsevne til Ungdomskriminalitetsnævnet, som får deres sag behandlet i Ungdomskriminalitetsnævnet.

2

Data og metode

I forbindelse med indsamlingen af empiri til brug for nærværende devaluering er der afholdt interviews, foretaget en manuel sags gennemgang og indhentet data, opgørelser og øvrige oplysninger fra Ungdomskriminalitetsnævnets sekretariat, Rigspolitiet, Rigsadvokaten og Domstolsstyrelsen. Desuden anvendes i nærværende undersøgelse dele af empiri, der primært er indsamlet i forbindelse med to af de øvrige devalueringer. Dette vil blive gennemgået i de nedenstående afsnit.

2.1

Interviews

2.1.1

Interviews med screeningsmedarbejdere ved politiet og ansatte ved anklagemyndigheden

Der er afholdt 18 interviews med i alt 27 screeningsmedarbejdere ved politikredsene samt ansatte ved anklagemyndigheden. Alle interviews er afholdt via telefon eller Microsoft Teams. Størstedelen af interviewene har været mellem en halv og en hel time og er afholdt i perioden fra april til juli 2021. Alle interviewene er optaget med diktafon, transskriberet og kodet i analyseprogrammet Nvivo. I forbindelse med rekruttering af interviewpersoner er det tilstræbt at sikre en geografisk spredning samt at få interviewpersoner med et stort erfaringsgrundlag til at deltage. I tabel 1 nedenfor ses en oversigt over interviewpersoner og rekruttering.

Tabel 1

Oversigt over interviewpersoner.

Antal interviewpersoner	Beskrivelse af rekruttering	Erfaringsgrundlag og baggrundsoplysninger	Område
19 screeningsmedarbejdere ansat i forebyggelsesafdelinger i politikredsene	Der er rettet henvendelse til alle politikredse med forespørgsel om kontakt til screeningsmedarbejdere, der har erfaring med screening og henvisning af sager til Ungdomskriminalitetsnævnet.	16 af de interviewede har været ansat som screeningsmedarbejdere siden Ungdomskriminalitetsnævnet blev oprettet i januar 2019. De resterende tre har på interviewtidspunktet været ansat som screeningsmedarbejder i mindst otte måneder. Da der i de fleste kredse er ansat 1-2 screeningsmedarbejdere, udgør de interviewede hovedparten af alle screeningsmedarbejdere i politikredsene. Størstedelen af de interviewede har en socialrådgiveruddannelse, mens enkelte er politiuddannede, kontoruddannede eller har en pædagogisk uddannelse.	De interviewede screeningsmedarbejdere er fordelt på alle 12 politikredse.
Otte ansatte ved anklagemyndigheden	Der er rettet henvendelse til anklagemyndigheden i seks forskellige politikredse med forespørgsel om kontakt til medarbejdere, der har erfaring med sager i relation til Ungdomskriminalitetsnævnet.	De interviewede har qua forskellige stillingsbetegnelser meget forskellige erfaringer med sager i relation til Ungdomskriminalitetsnævnet, herunder erfaring med at skrive anklageskrift i UKN-sager, møde i retten i UKN-sager, drøfte UKN-sager med screeningsmedarbejdere og implementering af sagsgange i forbindelse med oprettelsen af Ungdomskriminalitetsnævnet. De interviewedes stillingsbetegnelser omfatter anklagerfuldmægtig, anklager, senioranklager og advokaturchef.	De otte ansatte ved anklagemyndigheden er fordelt på seks politikredse, der er geografisk spredt i landet.

2.1.2

Interviewmateriale fra øvrige delevalueringer

Foruden ovennævnte interviews er der i kapitel 12 i denne rapport anvendt dele af interviewmaterialet fra interviews afholdt med kommunalt ansatte primært til brug for delevalueringen om ungefaglig undersøgelse og indstillinger. Materialet omfatter interviews med 22 kommunalt ansatte fordelt på 12 kommuner, der er placeret i de 12 forskellige politikredse. Interviewene er afholdt i perioden fra maj til juli 2021. For yderligere oplysninger om interviewpersoner og afholdelse af interviewene henvises til kapitel 2 i delevalueringen om ungefaglige undersøgelser og indstillinger.

Ydermere er der i kapitel 12 i denne rapport anvendt dele af interviewmaterialet fra interviews afholdt med nævnsmedlemmer, herunder dommere, politiansatte og kommunalt ansatte, primært til brug for delevalueringen om nævnsmødet. Materialet omfatter interviews

med 18 nævnsmedlemmer fra forskellige geografiske områder i landet. Interviewene er afholdt i perioden fra juni til september 2020. For yderligere oplysninger henvises til kapitel 2 i devalueringen om nævnsmødet.⁵

2.2 Spørgeskemaundersøgelse

Dele af en spørgeskemaundersøgelse, der blev foretaget i forbindelse med udarbejdelsen af devalueringen om nævnsmødet, er anvendt i indeværende devaluering. De anvendte dele angår besvarelser på udvalgte spørgsmål om målgruppen fra nævnsmedlemmer, det vil sige dommere, politiansatte og kommunalt ansatte, der træffer afgørelser ved nævnsmøder i Ungdomskriminalitetsnævnet. Spørgeskemaet er udsendt via e-mail i oktober 2020, og respondenterne har haft knap tre uger til besvarelsen. Spørgeskemaet er udsendt til 54 dommere, 61 politiansatte og 106 kommunalt ansatte, og der har været en svarprocent på henholdsvis 70 pct. (dommere), 64 pct. (politiansatte) og 58 pct. (kommunalt ansatte). For yderligere information vedrørende spørgeskemaundersøgelsen henvises til kapitel 2 i devalueringen vedrørende nævnsmødet.

2.3 Materiale fra Ungdomskriminalitetsnævnets sekretariat

Til brug for indeværende devaluering har Justitsministeriets Forskningskontor fra Ungdomskriminalitetsnævnets sekretariat indhentet et dataudtræk, som er baseret på oplysninger fra sekretariatets sagssystem.⁶ Dataudtrækket angår perioden fra 1. januar 2019 til 30. april 2021⁷ og vedrører alle børn og unge, der i denne periode er henvist til Ungdomskriminalitetsnævnet, dog eksklusive genindbringelsessager.⁸ Dataudtrækket omfatter oplysninger såsom alder på gerningstidspunkt, type af afgørelse truffet af nævnet, foranstaltningstype og type af kriminalitet, der har ledt til henvisningen til Ungdomskriminalitetsnævnet. Det bemærkes, at dataudtrækket omfatter perioden med nedlukning af Danmark grundet situationen vedrørende COVID-19. I perioden fra den 12. marts 2020 til ultimo april 2020 blev der kun i meget begrænset omfang afviklet nævnsmøder. Nævnet kunne fra den 11. maj 2020 afvikle fysiske nævnsmøder ved retterne i fuldt omfang igen. Efter perioden med nedlukning har der

⁵ Link til devaluering vedrørende nævnsmødet: <https://www.justitsministeriet.dk/wp-content/uploads/2021/05/Naevnsmoedet-En-devaluering-af-Ungdomskriminalitetsnaevnet..pdf>

⁶ Det bemærkes, at dataudtrækket fra Ungdomskriminalitetsnævnets sekretariat er baseret på oplysninger fra et journaliserings- og sagsstyringssystem (Workzone), som ikke er et egentligt statistiksystem, hvorfor oplysningerne er behæftet med usikkerhed. Registreringerne er endvidere dynamiske, således at der kan ske ændringer afhængigt af tidspunktet for udtræk af oplysningerne, idet der eksempelvis kan forekomme efterregistreringer. Dataudtrækket er foretaget i maj 2021.

⁷ Det bemærkes, at nogle oplysninger fra sager behandlet i 2020 og 2021 er registreret på anden vis end sager behandlet i 2019, da der er implementeret ændringer i registreringsmulighederne i sagsstyringssystemet.

⁸ En sag kan eksempelvis genindbringes for nævnet, hvis barnet/den unge ikke efterlever den afgørelse, som nævnet har truffet. Genindbringelsessager behandles i devalueringen om udmøntning og tilsyn.

været en sagsophobning ved Ungdomskriminalitetsnævnet, som har påvirket sagsbehandlingstiden vedrørende afholdelse af nævnsmøder.

Justitsministeriets Forskningskontor har fra Ungdomskriminalitetsnævnets sekretariat desuden indhentet en opgørelse over sager, der er blevet henvist til Ungdomskriminalitetsnævnet, men som efterfølgende er trukket tilbage af den henvisende politikreds. Opgørelsen indeholder oplysninger om sekretariatets modtagelsesdato for henvisningen, samt hvilken politikreds der har udarbejdet henvisningen, og angår perioden fra 1. januar 2019 til 30. april 2021.

2.4

Manuel sagsgennemgang

I forbindelse med denne devaluering er der foruden den øvrige dataindsamling ligeledes foretaget en manuel sagsgennemgang. Formålet med denne manuelle sagsgennemgang har været at opnå information om forhold, der ikke registreres kvantitativt i sagssystemet i Ungdomskriminalitetsnævnets sekretariat. Det drejer sig blandt andet om oplysninger vedrørende politiets vurdering af barnets/den unges risiko for recidiv, oplysninger vedrørende børnenes/de unges sociale støttebehov fra kommunerne og oplysninger om indholdet i politiets henvisningsdokumenter. Det skal bemærkes, at nogle af oplysningerne er behæftet med usikkerheder. Dette vil blive uddybet de steder i rapporten, hvor de pågældende oplysninger præsenteres.

Til brug for denne manuelle sagsgennemgang har Ungdomskriminalitetsnævnets sekretariat i februar 2021 identificeret de 100 nyeste sager vedrørende børn/unge, der har fået deres sag behandlet i Ungdomskriminalitetsnævnet.⁹ Disse 100 sager omfatter nævnsmøder afholdt i perioden januar til februar 2021. Grundet få sager angående anden alvorlig kriminalitet blandt disse 100 sager er der suppleret med yderligere 42 sager,¹⁰ hvor barnet/den unge er henvist på baggrund af anden alvorlig kriminalitet. Disse 42 sager omfatter nævnsmøder afholdt i perioden juli 2020 til januar 2021. For disse i alt 142 sager har medarbejdere fra Justitsministeriets Forskningskontor haft adgang til at gennemgå sagsakterne.

2.5

Materiale fra Rigspolitiet

Til brug for afsnit 4.3 vedrørende mistanker og sigtelser forud for afgørelse i Ungdomskriminalitetsnævnet har Justitsministeriets Forskningskontor indhentet et dataudtræk fra Rigspolitiet angående samtlige mistanker og sigtelser registreret i perioden fra 1. januar 2010 til 30. april 2021 for de børn og unge, der er blevet henvist til Ungdomskriminalitetsnævnet i

⁹ I disse 100 sager indgår *ikke* sager, der er afvist, jf. ungdomskriminalitetslovens § 42, samt sager, der er afvist, fordi de ikke opfylder ungdomskriminalitetslovens § 2. Der indgår heller ikke genindbringelses-sager.

¹⁰ Der blev i alt identificeret 50 sager vedrørende anden alvorlig kriminalitet, men i otte tilfælde blev sagen frasorteret, fordi sagen var blevet afvist, jf. ungdomskriminalitetslovens § 42, eller var fejlagtigt oprettet som en sag vedrørende anden alvorlig kriminalitet, trods sagen angik personfarlig kriminalitet.

perioden fra 1. januar 2019 til 30. april 2021. Data er trukket den 1. juni 2021. Begrebet "mistænkt" anvendes for børn og unge under den kriminelle lavalder i den situation, hvor politiet på baggrund af en efterforskning anser det for tilstrækkeligt bevist, at den rette gerningsmand er fundet. Devalueringens analyser angår alene mistanker/sigtelser vedrørende straffelovsovertrædelser, overtrædelser af lov om euforiserende stoffer, våbenloven eller knivloven. Dataudtrækket omfatter oplysninger såsom sigtelsesdato, den tilknyttede politikreds samt typer af kriminalitet, barnet/den unge er mistænkt eller sigtet for.

Desuden har Justitsministeriets Forskningskontor til brug for afsnit 11.1 vedrørende fristoverholdelse fået adgang til Rigspolitiets data vedrørende overholdelse af fristen fra mistanke til henvisning til Ungdomskriminalitetsnævnet. Data omfatter perioden 1. januar 2019 til 31. marts 2021 og er opdateret den 27. juli 2021.

Slutteligt har Justitsministeriets Forskningskontor modtaget politiets vejledning til implementeringen af lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet fra Rigspolitiet. Dokumentet er til intern brug og omfatter blandt andet en vejledning til politiets screeningsmedarbejdere om anvendelsen af politiets screeningsværktøj i forbindelse med identificeringen af målgruppen for Ungdomskriminalitetsnævnet. Dokumentet er anvendt af Justitsministeriets Forskningskontor til at opnå en generel indsigt i politiets procedurer, hvad angår screening og henvisning.

2.6

Materiale fra Rigsadvokaten

I forbindelse med kapitel 8 har Justitsministeriets Forskningskontor indhentet en opgørelse fra Rigsadvokaten angående sager, hvor politikredsenes screeningsenheder har henvist barnet/den unge til Ungdomskriminalitetsnævnet, fordelt efter om anklagemyndighederne har nedlagt påstand om henvisning til Ungdomskriminalitetsnævnet eller ej. Opgørelsen er opdelt efter politikreds og angår perioden fra 1. januar 2019 til 26. juni 2021.

Desuden har Justitsministeriets Forskningskontor til brug for afsnit 11.2 vedrørende fristoverholdelse indhentet en opgørelse fra Rigsadvokaten over antallet af sager, hvor tidsfristen – på 30 dage fra sigtelse til at sagen sendes i retten¹¹ – er overholdt, samt i modsat fald længden på fristoverskridelsen. Opgørelsen angår perioden 1. januar 2019 til 31. marts 2021, og data er opdateret den 12. juni 2021.¹²

¹¹ "Sigtelse til at sagen sendes i retten" vedrører perioden fra sigtelsesdato til tiltal dato. Datoerne er opgjort efter, hvornår henholdsvis sigtelsen og tiltalen er rejst.

¹² Rigsadvokaten bemærker i denne sammenhæng, at opgørelserne er baseret på tal fra politiets sagsstyringssystem (POLSAS). Opgørelserne er derfor behæftet med en vis usikkerhed, da POLSAS er et journaliserings- og sagsstyringssystem og ikke et egentligt statistiksystem. Det skal desuden bemærkes, at opgørelsen er baseret på dynamiske data, hvilket betyder, at opgørelsen ikke er endelig. Således vil der kunne ske ændringer afhængigt af tidspunktet for udtrækket af oplysningerne i opgørelsen, idet der eksempelvis kan forekomme efterregistreringer.

Materiale fra Domstolsstyrelsen

Til brug for kapitel 9 og afsnit 11.2 har Justitsministeriets Forskningskontor foretaget analyser på baggrund af en opgørelse fra Domstolsstyrelsen om sager vedrørende 15-17-årige, der er henvist til Ungdomskriminalitetsnævnet. Opgørelsen indeholder oplysninger om, hvilken type afgørelse retten har truffet, samt om domstolens sagsbehandlingstid. Opgørelsen angår perioden fra 1. januar 2019 til 31. marts 2021. Data er trukket den 22. september 2021 og oplysningerne kan ændre sig fremadrettet som følge af eventuelle efterregistreringer ved retterne. Det bemærkes endvidere, at data er baseret på domstolens registreringer, herunder også af manuel karakter, hvorfor de kan være forbundet med mindre usikkerhed.

Om anvendelsesområdet for lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet

Som beskrevet i rapportens indledning trådte lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet (herefter ungdomskriminalitetsloven) i kraft den 1. januar 2019.¹³ Formålet med loven, jf. ungdomskriminalitetslovens § 1, er at forebygge ungdomskriminalitet ved et Ungdomskriminalitetsnævn, der skal fastlægge målrettede individuelle forebyggende indsatser for børn og unge i alderen 10 til 17 år, og via en ungekriminalforsorg, der skal føre tilsyn med, at indsatserne gennemføres.

Ifølge ungdomskriminalitetslovens § 2 finder loven anvendelse for børn og unge i alderen 10-17 år (alderskriterie), som har opholdstilladelse eller i øvrigt fast, lovligt ophold i Danmark (opholdskriterie). For de 15-17-årige gælder, at de skal være idømt fængselsstraf¹⁴ for personfarlig kriminalitet eller anden alvorlig kriminalitet, jf. § 2, stk. 1, nr. 1 og 2, og for de 10-14-årige gælder, at de skal være mistænkt for personfarlig kriminalitet eller anden alvorlig kriminalitet (kriminalitetskriterie), jf. § 2, stk. 2, nr. 1 og 2. Begrebet mistænkt anvendes for børn og unge under den kriminelle lavalder i den situation, hvor politiet på baggrund af en efterforskning anser det for tilstrækkeligt bevist, at den rette gerningsmand er fundet.

Af bemærkningerne til ungdomskriminalitetsloven¹⁵ fremgår, at *personfarlig kriminalitet* skal forstås som overtrædelse – og forsøg på overtrædelse – af bestemmelser omfattet af straffelovens kapitel 25 om forbrydelser mod liv og legeme, kapitel 26 om forbrydelse mod den personlige frihed, § 119 om vold og trusler mod en person i offentlig tjeneste eller hverv, § 123 om vidnetrusler, § 180 om ildspåsættelse under skærpende omstændigheder, seksualforbrydelser omfattet af §§ 216-225, § 266 om trusler, § 281 om afpresning og § 288 om røveri. Af betænkningen over forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet¹⁶ fremgår, at udgangspunktet er, at sager vedrørende personfarlig kriminalitet vil udløse en fængselsstraf for så vidt angår de 15-17-årige, medmindre forholdet har karakter af ubetydelig vold. Hvis der i forbindelse med voldsepisoden ikke er sket betydelig skade, kan der anvendes tiltalefrafald¹⁷, og så skal sagen ikke henvises til Ungdomskriminalitetsnævnet. I betænkningen til lovforslaget fremgår ligeledes, at 10-14-årige, der er mistænkt for vold, som er af

¹³ Link til lov om bekæmpelse af Ungdomskriminalitet: <https://www.retsinformation.dk/eli/lt/2018/1705>

¹⁴ Nærmere bestemt en tillægsforanstaltning til en ubetinget fængselsstraf, jf. straffelovens § 74b, eller som vilkår til en betinget dom, jf. straffelovens § 57, stk. 10.

¹⁵ Bemærkninger til ungdomskriminalitetsloven: <https://www.retsinformation.dk/eli/ft/201812L00084>

¹⁶ Link til betænkning: https://www.ft.dk/ripdf/samling/20181/lovforslag/l84/20181_l84_betaenkning.pdf

¹⁷ Se Rigsadvokatens bekendtgørelse nr. 792 af 18. juni 2018 om politimestrenes og statsadvokaternes adgang til at frafalde tiltale.

ubetydelig karakter, og som ville have ført til tiltalefrafald, hvis barnet/den unge havde været over den kriminelle lavalder, ikke skal henvises til Ungdomskriminalitetsnævnet.

Hvad angår *anden alvorlig kriminalitet* fremgår det af bemærkningerne, at barnet/den unge alene skal henvises til Ungdomskriminalitetsnævnet, hvis barnet/den unge i øvrigt har risikofaktorer, der gør vedkommende særligt udsat for at begå yderligere kriminalitet. Ved anden alvorlig kriminalitet forstås i denne sammenhæng overtrædelser af straffeloven, lov om euforiserende stoffer, våbenloven eller knivloven. Det er endvidere en betingelse, at forholdet skal have haft en sådan grovhed, at det for de 15-17-årige har medført betinget eller ubetinget fængselsstraf, og for de 10-14-årige vurderes, at det ville have medført betinget eller ubetinget fængselsstraf, såfremt vedkommende havde været over den kriminelle lavalder. I bemærkningerne til loven er det angivet, at vurderingen af risikofaktorer vil skulle foretages konkret for hver enkelt barn/ung og navnlig vil skulle baseres på forekomsten af faktorer, der øger risikoen for at ende i den hårde kerne af kriminelle børn/unge. Overordnet kan de faktorer, der kan tale for en øget risiko for fremtidig kriminalitet, opdeles i individuelle, familiemæssige og miljømæssige faktorer. Yderligere påpeges det, at det ikke er muligt at opliste kombinationer af risikofaktorer, der uden videre vil føre til, at betingelsen om øget risiko for fremtidig kriminalitet vil være opfyldt. Tilsvarende er det ikke muligt at sige, at et bestemt antal risikofaktorer vil medføre, at betingelsen anses for opfyldt, da de forskellige forhold vil kunne indgå i vurderingen med forskellig vægt.

Karakteristika ved børn og unge, der henvises til Ungdomskriminalitetsnævnet

I dette kapitel præsenteres opgørelser vedrørende forskellige karakteristika ved børn og unge, der er henvist til Ungdomskriminalitetsnævnet.¹⁸ Børnene/de unge er i opgørelserne inddelt i fire forskellige sagstyper:

- 10-14-årige der henvises til nævnet på baggrund af personfarlig kriminalitet
- 10-14-årige der henvises på baggrund af anden alvorlig kriminalitet
- 15-17-årige der henvises på baggrund af personfarlig kriminalitet
- 15-17-årige der henvises til nævnet på baggrund af anden alvorlig kriminalitet.

Denne opdeling er lavet, da screenings- og henvisningsprocedurerne er forskellige for hver af disse sagstyper, jf. kapitel 5. Opgørelserne angår køn, alder, mistanker/sigtelser forud for afgørelse i Ungdomskriminalitetsnævnet samt omfanget af børn/unge, der har (haft) et socialt støttebehov forud for henvisning til Ungdomskriminalitetsnævnet.

Nedenstående opgørelser er primært baseret på et dataudtræk vedrørende de børn og unge, der er blevet henvist til Ungdomskriminalitetsnævnet i perioden fra 1. januar 2019 til 30. april 2021. Det drejer sig om 1.858 børn og unge og 1.900 sager.¹⁹ Opgørelserne omfatter både henviste sager, hvor der er blevet afholdt et nævnsmøde, samt henviste sager, hvor Ungdomskriminalitetsnævnet inden afholdelse af nævnsmødet træffer afgørelse om at afvise sagen.²⁰ Ud af de i alt 1.900 sager er 42 sager afvist, hvoraf mere end halvdelen angår 17-årige. Opgørelserne omfatter *ikke* sager, der trækkes tilbage af politikredsene (efter henvisning til

¹⁸ En del sager screenes indledningsvist med henblik på henvisning til Ungdomskriminalitetsnævnet, men ender med at blive frasorteret, jf. figur 3, og henvises således ikke. Indeværende kapitel omhandler udelukkende de børn/unge, der ender med at blive henvist, herunder også de sager, der afvises af Ungdomskriminalitetsnævnet.

¹⁹ 41 af disse unge har i perioden fået en sag behandlet i Ungdomskriminalitetsnævnet to eller tre gange (sidstnævnte i ét tilfælde), dog uden at dette karakteriseres som genindbringelsessager. For disse unge er det alene deres første deltagelse i Ungdomskriminalitetsnævnet, der er inkluderet i nedenstående opgørelser.

²⁰ Ungdomskriminalitetsnævnet kan afvise at behandle en sag, hvis sagen ikke er omfattet af nævnets kompetence.

Ungdomskriminalitetsnævnet og inden afholdelse af nævnsmødet)²¹, samt sager, der kan karakteriseres som værende genindbringelsessager. Denne afgrænsning gør sig gældende for samtlige opgørelser i rapporten, der er baseret på dataudtrækket vedrørende sager, der er henvist til Ungdomskriminalitetsnævnet.

4.1

Generel fordeling af fire sagstyper

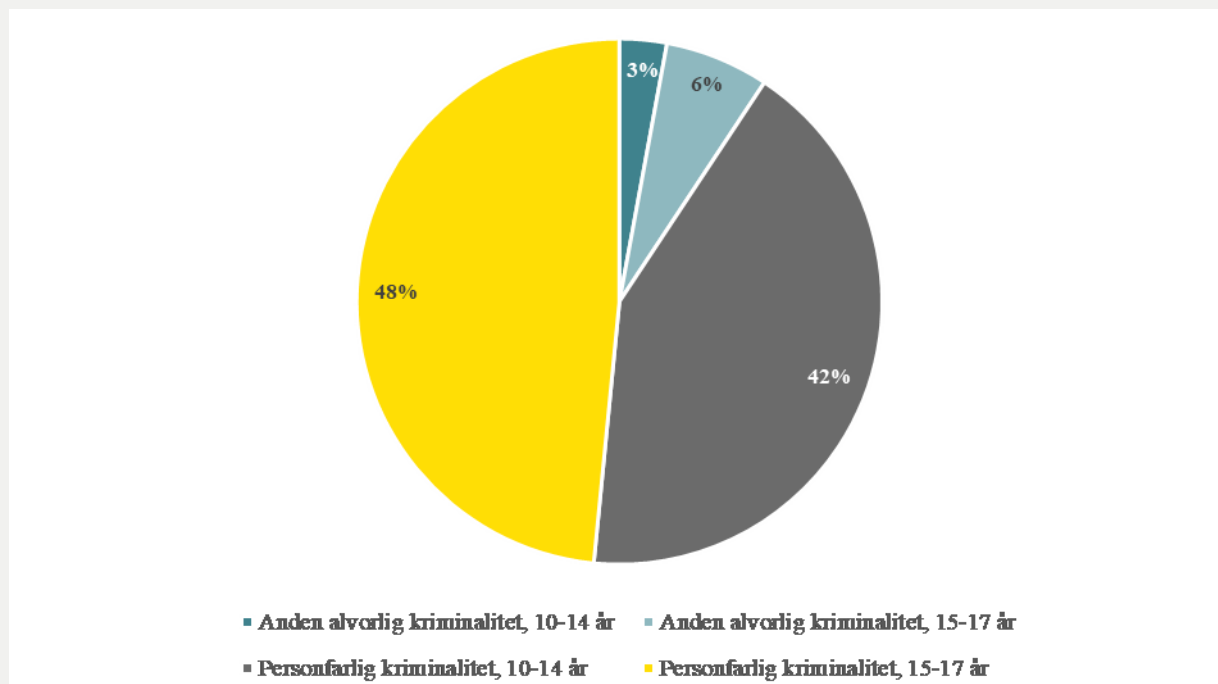
Af de 1.858 børn og unge, der er blevet henvist til Ungdomskriminalitetsnævnet i den beskrevne periode, blev 91 pct. (1.685 børn/unge) henvist på baggrund af personfarlig kriminalitet²², mens ni pct. (173 børn/unge) blev henvist på baggrund af anden alvorlig kriminalitet, se figur 1. Figuren illustrerer således tydeligt, at langt størstedelen af børnene/de unge er henvist til Ungdomskriminalitetsnævnet på baggrund af personfarlig kriminalitet. Desuden viser figuren, at den største andel af sagerne angår de 15-17-årige, der er henvist på baggrund af personfarlig kriminalitet, dog tæt efterfulgt af de 10-14-årige, der er henvist på baggrund af personfarlig kriminalitet. Den mindste sagstype udgøres af de 10-14-årige, der er henvist på baggrund af anden alvorlig kriminalitet.

²¹ Årsagen hertil er, at der ikke har været mulighed for at opdele disse sager på hverken type af kriminalitet eller aldersgruppe. Det er heller ikke muligt at identificere årsagen til, at sagerne er trukket tilbage. I perioden fra 1. januar 2019 til 30. april 2021 er i alt 73 sager trukket tilbage af politikredsene. For opdeling af disse tilbagetrukne sager på politikredse henvises til bilag 1.

²² At dette summerer til 90 pct. i figur 1 skyldes afrunding af decimaltal.

Figur 1.

Fordeling af børn og unge, der er blevet henvist til Ungdomskriminalitetsnævnet, efter sagstype. Perioden angår 1. januar 2019 til 30. april 2021.

N = 1.858

Hvad angår aldersfordelingen, var 45 pct. (839) af børnene/de unge 10-14 år på gerningstidspunktet, mens 55 pct. (1.019) var 15-17 år.²³ Betragtes aldersgennemsnittet for henholdsvis de to sagstyper med 10-14-årige og de to sagstyper med 15-17-årige, ses ganske små forskelle. Hvor aldersgennemsnittet for de 10-14-årige henvist på baggrund af anden alvorlig kriminalitet placerer sig på 13 år og 5 måneder, placerer aldersgennemsnittet for de 10-14-årige henvist på baggrund af personfarlig kriminalitet sig på 13 år og 3 måneder. For gruppen af 15-17-årige placerer tilsvarende aldersgennemsnit sig på henholdsvis 16 år og 15 år og 9 måneder.

4.2

Fordeling af fire sagstyper efter køn

Af de 1.858 børn og unge, der er blevet henvist til Ungdomskriminalitetsnævnet i alt, er langt størstedelen (84 pct.) drenge. Af tabel 2 fremgår en opgørelse over børn og unge, der er blevet henvist til Ungdomskriminalitetsnævnet fordelt efter sagstype og køn.

²³ Alderen henviser til børnenes/de unges alder på gerningstidspunktet. Dette er gennemgående for alle opgørelser i rapporten vedrørende alder.

Tabel 2

Fordeling af børn og unge, der er blevet henvist til Ungdomskriminalitetsnævnet, efter sagstype og køn. Perioden angår 1. januar 2019 til 30. april 2021.

Sagstype		Dreng	Piger	I alt
Anden alvorlig kriminalitet, 10-14 år	Antal	46	8	54
	Andel	85 %	15 %	100 %
Anden alvorlig kriminalitet, 15-17 år	Antal	107	12	119
	Andel	90 %	10 %	100 %
Personfarlig kriminalitet, 10-14 år	Antal	653	132	785
	Andel	83 %	17 %	100 %
Personfarlig kriminalitet, 15-17 år	Antal	750	150	900
	Andel	83 %	17 %	100 %

N = 1.858

Af tabellen fremgår, at andelen af piger varierer over de forskellige sagstyper, hvor den største andel piger forekommer blandt de unge, der er henvist på baggrund af personfarlig kriminalitet som 10-14-årig og 15-17-årig (17 pct.) og den mindste blandt de unge, der er henvist på baggrund af anden alvorlig kriminalitet som 15-17-årig (ti pct.).

4.3

Mistanker og sigtelser forud for afgørelse i Ungdomskriminalitetsnævnet

I dette afsnit opgøres omfanget af mistanker/sigtelser, som børnene/de unge, der er henvist til Ungdomskriminalitetsnævnet, er registreret for *forud for deres afgørelse* i Ungdomskriminalitetsnævnet (herefter ”mistanker/sigtelser”).²⁴ I indeværende afsnit er dette afgrænset som alle mistanker og sigtelser for straffelovsovertrædelser, overtrædelser af lov om euforiserende stoffer, våbenloven samt knivloven, som de henviste børn/unge er registreret for i perioden fra 1. januar 2012 til 30. april 2021. Desuden afgrænses mistanker og sigtelser til kun at omfatte dem, hvor barnets/den unges alder på gerningstidspunktet var mindst 10 år.

²⁴ ”Forud for deres afgørelse” afgrænses i denne opgørelse som de mistanker og sigtelser, hvor mistanke-/sigtelsesdatoen ligger forud for afgørelsesdatoen for barnets/den unges *første* henvisning til Ungdomskriminalitetsnævnet.

Hertil er vigtigt at bemærke, at den/de mistanke(r)/sigtelse(r), som har ledt til henvisningen til Ungdomskriminalitetsnævnet, indgår i beregningerne af mistanker/sigtelser. Årsagen hertil er, at det ikke her er muligt at identificere nøjagtig, hvilke(n) af de mistanker/sigtelser barnet/den unge er registreret med forud for afgørelsesdatoen i Ungdomskriminalitetsnævnet, der har ledt til henvisningen til Ungdomskriminalitetsnævnet, og ej heller antallet af mistanker/sigtelser, barnet eller den unge er henvist på baggrund af.

4.3.1

Omfang af mistanker og sigtelser

Overordnet viser opgørelsen, at de 1.858 børn og unge, der er blevet henvist til Ungdomskriminalitetsnævnet i perioden fra 1. januar 2019 til 30. april 2021, forud for deres afgørelsesdato i Ungdomskriminalitetsnævnet er registreret med i alt 9.127 mistanker/sigtelser.

Af tabel 3 fremgår det gennemsnitlige antal mistanker/sigtelser fordelt efter barnets/den unges alder på gerningstidspunktet for mistanken/sigtelsen, der førte til henvisningen, og om de er henvist på baggrund af anden alvorlig kriminalitet eller personfarlig kriminalitet. For tabellen bemærkes, at såfremt en af aldersgrupperne vedrørende enten anden alvorlig kriminalitet eller personfarlig kriminalitet indeholder færre end tre personer, er både det gennemsnitlige antal mistanker/sigtelser og antallet af personer markeret med et ”-” af diskretionshensyn.

Tabel 3²⁵

Gennemsnitlige antal mistanker/sigtelser fordelt efter alder på gerningstidspunkt for mistanken/sigtelsen, der førte til henvisningen samt efter type af lovovertrædelse, de er henvist for. Perioden angår 1. januar 2012 til 30. april 2021.

Alder	Anden alvorlig kriminalitet		Personfarlig kriminalitet	
	Gns. antal mistanker/sigtelser	Antal personer	Gns. antal mistanker/sigtelser	Antal personer
10 år	-	-	1,1	14
11 år	-	-	1,6	40
12 år	5,2	5	1,7	84
13 år	7,9	13	2,3	214
14 år	6,2	34	3,3	433
15 år	10,0	30	4,5	363
16 år	13,6	58	5,6	393
17 år ²⁶	10,3	31	4,7	142

N (antal børn/unge) = 1.856

Af tabellen fremgår, at det gennemsnitlige antal mistanker/sigtelser er højere, hvad angår børn og unge, der er henvist på baggrund af anden alvorlig kriminalitet, end hvad angår dem, der er henvist på baggrund af personfarlig kriminalitet. Dette gør sig gældende for alle de viste alderstrin (12-17 år). Hvad angår personfarlig kriminalitet, kan ligeledes ses af tabellen, at det gennemsnitlige antal mistanker/sigtelser er højere, desto højere alderstrin, der betragtes, frem til og med 16 år. Denne sammenhæng er ikke overraskende, da antallet af mistanker/sigtelser generelt stiger med alderen i ungdomsårene.²⁷

²⁵ To børn/unge, som er registreret med mere end 250 mistanker/sigtelser er frasorteret i forbindelse med denne tabel, da disse udgør outliers, som alternativt ville skævvride de præsenterede gennemsnit. Langt størsteparten af mistanker/sigtelserne, disse to børn/unge er mistænkt/sigtet for, vedrører økonomisk kriminalitet, herunder bedrageri, databedrageri og tilsnigelse af adgang uden at betale, hvilket er typer af kriminalitet, der ofte genererer flere registreringer jf. rapporten "Udvikling i børne- og ungdomskriminalitet 2011-2020".

²⁶ Det bemærkes, at de unge *ikke* henvises til Ungdomskriminalitetsnævnet, såfremt der på sigtelsestidspunktet er mindre end et halvt år til, at de fylder 18 år. Antallet af 17-årige, der er henvist til Ungdomskriminalitetsnævnet bør ses i lyset heraf.

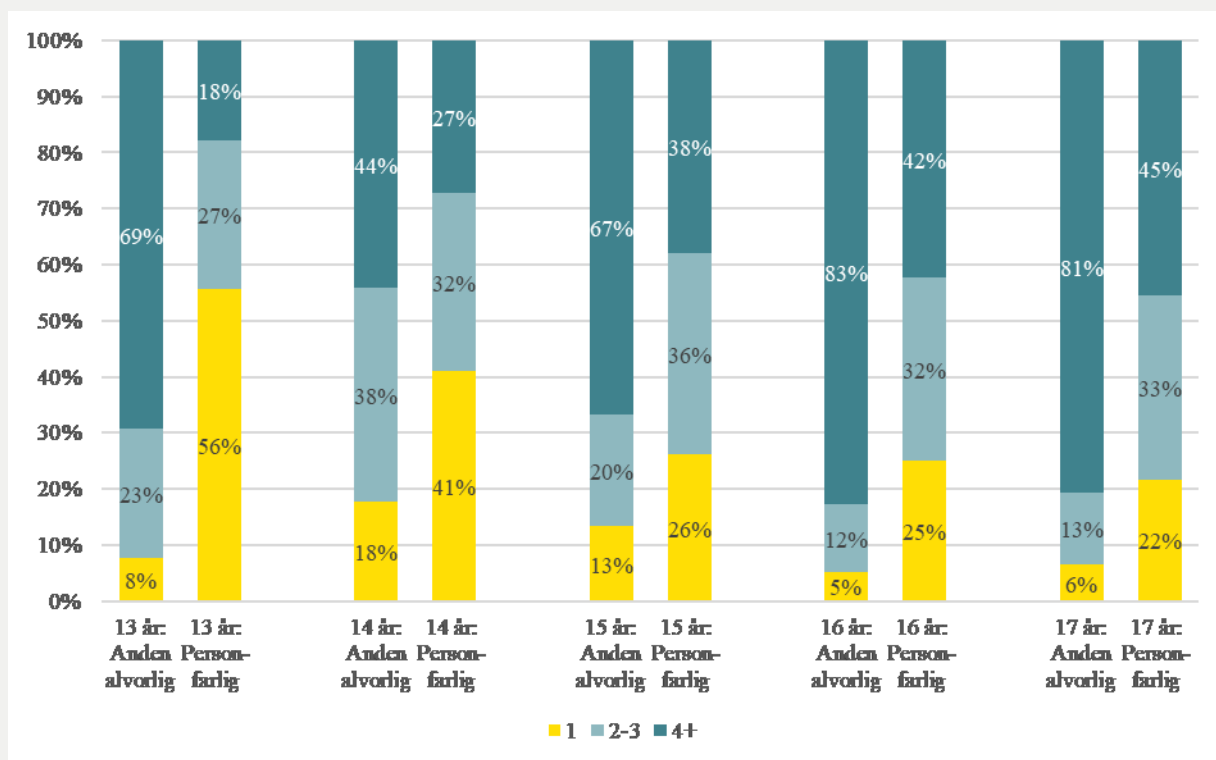
²⁷ Se eksempelvis rapporten "Udvikling i børne- og ungdomskriminalitet 2011-2020": <https://www.justitsministeriet.dk/wp-content/uploads/2021/06/Udvikling-i-boerne-og-ungdomskriminalitet-2011-2020.pdf>

Det bemærkes, at det ikke er undersøgt, hvorfor der *ikke* ses en stigning (eller stagnering) i det gennemsnitlige antal mistanker/sigtelser fra de 16-årige til de 17-årige.

Af figur 2 fremgår fordelingen af børn og unge, der er blevet henvist til Ungdomskriminalitetsnævnet, efter antallet af mistanker/sigtelser, alderstrin, samt efter om de er henvist på baggrund af anden alvorlig kriminalitet eller personfarlig kriminalitet. Figuren omfatter udelukkende 13-17-årige, da antallet af børn, der er henvist på baggrund af anden alvorlig kriminalitet i alderen 10 til 12 år, placerer sig på mellem en og fem, hvorfor en grafisk fremstilling af fordelingen ikke vurderes meningsfuld. For indsigt i fordelingen af mistanker/sigtelser for de 10-12-årige samt en mere detaljeret fremstilling af figur 2 henvises til bilag 2.²⁸

Figur 2.²⁹

Fordeling af børn og unge, der er blevet henvist til Ungdomskriminalitetsnævnet, efter antal mistanker/sigtelser, alder på gerningstidspunktet for mistanken/sigtelsen, der førte til henvisningen, samt efter type af lovovertrædelse, de er henvist for. Perioden angår 1. januar 2012 til 30. april 2021.

N (antal børn/unge) = 1.713

²⁸ Af bilaget fremgår otte figurer – en for hvert alderstrin – der viser fordelingen af antallet af mistanker/sigtelser i flere kategorier, end hvad der gør sig gældende i figur 2, samt fordelt efter om de er henvist på baggrund af anden alvorlig kriminalitet eller personfarlig kriminalitet.

²⁹ Bemærk at N for søjlerne varierer fra 13 til 433. N for hver enkel søjle fremgår af bilag 2.

Figuren viser, at for alderstrinene 13 til 17 år er andelen af børn/unge, der alene er registreret for én mistanke/sigtelse forud for afgørelsesdatoen, større blandt børnene/de unge, der er henvist på baggrund af personfarlig kriminalitet, end dem, der er henvist på baggrund af anden alvorlig kriminalitet.

For de samme alderstrin gælder, at andelen, der er registreret for mindst fire mistanker/sigtelser forud for afgørelsesdatoen, er større blandt børnene/de unge, der er henvist på baggrund af anden alvorlig kriminalitet, end dem, der er henvist på baggrund af personfarlig kriminalitet. Af bilag 2 fremgår ligeledes, at andelen, der er registreret for mindst 12 mistanker/sigtelser forud for afgørelsesdatoen, er større blandt børnene/de unge, der er henvist på baggrund af anden alvorlig kriminalitet, end dem, der er henvist på baggrund af personfarlig kriminalitet. Dette ses særligt blandt de 16-årige, hvor 47 pct. af de unge, der er henvist på baggrund af anden alvorlig kriminalitet, er registreret for 12 eller flere mistanker/sigtelser, mens tilsvarende gør sig gældende for 13 pct. af de unge, der er henvist på baggrund af personfarlig kriminalitet. Dette relaterer sig også til måden, hvorpå sagerne screenes, da vurderingen af, om barnets/den unges kriminelle handlinger er gradvist tiltagende i omfang og alvorlighed, indgår som en del af vurderingen af risiko for yderligere kriminalitet i sager vedrørende anden alvorlig kriminalitet.

4.3.2

Type af mistanker og sigtelser

I nedenstående tabel 4 er der for børnene/de unge inden for hver af de fire forskellige sagstyper opgjort, hvilke typer af mistanker/sigtelser de er registreret for forud for afgørelsen i Ungdomskriminalitetsnævnet.

Tabel 4 viser således mistanker/sigtelser forud for afgørelsen i Ungdomskriminalitetsnævnet fordelt efter kriminalitetskategorier for henholdsvis de 10-14-årige, der er henvist til nævnet på baggrund af personfarlig kriminalitet, de 10-14-årige, der er henvist på baggrund af anden alvorlig kriminalitet, de 15-17-årige, der er henvist på baggrund af personfarlig kriminalitet og de 15-17-årige, der er henvist til nævnet på baggrund af anden alvorlig kriminalitet

Det er vigtigt at bemærke, at opgørelsen også inkluderer den/de mistanke(r)/sigtelse(r), der har ledt til henvisningen til Ungdomskriminalitetsnævnet. Derfor vil børnene/de unge, der kategoriseres under sagstypen ”personfarlig kriminalitet” som udgangspunkt være registreret med en mistanke/sigtelse vedrørende personfarlig kriminalitet svarende til kriminalitetskategorierne røveri, seksualforbrydelser samt vold og trusler³⁰. Børn/unge, der kategoriseres under sagstypen ”anden alvorlig kriminalitet” vil som udgangspunkt være registreret med en mistanke/sigtelse vedrørende en af de øvrige kriminalitetskategorier. Det bemærkes også, at hvis et barn/ung henvises både på baggrund af personfarlig kriminalitet og anden alvorlig

³⁰ Det bemærkes, at kriminalitetskategorierne røveri, seksualforbrydelser samt vold og trusler dog også omfatter typer af mistanker/sigtelser, som ikke kategoriseres under sagstypen ”personfarlig kriminalitet” jævnfør bemærkningerne til Ungdomskriminalitetsloven, ligesom at sagstypen ”personfarlig kriminalitet” omfatter typer af mistanker/sigtelser, som ikke er omfattet af kriminalitetskategorierne røveri, seksualforbrydelser samt vold og trusler.

kriminalitet, kategoriseres vedkommende under sagstypen ”personfarlig kriminalitet”. I de tilfælde, hvor børn/unge under sagstypen ”anden alvorlig kriminalitet” er registreret med mistanker/sigtelser vedrørende personfarlig kriminalitet, kan der være tale om hændelser, der ikke har/ville have medført fængselsstraf, eller at hændelsen er forekommet inden oprettelsen af Ungdomskriminalitetsnævnet den 1. januar 2019.

Tabel 4

Fordeling af mistanker/sigtelser efter kriminalitetskategori, barnets/den unges alder på gerningstidspunkt for mistanke/sigtelse, der førte til henvisningen, samt efter type af lovovertrædelse, de er henvist for. Perioden angår 1. januar 2012 til 30. april 2021.

Kriminalitetskategori	Anden alvorlig kriminalitet		Personfarlig kriminalitet	
	10-14 år	15-17 år	10-14 år	15-17 år
<i>Straffelovsovertrædelser</i>				
Andre tyverier	12 %	6 %	4 %	4 %
Brugstyverier	8 %	7 %	3 %	4 %
Butikstyverier	19 %	9 %	11 %	7 %
Hærværk	20 %	10 %	5 %	6 %
Indbrud	10 %	7 %	2 %	3 %
Røveri	1 %	3 %	8 %	4 %
Seksualforbrydelser	1 %	1 %	3 %	4 %
Vold og trusler	4 %	9 %	50 %	34 %
Økonomisk kriminalitet	1 %	14 %	4 %	12 %
Andre straffelovsovertrædelser	16 %	8 %	5 %	11 %
<i>Særlovsovertrædelser</i>				
Lov om euforiserende stoffer	3 %	18 %	1 %	5 %
Våbenloven og knivloven	4 %	8 %	4 %	5 %
I alt	100 %	100 %	100 %	100 %

N (antal mistanker/sigtelser forud for afgørelsen i Ungdomskriminalitetsnævnet) = 9.127

Af tabellen fremgår, som beskrevet i det ovenstående, at andelen af mistanker/sigtelser vedrørende vold og trusler er større blandt de børn og unge, der er henvist på baggrund af personfarlig kriminalitet, end blandt dem, der er henvist på baggrund af anden alvorlig kriminalitet. Tilsvarende gør sig gældende for kriminalitetskategorierne røveri og seksualforbrydelser, om end i mindre udstrækning.

Betragtes de resterende ni kriminalitetskategorier for 10-14-årige henvist henholdsvis på baggrund af anden alvorlig kriminalitet og personfarlig kriminalitet, er de største kriminalitetskategorier for begge grupper butikstyverier (henholdsvis 19 pct. og 11 pct.) og hærværk (henholdsvis 20 pct. og fem pct.), mens kriminalitetskategorien andre straffelovsovertrædelser

ligeledes udgør fem pct. for de 10-14-årige henvist for personfarlig kriminalitet. Betragtes i stedet fordelingen af sigtelser blandt de 15-17-årige henholdsvis henvist på baggrund af anden alvorlig kriminalitet og personfarlig kriminalitet, er de største kriminalitetskategorier (blandt de ni kriminalitetskategorier, der ikke omfatter vold og trusler, røveri og seksualforbrydelse) for førstnævnte lov om euforiserende stoffer (18 pct.) og økonomisk kriminalitet (14 pct.), mens det for sidstnævnte gælder for økonomisk kriminalitet (12 pct.) og andre straffelovsovertrædelser (11 pct.). Dermed er økonomisk kriminalitet en hyppigt forekommende sigtelse for begge grupper af 15-17-årige, uagtet hvilken type af kriminalitet de er henvist til Ungdomskriminalitetsnævnet på baggrund af.³¹

4.4

Omfang af børn og unge, der har (haft) et socialt støttebehov

Cirka en femtedel (21 pct.) af de 1.856 børn og unge, der er blevet henvist til Ungdomskriminalitetsnævnet, hvor der samtidig indgår oplysninger om deres eventuelle forudgående anbringelse, var anbragt forud for mødet i Ungdomskriminalitetsnævnet. Af tabel 5 fremgår andelen af børnene/de unge, der var anbragt forud for nævnsmødet fordelt efter de fire sags typer.

Tabel 5³²

Fordeling af børn og unge, der er blevet henvist til Ungdomskriminalitetsnævnet, efter sagstype og anbringelse forud for nævnsmødet. Perioden angår 1. januar 2019 til 30. april 2021.

Sagstype		Anbragt forud	Ikke anbragt forud	I alt
Anden alvorlig kriminalitet, 10-14 år	Antal	16	37	53
	Andel	30 %	70 %	100 %
Anden alvorlig kriminalitet, 15-17 år	Antal	41	78	119
	Andel	34 %	66 %	100 %
Personfarlig kriminalitet, 10-14 år	Antal	127	658	785
	Andel	16 %	84 %	100 %
Personfarlig kriminalitet, 15-17 år	Antal	208	691	899
	Andel	23 %	77 %	100 %

N=1.856

³¹ Dette skal ses i lyset af, at der – som tidligere beskrevet – ofte generes flere registreringer inden for kriminalitetskategorien økonomisk kriminalitet.

³² I tabel 5 er N = 1.856 frem for 1.858, som i mange af de resterende tabeller og figurer, da der for to børn/unges vedkommende ikke er tilgængelige oplysninger angående deres eventuelle anbringelse forud for nævnsmødet.

Af tabellen ses, at andelen af børn og unge, der var anbragt forud for nævnsrådet, er størst blandt dem, der er henvist på baggrund af anden alvorlig kriminalitet med henholdsvis 34 pct. for de 15-17-årige og 30 pct. for de 10-14-årige.

I dataudtrækket vedrørende henviste sager er det ikke muligt at identificere børn/unge, der modtager øvrige foranstaltninger efter lov om social service, der har gennemgået en børnefaglig undersøgelse, eller hvor kommunen har modtaget en underretning om barnet/den unge. Derfor er disse oplysninger forsøgt identificeret via den manuelle sagsgennemgang.³³

I nedenstående tabel 6 fremgår på baggrund heraf en opgørelse af, hvorvidt barnet/den unge 1) modtager mindst en foranstaltning efter lov om social service på tidspunktet for kommunens udarbejdelse af sagsakterne, 2) har modtaget foranstaltning(er) efter lov om social service forud for den hændelse, der førte til henvisningen til Ungdomskriminalitetsnævnet,³⁴ 3) har gennemgået en børnefaglig undersøgelse forud for den hændelse, der førte til henvisningen til Ungdomskriminalitetsnævnet., eller 4) hvor kommunen har modtaget underretning(er) om barnet/den unge forud for den hændelse, der førte til henvisningen til Ungdomskriminalitetsnævnet.³⁵ Såfremt en af de beskrevne betingelser er opfyldt, betegnes barnet/den unge som ”at have (haft) et socialt støttebehov” i tabel 6 samt i det følgende. Betegnelsen dækker således også de sager, hvor der har været en formodning om et socialt støttebehov, i form af at kommunen har foretaget en børnefaglig undersøgelse af barnet/den unge, eller at kommunen har modtaget underretning(er) om barnet den unge. Som det tidligere er beskrevet, omfatter den manuelle sagsgennemgang i alt 142 sager.

³³ Kommunernes oplysning om dette er dog ikke ensartet i det tilgængelige materiale, hvorfor nedenstående opgørelser kan være underestimerede og behæftet med usikkerhed.

³⁴ Punkt 1 og 2 omfatter også anbringelse.

³⁵ I devalueringen vedrørende ungefaglige undersøgelser og indstillinger er der i kapitel 4 foretaget opgørelser af kommunernes kendskab til de børn/unge, der henvises til Ungdomskriminalitetsnævnet, som er baseret på samme fire betingelser som i denne opgørelse. Det er væsentligt at bemærke, at opgørelserne i de to rapporter ikke er sammenlignelige. Dette skyldes dels, at det i opgørelsen i indeværende devaluering er nødvendigt i forhold til opgørelsens formål at foretage en oversampling af sager vedrørende anden alvorlig kriminalitet, og dels at opgørelserne foretages med forskellige formål.

Tabel 6

Fordeling af børn og unge, der er blevet henvist til Ungdomskriminalitetsnævnet, efter sagstype og efter om barnet/den unge har (haft) et socialt støttebehov.

Sagstype		Har (haft) et socialt støttebehov	Har ikke (haft) et socialt støttebehov	I alt
Anden alvorlig kriminalitet, 10-14 år	Antal	15	1	16
	Andel	94 %	6 %	100 %
Anden alvorlig kriminalitet, 15-17 år	Antal	41	0	41
	Andel	100 %	0 %	100 %
Personfarlig kriminalitet, 10-14 år	Antal	16	11	27
	Andel	59 %	41 %	100 %
Personfarlig kriminalitet, 15-17 år	Antal	41	17	58
	Andel	71 %	29 %	100 %

N = 142

Overordnet set har børnene/de unge (haft) et socialt støttebehov i størsteparten af sagerne. Af tabel 6 fremgår desuden, at andelen af børn/unge, der har (haft) et socialt støttebehov, er størst blandt de sager, som er henvist på baggrund af anden alvorlig kriminalitet, mens denne andel er noget mindre for de børn og unge, der er henvist til Ungdomskriminalitetsnævnet på baggrund af personfarlig kriminalitet.

Efter at politiet har registreret en mistanke/sigtelse vedrørende personfarlig eller anden alvorlig kriminalitet i en sag vedrørende et barn/en ung, fremkommer sagen på en liste i et såkaldt screeningsværktøj i et af politiets it-systemer. Screeningsværktøjet er oprettet med det formål at identificere sager, der potentielt hører under ungdomskriminalitetslovens anvendelsesområde. Denne indledende, maskinelle screening af sager via screeningsværktøjet gennemses af screeningsmedarbejdere ansat i forebyggelsesafdelingerne i politikredsene³⁶, og der foretages en individuel screening af sagerne. Hvad angår sager vedrørende anden alvorlig kriminalitet, indhenter screeningsmedarbejderne oplysninger fra kommunen til brug for vurderingen af, hvorvidt barnet/den unge er i særlig risiko for at begå yderligere kriminalitet.

Hvad angår de *10-14-årige*, er det politiet, som henviser sager, der opfylder betingelserne for behandling i Ungdomskriminalitetsnævnet, jf. ungdomskriminalitetslovens § 11. Der er fastsat en tidsfrist for politiets sagsbehandling på ti dage fra mistanke til henvisning, jf. bemærkninger til ungdomskriminalitetsloven.

Det følger af ungdomskriminalitetslovens § 10, at anklagemyndigheden i sager vedrørende 15-17 årige, der opfylder betingelserne i ungdomskriminalitetslovens § 2, stk. 1, nedlægger påstand om henvisning til Ungdomskriminalitetsnævnet. Der er fastsat en fast-track procedure, hvor tidsfristen for sagsbehandling – fra at politiet rejser sigtelse, til sagen sendes i retten – i de fleste tilfælde er på 30 dage.³⁷ Det følger endvidere af ungdomskriminalitetslovens § 10, at retten tager stilling til, om en ung skal have sin sag behandlet i Ungdomskriminalitetsnævnet. For domstolene er målsætningen for sagsbehandlingstiden fastsat til 37 dage.

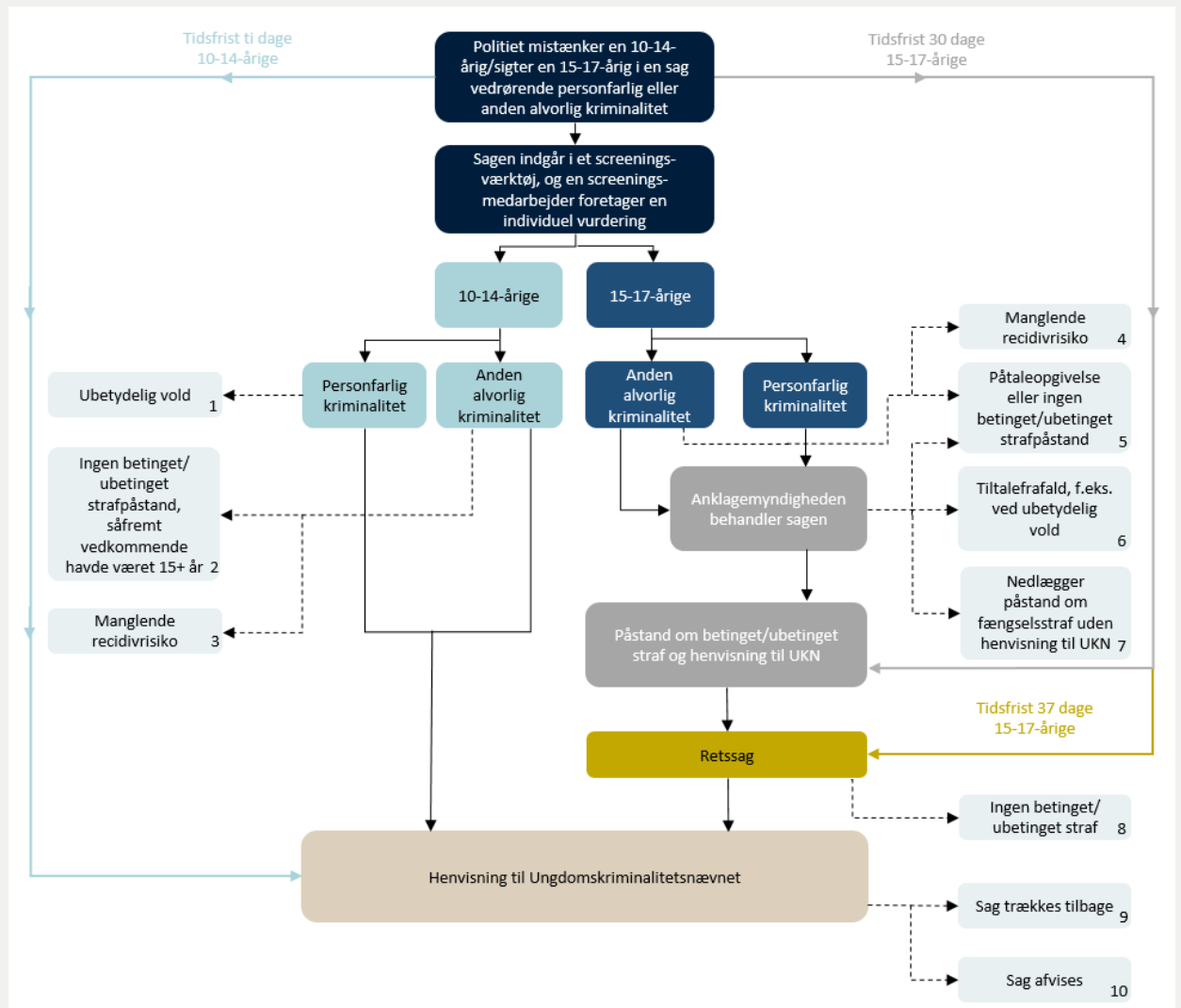
Nedenstående figur 3 illustrerer i forenklet form sagsforløbet og tidsfristerne.

³⁶ Det er den politikreds, hvor gerningsstedet er beliggende, der er ansvarlig for screeningen.

³⁷ Tidsfristen er 60 dage i voldtægtssager og fire måneder, hvis sigtede skal mentalundersøges.

Figur 3.

Sagsforløb ved screening og henvisning til Ungdomskriminalitetsnævnet.

Figuren illustrerer også de forskellige trin i processen, hvor sagerne af forskellige årsager frasorteres og dermed ikke bliver henvist til Ungdomskriminalitetsnævnet. Frasorteringerne fremgår af de lyseblå tekstbokse. Der sker frasortering af sager i screeningsenhederne, i anklagemyndigheden og ved domstolene. Der sker desuden frasortering af sager, der er blevet henvist til Ungdomskriminalitetsnævnet, men som bliver afvist eller trukket tilbage, inden der afholdes nævnsmøde. Disse forskellige typer af frasortering, og årsagerne hertil, vil blive adresseret løbende gennem rapporten, hvor der henvises til ovenstående figur og de numre, der fremgår af de lyseblå tekstbokse.

6

Politiets screening af sager

6.1

Screeningsværktøj – indledende screening

I forbindelse med etableringen af Ungdomskriminalitetsnævnet er der i politiet oprettet et screeningsværktøj, der på baggrund af oplysninger i politiets systemer foretager en indledende, maskinel screening af sager vedrørende børn og unge. Screeningsværktøjet opdateres dagligt, og screeningsmedarbejderne beskriver, at de hver morgen orienterer sig i screeningsværktøjet i forhold til, om der er kommet nye sager, der skal håndteres af screeningsenheden.

Den indledende, maskinelle screening afgrænser sagerne i forhold til alderskriteriet, således at alene børn og unge i alderen 10-17½-år fremgår af screeningsværktøjet, mens det af screeningsmedarbejderne i den individuelle screening af sagerne nærmere skal afklares, om opholdskriteriet er opfyldt. Hvad angår kriminalitetskriteriet trækker screeningsværktøjet på en række foruddefinerede gerningskoder afhængigt af, om der er tale om personfarlig kriminalitet eller anden alvorlig kriminalitet. Screeningsmedarbejdernes videre håndtering af sagen er forskellig i forhold til de to kriminalitetstyper, samt i forhold til om sagen vedrører en person under eller over den kriminelle lavalder, jf. afsnit 6.3 og 6.4.

6.2

Efterforskningsmæssig belysning af sager

Flere af de interviewede screeningsmedarbejdere nævner, at et af de første skridt, efter den indledende screening, er at undersøge, hvorvidt sagen er færdigefterforsket. Det undersøges eksempelvis, om der er vidner, der endnu ikke er afhørt, eller om der forventes indsamling af tekniske beviser.

Screeningsmedarbejderne beskriver, at de særligt kvalitetssikrer den efterforskningsmæssige belysning af sager vedrørende 10-14-årige forud for en eventuel henvisning til Ungdomskriminalitetsnævnet. I tilfælde hvor det vurderes, at den efterforskningsmæssige belysning af sagen er utilstrækkelig, beskriver nogle af screeningsmedarbejderne, at de er i dialog med efterforskere i konkrete sager om nødvendigheden af yderligere efterforskningskridt. Det påpeges, at såfremt det ikke er muligt at sikre en tilstrækkelig høj kvalitet i efterforskningen, eller der er tvivl om skyldsspørgsmålet, henvises barnet/den unge ikke. Nogle af de interviewede screeningsmedarbejdere beskriver, at tvivl om skyldsspørgsmålet primært forekommer i sager med ord-mod-ord-forklaringer, hvor den formodede gerningsperson ikke erkender forholdet, og hvor der ikke er tekniske beviser.

I relation til dette kan det bemærkes, at det på baggrund af 41 sager³⁸ vedrørende 10-14-årige fra den manuelle sagsgennemgang er identificeret, at barnet/den unge erkender eller delvist³⁹ erkender forholdet/forholdene i 26 af sagerne. Der synes at være en større andel blandt børn/unge, der henvises på baggrund af anden alvorlig kriminalitet, som erkender eller delvist erkender (12 ud af 16 sager) sammenlignet med børn/unge, der henvises på baggrund af personfarlig kriminalitet (14 ud af 25 sager). Hvad angår forekomsten af tekniske beviser er det ikke muligt at opgøre omfanget heraf ved brug af den manuelle sagsgennemgang.

6.3 Screening af sager vedrørende anden alvorlig kriminalitet

For sager, der vedrører anden alvorlig kriminalitet, foretager screeningsmedarbejderne to typer af vurderinger forud for en eventuel henvisning; en vurdering af strafniveauet – det vil sige, hvorvidt forholdet kan medføre fængselsstraf – og en vurdering af risikoen for recidiv.

6.3.1 Vurdering af strafniveau

Hvad angår de 10-14-årige, der er mistænkt for at have begået anden alvorlig kriminalitet, skal der forud for en eventuel henvisning til Ungdomskriminalitetsnævnet foretages en vurdering af, om der er tale om kriminalitet, der, hvis barnet/den unge havde været over den kriminelle lavalder, ville have medført en betinget eller ubetinget fængselsstraf.

Flere af de interviewede screeningsmedarbejdere beskriver, at udgangspunktet for denne vurdering er afsnit i Rigsadvokatmeddelelsen, som omhandler straffastsættelse i sager om overtrædelse af straffeloven generelt, om overtrædelse af bestemmelser vedrørende formueforbrydelser samt overtrædelse af bestemmelser i lov om euforiserende stoffer, våbenloven og knivloven.⁴⁰ Rigsadvokatmeddelelsen kan ifølge screeningsmedarbejderne give en overordnet vejledning til vurderingen af strafniveauet, men er i nogle tilfælde ikke tilstrækkelig konkret.

Ifølge screeningsmedarbejderne er der en hel del sager, der indgår i den maskinelle screening, og som derfor er omfattet af screeningsværktøjet, som umiddelbart kan frasorteres grundet en vurdering af, at forholdet utvivlsomt *ikke* ville føre til fængselsstraf.⁴¹ Der nævnes eksempelvis førstegangskriminalitet angående butikstyveri eller hærværk i mindre omfang.

³⁸ Som det fremgår af afsnit 4.4, er der i alt 43 sager i den manuelle sagsgennemgang, som vedrører 10-14-årige. I to af sagerne har det ikke været muligt at identificere, hvordan barnet/den unge forholder sig til skyldsspørgsmålet.

³⁹ Denne kategori angår tilfælde, hvor det er identificeret, at barnet /den unge erkender dele af forholdet/forholdene, eller hvor barnet/den unge beskrives at have skiftet forklaring undervejs i processen.

⁴⁰ Se Anklagemyndighedens Vidensbase: <https://vidensbasen.anklagemyndigheden.dk/h/6dfa19d8-18cc-47d6-b4c4-3bd07bc15ec0/VB/5e8feb25-6ab0-473b-8a1b-6bfd959b41a4?showExact=true>

⁴¹ Der henvises til boks 2 og 5 i figur 3.

Øvrige sager kan ifølge nogle af screeningsmedarbejderne være vanskelige at vurdere i forhold til, hvad der ville føre til en fængselsstraf. Screeningsmedarbejderne beskriver, at de ved tvivlsspørgsmål rådfører sig med medarbejdere ved anklagemyndigheden i deres politikreds, se afsnit 6.5 vedrørende samarbejdet med anklagemyndigheden. Nogle screeningsmedarbejdere nævner også, at de rådfører sig med medarbejdere fra Ungdomskriminalitetsnævnets sekretariat⁴² og/eller politifaglige kolleger eller ledere med mere erfaring.

Hvad angår de 15-17-årige beskriver flere af de interviewede screeningsmedarbejdere, at de foretager en mere overordnet vurdering af, hvorvidt det er sandsynligt, at anklagemyndigheden vil påstå betinget eller ubetinget fængselsstraf. Denne overordnede vurdering vedrører særligt, hvorvidt hændelsen utvivlsomt *ikke* vil føre til en påstand om fængselsstraf, og danner grundlag for screeningsmedarbejdernes vurdering af, hvorvidt der er basis for desuden at foretage en vurdering af risikoen for recidiv.

6.3.2

Vurdering af risiko for recidiv

Det fremgår blandt andet af ungdomskriminalitetslovens § 2, stk. 1, nr. 2, at loven finder anvendelse på unge i alderen 15-17 år, som er idømt fængselsstraf for anden alvorlig kriminalitet, og som samtidig vurderes at være i særlig risiko for at begå yderligere kriminalitet. Det samme gør sig gældende for børn i alderen 10-14 år, som er mistænkt for anden alvorlig kriminalitet, jf. § 2, stk. 2, nr. 2. Screeningsmedarbejderne har således til opgave at vurdere risikoen for recidiv i konkrete sager både vedrørende 10-14-årige og 15-17-årige.

Flere af de interviewede screeningsmedarbejdere beskriver, at det er et begrænset antal sager, der angår anden alvorlig kriminalitet, hvor kriminalitetskriteriet, som beskrevet i afsnit 6.3.1, er opfyldt, og hvor der derfor er grundlag for at foretage en vurdering af recidivrisikoen. Blandt disse er desuden en række tilfælde, hvor kriminalitetskriteriet er opfyldt, men hvor der ikke vurderes at være risiko for recidiv. På den baggrund vurderes det, at en del sager vedrørende anden alvorlig kriminalitet frasorteres.⁴³

Som baggrundsviden til vurdering af risikoen for recidiv har screeningsmedarbejderne en vejledning tilgængelig, der med udgangspunkt i forskningsbaseret viden beskriver forskellige henholdsvis beskyttelses- og risikofaktorerens betydning for sandsynligheden for, at børn og unge begår kriminalitet.⁴⁴ På baggrund af de tilgængelige oplysninger fra politiets systemer og kommunen samt screeningsmedarbejdernes social- eller politifaglige viden og indsigt i

⁴² For yderligere information vedrørende Ungdomskriminalitetsnævnets sekretariat henvises til devalueringen vedrørende nævnsrådet.

⁴³ Der henvises til boks 3 og 4 i figur 3.

⁴⁴ Vejledningen er baseret på følgende publikationer: 1) Østergaard, S. et al. (2015): *På vej mod ungdomskriminalitet, hvilke faktorer i barndommen gør en forskel*. SFI. 2) Olsen, R. et al. (2016): *På vej mod ungdomskriminalitet, hvilke faktorer i ungdommen gør en forskel*. SFI. 3) Pedersen, A. & Jørgensen, T. (2017): *Ungdomskriminalitet, de mest kriminelle unge*. Justitsministeriets Forskningskontor.

risiko- og beskyttelsesfaktorer, foretages en individuel vurdering af, om barnet/den unge er i særlig risiko for at begå yderligere kriminalitet.

Flere af de interviewede screeningsmedarbejdere har opfattelsen af, at de sager, der henvises på baggrund af anden alvorlig kriminalitet, typisk omhandler børn/unge, der er mere socialt belastede og har flere risikofaktorer, end en stor del af de børn og unge der henvises på baggrund personfarlig kriminalitet, da disse sager ikke undergår samme screening med hensyn til risikoen for recidiv, jf. afsnit 6.4.

Oplysninger fra politiets systemer

De interviewede screeningsmedarbejdere fortæller, at udgangspunktet for recidivvurderingen er de tilgængelige oplysninger om barnet/den unge i politiets systemer, der samles i screeningsværktøjet. Her indgår blandt andet oplysninger om tidligere mistanker/sigtelser, forældre/søskendes domme, om barnet/den unge er registreret som forurettet, om barnet/den unge er bosat i et særligt udsat boligområde, om der har været afholdt en bekymringssamtale med barnet/den unge, eller om der er registreret en underretning jf. servicelovens § 153. Screeningsmedarbejderne beskriver, at de gennemgår de forskellige oplysninger, der er tilgængelige for hvert enkelt barn/ung, og på den baggrund danner sig et overblik over barnets/den unges risikofaktorer samt kriminelle historik.

Indhentning af oplysninger fra kommuner

I tillæg til oplysningerne i politiets systemer indhenter screeningsmedarbejderne oplysninger fra kommunen i de tilfælde, hvor screeningsmedarbejderne – som det er beskrevet ovenfor – vurderer, at et barn/en ung potentielt er i målgruppen for at blive henvist til Ungdomskriminalitetsnævnet. Oplysningerne fra kommunen har til formål at supplere oplysningerne fra politiets systemer. Udover at afdække barnets/den unges risikofaktorer nævner flere af de interviewede screeningsmedarbejdere, at oplysningerne fra kommunen også kan belyse eventuelle beskyttelsesfaktorer, da kommunen eksempelvis kan have oplysninger om, at barnet/den unge trives i skolen eller kommer fra en velfungerende familie.

Nogle screeningsmedarbejdere nævner eksempler på tilfælde, hvor det materiale, de har modtaget fra kommunerne, har været forældet eller ufyldstgørende, men flere nævner, at oplysningerne fra kommunerne med tiden er blevet mere målrettet formålet om at bidrage til en vurdering af risikoen for recidiv.

På baggrund af den manuelle sagsgennemgang er det identificeret, at der i 52 ud af 57 sager vedrørende anden alvorlig kriminalitet er indhentet oplysninger fra kommunen i forbindelse med politiets vurdering af recidivrisikoen. I de resterende fem tilfælde, hvor der ikke er indhentet oplysninger fra kommunen, er årsagen enten, at politiet i forvejen er i besiddelse af relativt nyligt indhentede oplysninger fra kommunen vedrørende barnet/den unge, eller at sagen på screeningstidspunktet ikke henvises på baggrund af anden alvorlig kriminalitet, men ændrer karakter i straffesagsprocessen. Ved sidstnævnte skal forstås, at den unge kan være sigtet for én type lovovertrædelse, men modtager en dom for en anden type lovovertrædelse, eller at den unge kan være sigtet for både personfarlig og anden alvorlig kriminalitet, men kun modtager dom for anden alvorlig kriminalitet.

Af den manuelle sags gennemgang ses desuden, at oplysningerne fra kommunen er forskellige i karakter og omfang. I størstedelen af tilfældene indeholder dokumenterne oplysninger om, hvilke underretninger de har modtaget i forbindelse med barnet/den unge, og hvilke foranstaltninger efter lov om social service barnet/den unge har modtaget eller modtager. I nogle tilfælde ekspliciteres barnets/den unges konkrete beskyttelses- og risikofaktorer, og i nogle tilfælde angives ligeledes en direkte vurdering af, om barnet/den unge er kriminalitetstruet og derved er i risiko for at begå yderligere kriminalitet.

Faktorer i konkrete sager

Af nedenstående tabel 7 fremgår en oversigt over, hvilke risikofaktorer der fremgår af sagsakterne i 54 sager fra den manuelle sags gennemgang, i tilfælde hvor barnet/den unge er henvist på baggrund af anden alvorlig kriminalitet.⁴⁵ Oversigten over risikofaktorer er udarbejdet på baggrund af en kvalitativ dokumentanalyse af sagsakterne. De oplyste risikofaktorer tager afsæt i Socialstyrelsens liste over de 50 vigtigste risikofaktorer⁴⁶ og følger samme overordnede inddeling. Dog er 12 af de i alt 50 faktorer udeladt, herunder ikke dynamiske faktorer og faktorer der ikke fremgik af materialet.⁴⁷ Fem faktorer blev tilføjet, fordi de fremgik af risikovurderingerne i data. Sidstnævnte er markeret med *.

Af tabel 7 ses, at de risikofaktorer, der i flest tilfælde fremgår blandt de 54 sager, er henholdsvis, at den unge er mistænkt/sigtet eller straffet for kriminalitet forud for hændelsen, der har ført til henvisningen, at kommunen har modtaget underretninger om barnet/den unge, at barnet/den unge har modtaget forebyggende foranstaltninger, samt at barnet/den unge færdes i højrisikomiljøer.⁴⁸ Disse faktorer fremgår i mere end halvdelen af sagerne.

⁴⁵ Den manuelle sags gennemgang omfatter i alt 57 sager, som er henvist på baggrund af anden alvorlig kriminalitet. I tre af disse tilfælde vedrører sagen dog på screeningstidspunktet ikke anden alvorlig kriminalitet, men ændrer karakter i straffesagsprocessen. Derfor er der ikke i disse sager foretaget en risikovurdering.

⁴⁶ <https://socialstyrelsen.dk/unge/kriminalitet/redskaber/problemskabende-ungegrupperinger/viden-om-born-og-unge-i-risiko/de-50-risikoindikatorer>

⁴⁷ De tolv faktorer omfatter "lav empati", "manglende konfliktløsning", "ung mor", "bor i lejebolig", "lav indkomst", "lavt uddannelsesniveau", "voldsofre", "fælles tilknytning til lokalområde", "ikke-alderssvarende klassetrin", "overførselsindkomst", som er udeladt, da de ikke er identificeret i sagerne fra den manuelle sags gennemgang, mens "køn" og "etnicitet" er udeladt grundet deres ikke-dynamiske status.

⁴⁸ Dette skal fortolkes i bred forstand, eksempelvis i form af at barnet/den unge færdes i miljøer eller i omgangskredse, der beskrives som u hensigtsmæssige, udsatte, bekymrende eller direkte kriminelle.

Tabel 7

Antal gange de oplyste risikofaktorer er nævnt i sager fra den manuelle sagsgennemgang, som er henvist på baggrund af anden alvorlig kriminalitet.

Tema	Risikofaktor	Antal		Antal		
Udvikling og adfærd	Færden i højrisikomiljøer	29	Fritidsforhold og venskaber	Kriminalitet blandt venner	16	
	Aggressivitet	14		Ulovlige rusmidler blandt venner	8	
	Ringe konsekvensberegning*	11		Relation til ungdomsgruppering eller voksne kriminelle i rocker- og bandemiljøet	7	
	Høj impulsivitet	9		Antisociale venner	4	
	Svage prosociale værdier	5		Begrænsede sociale relationer	3	
	Positiv indstilling til kriminel adfærd	5		Manglende fritidsinteresser	2	
	Lavt selvværd	4		Gadeorienteret livsstil	1	
	Risikosøgende adfærd	3		Skole- og beskæftigelsesforhold	Højt fravær i grundskolen	15
	Trist	3			Lav trivsel i skolen	12
	Svag skamfølelse	2			Manglende uddannelse	7
Lav motivation og deltagelse	1	Hyppigt skoleskift	4			
Familieforhold	Dårlig relation til forældrene	10		Lav faglig formåen	4	
	Forældre skilt	9		Manglende fritidsjob	1	
	Familie straffet for kriminalitet	8	Sundhedsforhold	Misbrug	23	
	Dårlig relation mellem forældrene	7		Psykiatrisk diagnose eller kognitive/psykologiske udfordringer*	17	
	Forælder har psykiske eller psykiatriske problemer	6		Vold eller misrøgt	8	
	Forælder afgået ved døden	3	Andre forhold	Tidligere mistænkt/sigtet eller straffet for kriminalitet	44	
	Forælder har (haft) misbrug	3		Kommunen har modtaget underretning	32	
	Opvækst i særlig udsat boligområde	2		Barnet/den unge har modtaget forebyggende foranstaltning	31	
	Manglende opsyn og kontrol fra forældrene	1		Har været anbragt	17	
	Forælder uden for arbejdsmarkedet*	1		Har solgt/sælger euforiserende stoffer*	8	
			Har gæld i narko-/misbrugsmiljøet*	3		

Af sagsakterne fremgår desuden – i et mere begrænset omfang – oplysninger om beskyttelsesfaktorer, der gør sig gældende for børnene/de unge. En stor del af de beskyttelsesfaktorer, der fremgår af de 54 sager fra den manuelle sags gennemgang, omhandler temaerne skole/arbejde og forældre. Hvad angår skole/arbejde nævnes beskyttelsesfaktorer, såsom at barnet/den unge passer sin skole og kan følge med rent fagligt, samt at den unge har et arbejde. Hvad angår forældre, nævnes det som en beskyttelsesfaktor, at barnet/den unge har en god og tæt relation til forældre eller andre familiemedlemmer, at forældre er støttende og/eller fører opsyn med den unge, samt at forældrene samarbejder med det professionelle netværk omkring barnet/den unge.

6.4

Screening af sager vedrørende personfarlig kriminalitet

Børn og unge, der er mistænkt/sigtet for personfarlig kriminalitet, skal som udgangspunkt henvises til Ungdomskriminalitetsnævnet. Af bemærkningerne til ungdomskriminalitetsloven fremgår vedrørende personfarlig kriminalitet, at alene kriminalitetens karakter – det vil sige personfarlig kriminalitet – vil kunne begrunde henvisningen til Ungdomskriminalitetsnævnet, da denne form for kriminalitet i sig selv vil tale for iværksættelse af en særlig kriminalitetsforebyggende indsats over for barnet eller den unge. Dette indebærer, at sager vedrørende personfarlig kriminalitet ikke undergår samme screening med hensyn til en vurdering af risikoen for yderligere kriminalitet, som det er beskrevet i afsnit 6.3.2 vedrørende sager om anden alvorlig kriminalitet.

Screeningsmedarbejderne beskriver, at de for sager vedrørende personfarlig kriminalitet gennemser den efterforskningsmæssige belysning af sagen, som beskrevet i afsnit 6.2 og herefter enten sender en henvisning til Ungdomskriminalitetsnævnet (10-14-årige) eller overleverer sagen til anklagemyndigheden (15-17-årige), jf. kapitel 8.

6.4.1

Vurdering af tilfælde vedrørende ubetydelig vold

En undtagelse til henvisningen af sager vedrørende personfarlig kriminalitet angår sager vedrørende ubetydelig vold. Af betænkningen over forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet fremgår, at sager vedrørende 15-17-årige, som har begået personfarlig kriminalitet, som udgangspunkt vil udløse en fængselsstraf og derfor vil skulle henvises til Ungdomskriminalitetsnævnet, medmindre forholdet har karakter af ubetydelig vold. Hvis der i forbindelse med voldsepisoden ikke er sket betydelig skade, kan der anvendes tiltalefrafald⁴⁹, hvorfor sagen ikke skal henvises til Ungdomskriminalitetsnævnet. I betænkningen til lovforslaget fremgår ligeledes, at 10-14-årige, der er mistænkt for vold, som er af ubetydelig karakter, og som ville have ført til tiltalefrafald, hvis barnet/den unge havde været over den kriminelle lavalder, ikke skal henvises til Ungdomskriminalitetsnævnet.

⁴⁹ Se Rigsadvokatens bekendtgørelse nr. 792 af 18. juni 2018 om politimestrenes og statsadvokaternes adgang til at frafalde tiltale.

I betænkningen nævnes som eksempel på ubetydelig vold, at volden er opstået i forbindelse med konflikter på skolen eller ved fester, for eksempel fordi konflikten har udviklet sig til håndgemæng på grund af indtagelse af alkohol.

Hvad angår de 15-17-årige, er det anklagemyndigheden, der vurderer, hvorvidt der er tale om et forhold, som har karakter af ubetydelig vold. Hvad angår de 10-14-årige, er det screeningsmedarbejdernes opgave at vurdere dette.

Screeningsmedarbejderne beskriver, at de undersøger voldens karakter, eventuelle skader samt forurettedes andel i hændelsen. På lignende vis, som det er beskrevet i afsnit 6.3.1 vedrørende vurdering af strafniveauet for sager om anden alvorlig kriminalitet, beskriver screeningsmedarbejderne, at de ved tvivlsspørgsmål rådfører sig med medarbejdere i anklagemyndigheden, og nogle nævner også, at de rådfører sig med medarbejdere fra Ungdomskriminalitetsnævnets sekretariat, politifaglige kolleger eller ledere med mere erfaring.

Blandt screeningsmedarbejderne er der forskellige vurderinger af, hvor stor en andel sager der kan karakteriseres som ubetydelig vold, og som dermed kan frasorteres.⁵⁰ I en kreds vurderer screeningsmedarbejderne, at der ikke har optrådt ret mange ”bagatelhændelser” i screeningsværktøjet. En screeningsmedarbejder i en anden kreds vurderer, at cirka halvdelen af sagerne vedrørende personfarlig kriminalitet for de 10-14-årige frasorteres med henvisning til, at sagen kan karakteriseres som ”skolegårds vold”. Forskelle mellem antallet af sager, der vurderes som ubetydelig vold, kan ifølge en af screeningsmedarbejderne skyldes forskelle mellem kredsene i forhold til, hvorvidt disse sager optræder i screeningsværktøjet. Der peges på, at der kan være en forskellig praksis mellem kredsene med hensyn til registreringen af denne type sager i forbindelse med efterforskningen, hvilket har betydning for, om sagerne optræder i screeningsværktøjet.

6.5

Samarbejde i screeningsprocessen

Hvad angår sager henvist på baggrund af *anden alvorlig kriminalitet*, vurderer størstedelen af de interviewede screeningsmedarbejdere, at der i forbindelse med indhentning af oplysninger fra kommunerne er et godt samarbejde med sagsbehandlerne, og hvor det materiale, de modtager, med tiden har udviklet sig, sådan at dette nu anses for at være meget brugbart. Flere af screeningsmedarbejderne påpeger, at det i nogle tilfælde er nødvendigt med en telefonisk overlevering af oplysninger, fordi det ikke er muligt for sagsbehandlerne at levere skriftligt materiale grundet en kort tidsfrist.

Hvad angår sager vedrørende *10-14-årige*, oplever de fleste af de interviewede screeningsmedarbejdere, at der er et godt samarbejde med medarbejdere i anklagemyndigheden i kredsen, og at anklagerne er behjælpelige med at vurdere spørgsmålet om strafniveauet i sager om anden alvorlig kriminalitet samt spørgsmålet om ubetydelig vold i sager om personfarlig

⁵⁰ Der henvises til boks 1 i figur 3.

kriminalitet. Flere screeningsmedarbejdere påpeger, at denne hjælp fra anklagerne er afgørende for at danne det bedst mulige grundlag for en henvisning til Ungdomskriminalitetsnævnet.

De fleste screeningsmedarbejdere beskriver, at de har faste kontaktpersoner ved anklagemyndigheden, som har kendskab til politiets rolle med hensyn til screening og henvisning af 10-14-årige til Ungdomskriminalitetsnævnet, og som derfor er indforståede med, hvilken hjælp screeningsmedarbejderne har behov for. Enkelte screeningsmedarbejdere nævner, at samarbejdet er mere ustruktureret.

På tværs af kredsene er der forskel på screeningsmedarbejdernes tilkendegivelse af omfanget af sager, der drøftes med anklagere. I en kreds beskriver screeningsmedarbejderne eksempelvis, at størstedelen af alle sager vedrørende 10-14-årige drøftes med anklagere, mens screeningsmedarbejderne i en anden kreds beskriver, at de i højere grad drøfter sager vedrørende de 10-14-årige med medarbejdere ved Ungdomskriminalitetsnævnets sekretariat.

Der er også forskel på screeningsmedarbejdernes oplevelse af, hvordan og i hvilken grad anklagerne sætter sig ind i de konkrete sager. Denne forskel afspejles også i interviewene med medarbejderne fra anklagemyndigheden, hvor der på tværs af kredsene er forskelligartede beskrivelser af håndteringen af henvendelser om sager vedrørende 10-14-årige fra screeningsmedarbejderne. Eksempelvis beskriver de interviewede anklagere i nogle af kredsene en fast procedure, hvor anklagemyndigheden modtager et journalnummer, og en anklager læser dokumenterne på sagen. En af disse interviewede giver følgende beskrivelse af anklagemyndighedens behandling af sagerne om 10-14-årige:

Vi kan vurdere, om vi ville have rejst tiltale, hvis personen havde været over 15 år. Og det er den tilbagemelding, vi giver til screenerne. Det er det ene. Og det andet er, at det ikke altid er sikkert, at politiets sigtelser rammer rigtigt i forhold til paragrafferne. Så skulle vi gerne være garant for, at vi så korrigerer de paragrafbestemmelser, som er i spil, hvis politiet ikke har ramt de rigtige.

I andre kredse beskriver de interviewede anklagere, at der typisk er en telefonisk dialog med screeningsmedarbejderne. En af de interviewede screeningsmedarbejdere giver følgende eksempel på en potentiel usikkerhed ved en mundtlig dialog i konkrete sager:

Når jeg ringer til anklagemyndigheden for at få en vurdering, så beror det jo også på det, jeg vælger at fremlægge fra sagen. De læser ikke selv sagen. Men jeg kigger måske ikke altid efter det samme, som juridisk har meget værdi.

Der forekommer således at være en uensartet praksis vedrørende samarbejdet mellem anklagemyndigheden og screeningsmedarbejderne på tværs af kredsene for sager om 10-14-årige, hvilket også kan bevirke, at screeningsmedarbejdernes vurderingsgrundlag er uensartet. Et af formålene med etableringen af Ungdomskriminalitetsnævnet er at sikre en ensartet praksis til

håndteringen af sager om ungdomskriminalitet.⁵¹ Det er dog uvist, om det forskelligartede samarbejde på tværs af kredsene foranlediger forskelle i, hvilke sager der henvises til Ungdomskriminalitetsnævnet.

Nogle af screeningsmedarbejderne nævner, at de inden for de områder, hvor de har et samarbejde med anklagemyndigheden, ønsker flere kompetencer og mere viden om, hvad der lægges til grund for de juridiske vurderinger. Dette for bedre at kunne vurdere, hvilke sager der skal drøftes med anklagere, samt for bedre at kunne indgå i dialog med anklagere om det essentielle i forhold til den juridiske vurdering. En af screeningsmedarbejderne siger eksempelvis:

Der er mange i anklagemyndigheden, der ikke helt forstår, hvad vi laver i screeningen, og så skal vi lige sætte dem ind i det. Det er vigtigt i forhold til sparringen, at vi er grundige i at forklare præcis, hvad vi har brug for, og hvorfor vi skal bruge den viden.

Flere af screeningsmedarbejderne peger på, at kompetencen til at indgå i dialogen med anklagemyndigheden i høj grad er baseret på erfaringer, der er opbygget over tid i takt med et kendskab til en øget mængde sager.

⁵¹ Se aftaleteksten til ungdomskriminalitetsreformen.

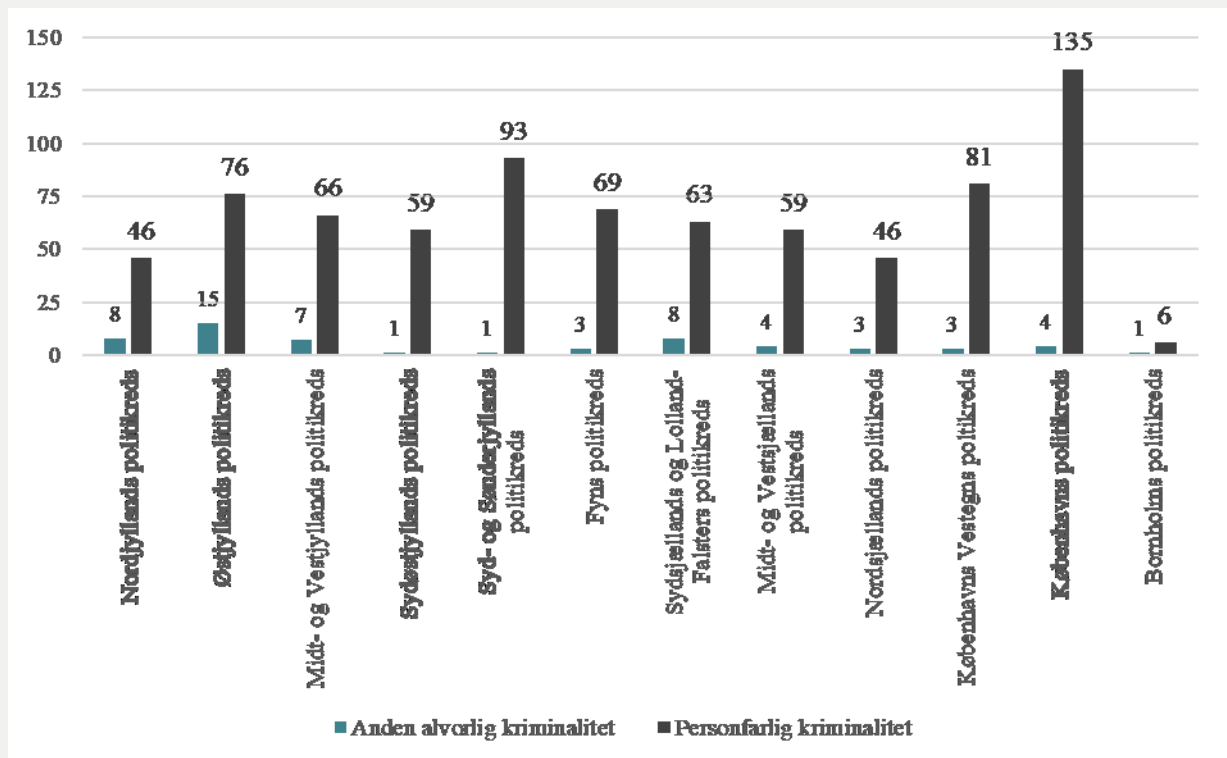
7

Politiets henvisning af sager vedrørende 10-14-årige

Når screeningsmedarbejderne på baggrund af screeningen finder, at et barn/en ung i alderen 10-14 år skal henvises til Ungdomskriminalitetsnævnet, sendes sagen til Ungdomskriminalitetsnævnets sekretariat. I nedenstående figur 4 fremgår omfanget af sager vedrørende 10-14-årige, der er henvist til Ungdomskriminalitetsnævnet, fordelt efter kriminalitetstype og politikreds.

Figur 4.

Fordeling af sager vedrørende 10-14-årige, der er henvist til Ungdomskriminalitetsnævnet, efter type af lovovertrædelse, sagen er henvist på baggrund af og politikreds. Perioden angår 1. januar 2019 til 30. april 2021.

N = 857

Af figuren fremgår, at det samlede antal henviste sager er højest i Københavns politikreds, efterfulgt af henholdsvis Syd- og Sønderjyllands politikreds, Østjyllands politikreds og Københavns Vestegns politikreds. Betragtes i stedet udelukkende henvisninger for anden alvorlig kriminalitet, er antallet højest i Østjyllands politikreds.

I forlængelse af det ovenstående er der foretaget en opgørelse af antallet af 10-14-årige, som er mistænkt for personfarlig kriminalitet i de forskellige politikredse.⁵² Idet sidstnævnte opgørelse ikke tager højde for, om der er tale om ubetydelig vold eller andre årsager til, at sagen ikke skal henvises til Ungdomskriminalitetsnævnet, er denne opgørelse og opgørelsen vedrørende antallet af henviste sager til Ungdomskriminalitetsnævnet for samme målgruppe ikke direkte sammenlignelige. Betragtes den overordnede fordeling af sager på politikredsniveau, ses, at de politikredse, som har flest 10-14-årige registreret for personfarlig kriminalitet, også typisk hører blandt de kredse, som har flest henviste sager til nævnet for denne gruppe. En kreds, der synes at adskille sig herfra, er Sydsjællands- og Lolland-Falsters politikreds, som er blandt de kredse, der har registreret flest 10-14-årige som mistænkt for personfarlig kriminalitet, mens de placerer sig nærmere det gennemsnitlige antal henviste sager til nævnet for denne gruppe.

7.1

Oplysninger i forbindelse med henvisning

Flere af de interviewede screeningsmedarbejdere beskriver, at de som udgangspunkt anvender en skabelon til henvisningen af sager til Ungdomskriminalitetsnævnet, men at denne typisk udvides med egne punkter, da der vurderes at være behov for yderligere oplysninger.⁵³ Det kan eksempelvis vedrøre oplysninger om en eventuel psykisk funktionsnedsættelse hos barnet/den unge eller oplysninger om mistankegrundlaget, hvilket beskrives i nedenstående citat fra en screeningsmedarbejder:

I henvisningsskabelonen er der ikke lagt op til så meget information om mistankegrundlaget, og det er en mangel, ifølge mig. Der står: Hvordan forholder barnet sig til mistanken? Og det underbygger vi altid, for nævnet har brug for, at den bliver noget bedre beskrevet i forhold til vidner, hvad siger forurettede og andre oplysninger. Hvis det ikke står der, så ringer nævnssekretariatet og spørger, hvad der leder os frem til, at vi har fat i den rigtige gerningsmand.

Omvendt påpeger flere af screeningsmedarbejderne også, at der ofte er en begrænsning i forhold til, hvilke oplysninger det er muligt at angive i henvisningen. Det skyldes, at oplysningerne kommer kommunen, nævnsmedlemmerne samt barnet/den unge og forældremyndighedsindehavere i hænde. Der nævnes eksempler på oplysninger fra afhøringsrapporter eller oplysninger om søskendes eller forældres kriminalitet. En af screeningsmedarbejderne nævner følgende:

Vi har haft nogle stykker, hvor enten den unge, søskende eller forældre har haft nogle banderelationer. Der har vi jo adgang til nogle oplysninger, som vi finder

⁵² "Antallet af 10-14-årige, som er mistænkt for personfarlig kriminalitet" er afgrænset til at omfatte børn, der er registreret med en mistanke for en af de kriminalitetstyper, der jævnfør bemærkningerne til ungdomskriminalitetsloven er defineret som personfarlig kriminalitet, hvor barnet/den unge er 10-14-år på gerningstidspunktet, samt hvor gerningsdatoen ligger i perioden fra 1. januar 2019 til 1. februar 2021. Opgørelsen fremgår af bilag 3, bilagsfigur 10.

⁵³ Se bilag 4 vedrørende oplysninger, der fremgår af skabelonen til henvisning.

rigtig bekymrende, men som er svære at give videre i en henvisning. Eksempelvis hvis de flere gange har været antruffet sammen med PED-registrerede personer.⁵⁴

Nogle af screeningsmedarbejderne påpeger, at de i sådanne tilfælde forsøger at omformulere i mere generelle termer, der trods den manglende direkte information alligevel vurderes at give Ungdomskriminalitetsnævnet et retvisende billede af barnets/den unges risikofaktorer og kriminalitetsproblemer.

En del af de interviewede screeningsmedarbejdere nævner, at det har været en proces at finde ud af, hvilken type og mængde af oplysninger som nævnssekretariatet efterspørger, herunder eksempelvis oplysninger om mistankegrundlaget. Nogle af screeningsmedarbejderne påpeger også, at de fortsat oplever et behov for mere generel og systematisk feedback fra nævnssekretariatet i forhold til, hvilke oplysninger sekretariatet finder brugbare og væsentlige, således at screeningsmedarbejderne har mulighed for at tilpasse oplysningerne hertil.

På baggrund af den manuelle sagsgennemgang er det identificeret, hvilke oplysninger der fremgår af de henvisningsdokumenter vedrørende 10-14-årige, som screeningsmedarbejderne fremsender til Ungdomskriminalitetsnævnets sekretariat. I sagerne er der identificeret oplysninger om:

- den lovovertrædelse, barnet/den unge henvises på baggrund af
- hvordan barnet/den unge forholder sig til mistanken/sigtelsen
- forekomsten af medgerningspersoner
- eventuelle tidligere mistanker eller sigtelser
- eventuelle yderligere oplysninger fra politiets systemer (eksempelvis vedrørende bekymringssamtaler, situationer hvor den unge er registreret som antruffen, sags person eller forurettet eller politiets fremsendelse af underretninger) samt
- oplysninger vedrørende efterforskningen af sagen (oplysninger vedrørende afhøringer m.v.).

Det bemærkes dog, at alle oplyste oplysningstyper ikke er opgivet i alle sager. Sidstnævnte punkt indgår ikke som en del af skabelonen, jf. bilag 4.

For sagerne vedrørende anden alvorlig kriminalitet indgår – ud over ovenstående oplysninger – også risikovurderingen i henvisningsdokumentet, jf. afsnit 6.3.2.

⁵⁴ Politiets Efterforskningsstøtte Database. Her registreres personer, som tilhører organiserede grupper, der udøver alvorlig og organiseret kriminalitet.

8

Anklagemyndighedens behandling af sager vedrørende 15-17-årige

Når anklagemyndigheden modtager en sag, hvor politiets screeningsmedarbejdere anbefaler en henvisning til Ungdomskriminalitetsnævnet, følger anklagemyndigheden som udgangspunkt denne anbefaling og nedlægger påstand om henvisning til Ungdomskriminalitetsnævnet i de tilfælde, hvor betingelserne herfor er opfyldt. Nedenstående tabel 8 viser de sager, hvor screeningsenhederne anbefaler, at sagen henvises til Ungdomskriminalitetsnævnet, fordelt efter om anklagemyndigheden nedlægger påstand om henvisning til Ungdomskriminalitetsnævnet eller ej.

Tabel 8

Fordeling af sager, hvor screeningsenhed anbefaler henvisning til Ungdomskriminalitetsnævnet, efter om anklagemyndigheden nedlægger påstand om henvisning til Ungdomskriminalitetsnævnet (UKN). Perioden angår 1. januar 2019 til 26. juni 2021.

Politikreds	Anklagemyndigheden påstår UKN	Anklagemyndigheden påstår ikke UKN	I alt
Nordjyllands politikreds	88 %	12 %	100 %
Østjyllands politikreds	86 %	14 %	100 %
Midt- og Vestjyllands politikreds	92 %	8 %	100 %
Sydøstjyllands politikreds	82 %	18 %	100 %
Syd- og Sønderjyllands politikreds	79 %	21 %	100 %
Fyns politikreds	83 %	17 %	100 %
Sydsjællands og Lolland-Falsters politikreds	96 %	4 %	100 %
Midt- og Vestsjællands politikreds	89 %	11 %	100 %
Nordsjællands politikreds	88 %	12 %	100 %
Københavns Vestegns politikreds	96 %	4 %	100 %
Københavns politikreds	93 %	7 %	100 %
Bornholms politikreds	100 %	0 %	100 %
I alt	90 %	10 %	100 %

N = 5.924

Af tabel 8 fremgår, at anklagemyndigheden i langt de fleste tilfælde – 90 pct. af sagerne på landsplan – følger anbefalingen om henvisning til Ungdomskriminalitetsnævnet fra screeningsenheden. Dog varierer denne andel på tværs af politikredse. Anklagemyndigheden i

Bornholms politikreds har i 100 pct. af sagerne fulgt anbefalingen om henvisning til Ungdomskriminalitetsnævnet fra screeningsenheden, mens dette gælder for 79 pct. af sagerne i Syd- og Sønderjyllands politikreds.

I de tilfælde, hvor screeningsmedarbejdernes anbefaling om henvisning til Ungdomskriminalitetsnævnet ikke følges, kan det ifølge de interviewede anklagere typisk skyldes, at der på det forventede domstidspunktet er mindre end tre måneder til, at den unge fylder 18 år, hvorfor sagen ikke skal henvises til Ungdomskriminalitetsnævnet.⁵⁵ Nogle anklagere nævner også, at screeningsmedarbejdernes anbefaling om henvisning i enkelte tilfælde ikke følges grundet påstand om foranstaltninger efter straffelovens § 68 og § 69 vedrørende personer med mental retardering eller psykisk sygdom. I tilfælde hvor anbefalingen om henvisning ikke følges, kan det også skyldes, at anklagemyndigheden i stedet nedlægger påstand om, at den unge idømmes en ungdomssanktion, jf. straffelovens § 74 a.⁵⁶ Ifølge Rigsadvokatmeddelelsen vedrørende behandlingen af sager mod unge lovovertrædere vil der i en sag egnet til afgørelse med ungdomssanktion som udgangspunkt ikke nedlægges påstand om henvisning til Ungdomskriminalitetsnævnet.

I forlængelse af dette skal det bemærkes, at nogle af de interviewede anklagere adresserer forholdet mellem Ungdomskriminalitetsnævnet og ungesamrådene, da sager vedrørende 15-17-årige potentielt kan behandles i begge systemer.⁵⁷ Disse interviewede anklagere påpeger, at det er væsentligt i anklageskriftet at tage forbehold for ungesamrådets indstilling, da de, grundet tidsfristerne, indsender anklageskriftet til retten, før der er afholdt møde i ungesamrådet.⁵⁸ Eksempelvis forbehold i forhold til at der nedlægges påstand om henvisning til Ungdomskriminalitetsnævnet, såfremt ungesamrådet ikke indstiller til en ungdomssanktion.

8.1

Henvisning af sager vedrørende 15-17-årige efter domsfældelse

Efter dommen er afsagt i retten, orienterer anklagemyndigheden Ungdomskriminalitetsnævnet om sager, der henvises til nævnet. Nedenstående figur 5 viser omfanget af sager vedrørende 15-17-årige, der er henvist til Ungdomskriminalitetsnævnet, fordelt efter kriminalitetstype og politikreds.

⁵⁵ Jf. bemærkninger til ungdomskriminalitetsloven.

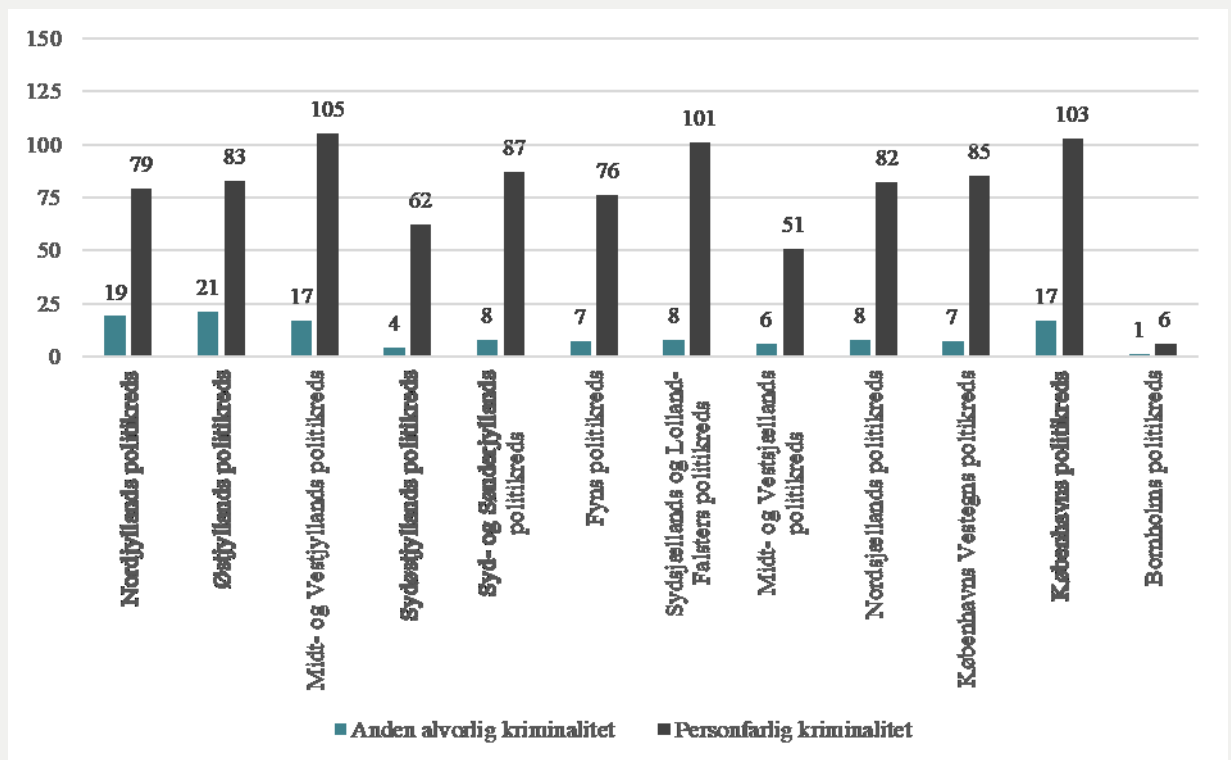
⁵⁶ Der henvises til boks 7 i figur 3.

⁵⁷ I alle politikredse er der etableret et ungesamråd, der, forud for en retssag vedrørende en 15-17-årig, kan udarbejde indstillinger til rettens sanktionsvalg, herunder eksempelvis en betinget dom med bestemte vilkår eller en ungdomssanktion

⁵⁸ Det bemærkes, at det er forskelligt fra politikreds til politikreds, hvilke typer af sager der behandles i ungesamrådet, hvilken myndighed der kan tage initiativ til, at en sag skal behandles i ungesamrådet, samt hvor ofte der afholdes møder i ungesamrådet, jf. Rigsadvokatmeddelelsen vedrørende behandlingen af sager mod unge lovovertrædere.

Figur 5.

Fordeling af sager vedrørende 15-17-årige, der er henvist til Ungdomskriminalitetsnævnet, efter type af lovovertrædelse, sagen er henvist på baggrund af, og politikreds. Perioden angår 1. januar 2019 til 30. april 2021.

N = 1.043

Af figuren fremgår, at det samlede antal henviste sager vedrørende 15-17-årige er højest i Midt- og Vestjyllands politikreds, efterfulgt af Københavns politikreds. Betragtes i stedet udelukkende henvisninger for anden alvorlig kriminalitet, er antallet højest i Østjyllands politikreds, hvilket også er tilfældet, når de 10-14-årige betragtes, jf. figur 4.

I forlængelse af det ovenstående er der foretaget en opgørelse af antallet af 15-17-årige, som er sigtet for personfarlig kriminalitet i de forskellige politikredse.⁵⁹ Som nævnt ved tidligere lignende sammenligning, tager sidstnævnte opgørelse ikke højde for, om der er tale om ubetydelig vold eller andre årsager til, at sagen ikke skal henvises til Ungdomskriminalitetsnævnet, hvorfor denne opgørelse og opgørelsen vedrørende antallet af henviste sager til Ungdomskriminalitetsnævnet for samme målgruppe ikke er direkte sammenlignelige. Betragtes

⁵⁹ "Antallet af 15-17-årige, som er sigtede for personfarlig kriminalitet" er afgrænset til at omfatte unge, der er registreret med en sigtelse for en af de kriminalitetstyper, der jævnfør bemærkningerne til ungdomskriminalitetsloven er defineret som personfarlig kriminalitet, hvor den unge har en alder på gerningsdatoen på 15 til 17 år, samt som har gerningsdato i perioden fra 1. januar 2019 til 1. februar 2021. Opgørelsen fremgår af bilag 5, bilagsfigur 11.

den overordnede fordeling af sager på politikredsniveau, ses, at de politikredse, som har flest 15-17-årige registreret for personfarlig kriminalitet, også typisk hører blandt de kredse, som har flest henviste sager til nævnet for denne gruppe. Tilsvarende billede ses for de kredse, der har færrest af disse sager. En kreds, der synes at adskille sig herfra, er Østjyllands politikreds, som er blandt de kredse, der har registreret flest 15-17-årige sigtede for personfarlig kriminalitet, mens de placerer sig nærmere det gennemsnitlige antal henviste sager til nævnet for denne gruppe.

Strafferetlige afgørelser vedrørende 15-17-årige med påstand om henvisning

Som tidligere nævnt kan 15-17-årige alene henvises til Ungdomskriminalitetsnævnet, såfremt de idømmes en betinget eller ubetinget fængselsstraf.

Nogle af de interviewede anklagere nævner, at en landsretsafgørelse i maj 2019 gjorde retstilstanden mere klar med hensyn til, at retten ikke frit kan skønne, om en ung skal henvises til Ungdomskriminalitetsnævnet. I omtalte sag fandt byretten – trods en afgørelse om betinget fængselsstraf – ikke grundlag for at fastsætte vilkår om, at den unge skulle henvises til Ungdomskriminalitetsnævnet grundet vedkommendes gode personlige forhold, mens landsretten afgjorde, at anklagemyndighedens påstand om henvisning til Ungdomskriminalitetsnævnet skulle følges.⁶⁰

Ifølge de interviewede anklagere følger retten påstanden om henvisning til Ungdomskriminalitetsnævnet i stort set alle sager, hvor anklagemyndigheden har nedlagt påstand om henvisning til Ungdomskriminalitetsnævnet, og hvor retten idømmer den unge en betinget eller ubetinget fængselsstraf. Eneste undtagelse vurderes at være tilfælde, hvor der på domstidspunktet er mindre end tre måneder til, at den unge fylder 18 år (betingede domme), eller hvis der på det forventede prøveløsladelses- eller løsladelsestidspunkt er mindre end tre måneder til, at den unge fylder 18 år (ubetingede domme).⁶¹

Det har ikke været muligt at lave en opgørelse over sager vedrørende 15-17-årige, som viser andelen blandt disse sager, hvor anklagemyndigheden nedlægger påstand om henvisning til Ungdomskriminalitetsnævnet, som efterfølgende henvises til Ungdomskriminalitetsnævnet.

Af nedenstående tabel 9 fremgår i stedet antallet af sager, der er henvist til Ungdomskriminalitetsnævnet. Disse er fordelt efter, hvilken type af fængselsstraf retten har truffet afgørelse om.

⁶⁰ Se afgørelse i Østre Landsret i Ugeskrift for Retsvæsen (U 2019.2556 Ø).

⁶¹ Jf. bemærkninger til ungdomskriminalitetsloven.

Tabel 9⁶²

Fordeling af sager vedrørende 15-17-årige, der er henvist til Ungdomskriminalitetsnævnet, efter type af fængselsstraf, retten har truffet afgørelse om. Perioden angår 1. januar 2019 til 31. marts 2021.

Retten's afgørelse	Antal sager	Andel sager
Betinget fængselsstraf	1.098	87 %
Delvis betinget fængselsstraf ⁶³	78	6 %
Ubetinget fængselsstraf	90	7 %
I alt	1.266	100 %

N = 1.266

Af tabel 9 fremgår, at i langt størstedelen – næsten ni ud af ti – af disse sager traf retten afgørelse om betinget fængselsstraf, mens der i langt færre tilfælde træffes afgørelse om ubetinget fængselsstraf og delvis betinget fængselsstraf.

⁶² Da det i én sag, der er henvist til Ungdomskriminalitetsnævnet i perioden 1. januar 2019 til 31. marts 2021, ikke har været muligt at udlede, hvilken type afgørelse retten har truffet, er denne ikke inkluderet i tabel 9.

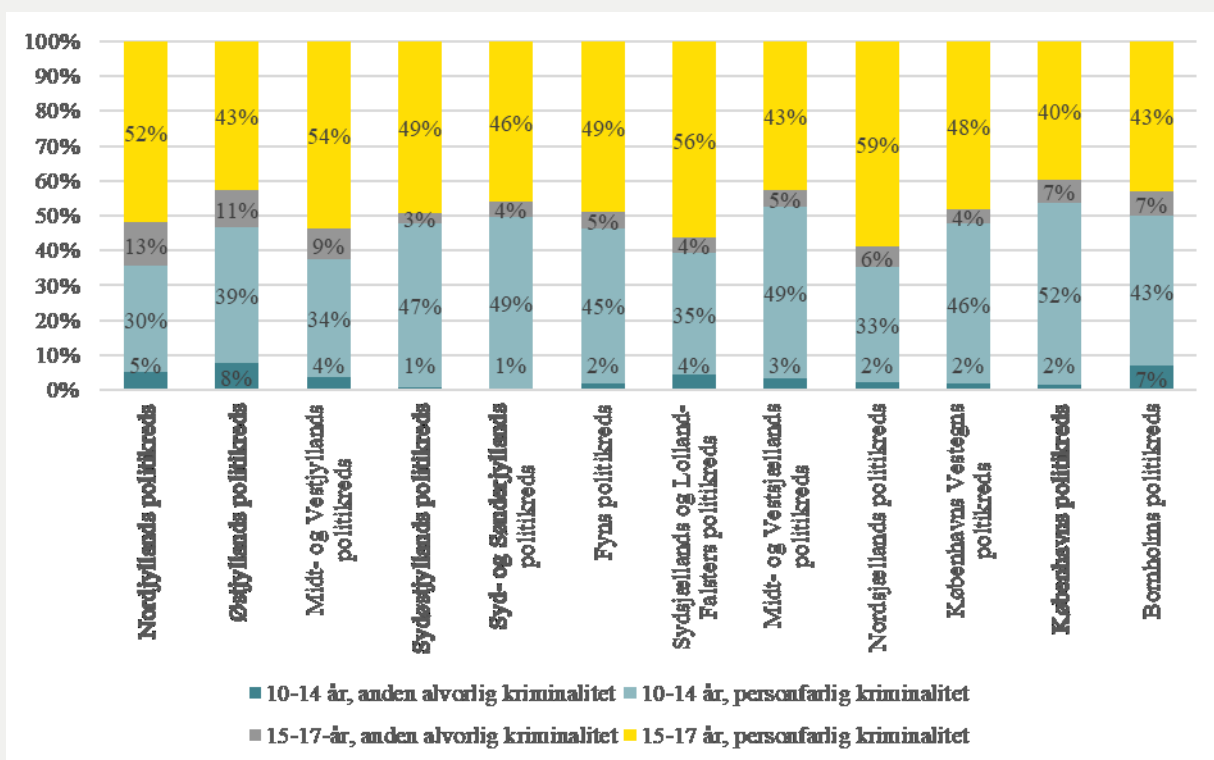
⁶³ Ved "delvis betinget fængselsstraf" forstås, at retten har truffet afgørelse om en ubetinget dom, hvoraf en del af straffen skal fuldbyrdes, mens dommen i øvrigt gøres betinget.

Henvisning af sager fordelt efter politikreds

Af nedenstående figur 6 fremgår sagerne, der er henvist til Ungdomskriminalitetsnævnet i hver enkelt politikreds, fordelt efter typen af kriminalitet, sagen er henvist på baggrund af, samt efter alderen på barnet/den unge, som sagen vedrører.

Figur 6.

Fordeling af sager vedrørende børn og unge, der er henvist til Ungdomskriminalitetsnævnet, efter sagstype for hver enkel politikreds. Perioden angår 1. januar 2019 til 30. april 2021.

N = 1.900

Fordelingen af sagerne efter typen af kriminalitet, sagen er henvist på baggrund af, samt efter barnets/den unges alder, varierer på tværs af politikredse. Sammenlignet med de resterende politikredse, er andelen af sager vedrørende 15-17-årige størst i Norddjyllands politikreds, Nordjyllands politikreds, samt Midt- og Vestjyllands politikreds, hvor mellem 63 pct. og 65 pct. af sagerne vedrører denne aldersgruppe. I kontrast hertil er andelen mindst i Københavns

politikreds, hvor 46 pct. af sagerne vedrører 15-17-årige.⁶⁴ Betragtes i stedet kriminalitetstypen, er andelen af sagerne henvist på baggrund af anden alvorlig kriminalitet størst i Østjyllands politikreds med 19 pct. og Nordjyllands politikreds med 18 pct., mens dette er tilfældet for fire pct. af sagerne i Sydøstjyllands politikreds, som derved har den mindste andel sager henvist på baggrund af anden alvorlig kriminalitet.

En årsag til disse variationer mellem politikredsene kan være et forskelligartet kriminalitetsbillede. En anden årsag kan være en uensartet praksis, eksempelvis med hensyn til, hvilke typer af sager der registreres af politiet på en måde, således at det indgår i screeningsværktøjet, og hvordan sagerne vurderes af screeningsmedarbejderne i forhold til blandt andet risikoen for recidiv og tilfælde af ubetydelig vold.

Som tidligere beskrevet er der en del af de sager, som indledningsvist indgår i screeningsværktøjet, der af forskellige årsager og i forskellige faser i sagsprocessen frasorteres inden en endelig henvisning til Ungdomskriminalitetsnævnet, jf. figur 3. Det er således vigtigt at bemærke, at ovenstående opgørelse udelukkende omfatter de sager, der ender med at blive henvist til Ungdomskriminalitetsnævnet, herunder også dem, der afvises af nævnet.

⁶⁴ At dette summerer til 47 pct. i figur 6, skyldes afrunding af decimaltal.

11

Fristoverholdelse

11.1

Fristoverholdelse i sager vedrørende 10-14-årige

Ifølge ungdomskriminalitetslovens § 11 skal politiet snarest muligt henvise børn og unge i alderen 10-14 år, der opfylder betingelserne i ungdomskriminalitetslovens § 2, stk. 2, til behandling i Ungdomskriminalitetsnævnet. I praksis er der fastsat en tidsfrist på ti dage, fra at en 10-14-årig mistænkes, til sagen henvises til Ungdomskriminalitetsnævnet. Af nedenstående tabel 10 fremgår andelen af de sager, der har været behandlet i Ungdomskriminalitetsnævnet, hvor fristen fra mistanke⁶⁵ til at det besluttes, at sagen skal henvises til Ungdomskriminalitetsnævnet, er blevet overholdt. Af tabellen fremgår ligeledes omfanget af fristoverkridelsen i de sager, hvor fristen ikke er overholdt. Tabellen er desuden inddelt i perioder.⁶⁶

Tabel 10

Fristoverholdelse (fra mistanke til henvisning) for sager vedrørende 10-14-årige, fordelt efter periode. Data er opdateret 27. juli 2021.

Fristoverholdelse	1. halvår 2019	2. halvår 2019	1. halvår 2020	2. halvår 2020	1. kvartal 2021
Andel sager behandlet inden for fristen	94 %	93 %	96 %	92 %	96 %
Andel sager behandlet mellem 1 og 7 dage efter fristen	4 %	5 %	1 %	2 %	1 %
Andel sager behandlet mellem 8 dage efter og 4 uger efter fristen	2 %	1 %	2 %	3 %	0 %
Andel sager behandlet senere end 4 uger efter fristen	0 %	1 %	2 %	2 %	3 %
I alt	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Antal sager (N)	174	236	254	224	115

Af tabel 10 fremgår, at mellem 92 pct. og 96 pct. – og dermed langt størstedelen af alle sagerne – er blevet screenet og henvist til Ungdomskriminalitetsnævnet inden for tidsfristen.

⁶⁵ "Mistanke" defineres som datoen, hvorpå en 10-14-årig registreres som mistænkt for lovovertrædelsen.

⁶⁶ Inddelingen i perioder er foretaget ud fra, hvornår screeningen af sagen er afsluttet, hvilket vil sige datoen, hvorpå det besluttes, at sagen henvises til Ungdomskriminalitetsnævnet.

Typiske årsager til fristoverskridelse i sager om 10-14-årige

Størstedelen af screeningsmedarbejderne vurderer, at der i hovedparten af sagerne ikke er vanskeligheder ved at overholde tidsfristen. I interviewene med screeningsmedarbejderne nævnes dog særligt to typer af tilfælde, hvor det kan være vanskeligt at overholde tidsfristen.

Det ene angår tilfælde, hvor sagen ikke er færdigefterforsket, når barnet/den unge registreres som mistænkt. Der nævnes eksempler på, at der kan udestå efterforskningskridt i form af vidneafhøringer, aflæsning af mobildata, gennemsyn af videoovervågning, brandundersøgelse og afklaring af erstatningsforhold i forbindelse med hærværk.⁶⁷ En af screeningsmedarbejderne ytrer følgende vedrørende sager, der ikke kan nå at blive færdigefterforsket inden for de ti dage:

Efterforskerne forsøger at nå det, så godt de kan, men der er også en enighed om, at hvis de ikke når det, så når de det ikke. Så venter vi med at henvise sagen, til den er færdigefterforsket. Vi sender ikke nogen sager af sted til Ungdomskriminalitetsnævnet, uden vi er sikre på mistankegrundlaget.

På tværs af de forskellige politikredse er der blandt screeningsmedarbejderne en forskelligartet opfattelse af, i hvilken grad der er mulighed for at overskride fristen i bestemte sager. Dette kommer også til udtryk i forhold til den anden type af sager, hvor det vurderes vanskeligt at overholde tidsfristen. Det drejer sig om sager, hvor en 10-14-årig og en 15-17-årig er mistænkt/sigtet i samme sag, og hvor det vurderes, at personerne har haft en ensartet rolle i hændelsen. For sagen vedrørende den 10-14-årige gælder tidsfristen på ti dage fra mistanke til henvisning, mens der for sagen vedrørende den 15-17-årige er en tidsfrist på 30 dage, fra sigtelse til sagen sendes fra anklagemyndigheden til retten. En af screeningsmedarbejderne peger på følgende problematik i disse sager:

Vi har oplevet nogle gange, at vi for den 10-14-årige har vurderet, at kriminalitetsgrundlaget er opfyldt her, så vi har henvist sagen, fordi det skal gå så stærkt med den aldersgruppe. Men så kommer den 15-17-årige til anklagemyndigheden, og de laver tiltalefrafald. Det betyder, at vi så har trukket sagen tilbage fra nævnet for den 10-14-årige, selvom de måske har nået at indkalde til et nævnsmøde.

I nogle kredse nævnes en praksis i disse typer af sager, hvor screeningsmedarbejderne venter på anklagemyndighedens behandling af sagen vedrørende den 15-17-årige, således at det er vished om, at der rejses tiltale i sagen vedrørende den 15-17-årige, inden den 10-14-årige henvises til Ungdomskriminalitetsnævnet.

⁶⁷ Erstatningsforholdet har betydning for, hvorvidt en sag kan afgøres med bødestraf eller fængselsstraf og har således også betydning for, om en sag vedrørende anden alvorlig kriminalitet opfylder betingelserne for henvisning til Ungdomskriminalitetsnævnet.

11.2

Fristoverholdelse i sager vedrørende 15-17-årige (fast-track)

For straffesager vedrørende 15-17-årige, der er i målgruppen for Ungdomskriminalitetsnævnet, gælder en særlig hurtig sagsbehandling kaldet fast-track procedure. Fast-track proceduren er indrettet således, at det for politiet og anklagemyndigheden er målsætningen, at det samlede tidsforbrug, fra sigtelsen til sagen sendes i retten, ikke bør overstige 30 dage, dog 60 dage i voldtægtssager. Skal der foretages en mentalundersøgelse af den sigtede, er målsætningen fire måneder. For domstolene er målsætningen for sagsbehandlingstiden fastsat til 37 dage.⁶⁸

11.2.1

Fristoverholdelse ved politi og anklagemyndighed

Af nedenstående tabel 11 fremgår andelen af de sager, der har været behandlet i Ungdomskriminalitetsnævnet, hvor fristen – fra sigtelse⁶⁹ til at sagen sendes i retten⁷⁰ – er overholdt. Af tabellen fremgår ligeledes omfanget af fristoverskridelsen i de sager, hvor fristen ikke er overholdt. Tabellen er desuden inddelt i perioder.⁷¹

Som beskrevet i afsnit 2.6, er data til brug for denne opgørelse indhentet ved Rigsadvokaten. Data er trukket i politiets sagsstyringssystem (POLSAS) for sager⁷², hvor politiet har indstillet den unge til behandling i Ungdomskriminalitetsnævnet, og hvor anklagemyndigheden har fulgt indstillingen.

⁶⁸ Jf. bemærkninger til Ungdomskriminalitetsloven.

⁶⁹ "Sigtelse" defineres som sigtelsesdato.

⁷⁰ "Sagen sendes i retten" defineres som tiltaledato.

⁷¹ Inddelingen i perioder er foretaget ud fra tidspunktet for tiltalerejsning.

⁷² Antallet af sager er her defineret som antal tiltaler. Sidstnævnte er af Rigsadvokaten opgjort efter antal personer pr. journalnummer, der er blevet tiltalt. Inkluderet i opgørelsen er både hoved- og biforhold.

Tabel 11

Fristoverholdelse (fra sigtelse til at sagen sendes i retten) for sager vedrørende 15-17-årige, fordelt efter periode. Data er opdateret 12. juni 2021.

Fristoverholdelse	1. halvår 2019	2. halvår 2019	1. halvår 2020	2. halvår 2020	1. kvartal 2021
Andel sager behandlet inden for fristen	72 %	69 %	69 %	70 %	39 %
Andel sager behandlet mellem 1 og 7 dage efter fristen	3 %	8 %	3 %	4 %	2 %
Andel sager behandlet mellem 8 dage efter og 4 uger efter fristen	14 %	8 %	11 %	8 %	6 %
Andel sager behandlet senere end 4 uger efter fristen	11 %	16 %	18 %	19 %	52 %
I alt	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Antal sager (N)⁷³	472	963	1.168	1.525	911

Af tabel 11 fremgår, at i perioden fra 1. halvår 2019 til 2. halvår 2020 har mellem 69 pct. og 72 pct. af sagerne været behandlet inden for fristen, mens mellem 11 pct. og 19 pct. har været behandlet senere end fire uger efter fristen. I 1. kvartal 2021 har fordelingen af sagerne ændret sig, da 39 pct. af sagerne her er behandlet inden for fristen, mens 52 pct. af sagerne er behandlet senere end fire uger efter fristen.

11.2.2

Årsager til fristoverskridelse vedrørende 15-17-årige i politi og anklagemyndighed

Hvad angår sager om 15-17-årige, er der blandt de interviewede anklagere en opfattelse af, at det – tilsvarende sager vedrørende 10-14-årige – ofte er komplekse sager, hvor det tager lang tid at færdigefterforske sagen, som kan give vanskeligheder ved at overholde tidsfristen på 30 dage. Eksempelvis sager hvor den unge er varetægtsfængslet. Derudover nævnes tilfælde, hvor den unge skal mentalundersøges, da der opleves at være lang ventetid herpå. Yderligere nævner nogle af anklagerne tilfælde af sager, hvor det forhold, der danner grundlag for henvisningen til Ungdomskriminalitetsnævnet, bliver samlet i et sagskompleks.

⁷³ Differencen mellem antallet af sager i tabel 11 og antallet af sager i tabel 12 skal ses i lyset af tælleenhederne. I tabel 11 omfatter 'antal sager' både hoved- og biforhold, mens 'antal sager' i tabel 12 omfatter antal parter i et sagskompleks.

Et eksempel til illustration er, at en ung begår hærværk og sigtes herfor. Den begåede hærværk er af mindre omfang, og der er derfor ikke grundlag for en fængselsstraf, hvorfor vedkommende ikke opfylder betingelserne for henvisning til Ungdomskriminalitetsnævnet. En måned efter sigtelsen for hærværk, begår den unge vold, og vedkommende opfylder nu betingelserne for henvisning til Ungdomskriminalitetsnævnet. På det tidspunkt er sagen vedrørende sigtelsen for hærværk endnu ikke behandlet af anklagemyndigheden. Grundet rettighe-der til at få sine sager behandlet samlet i retssystemet⁷⁴, bliver hærværksforholdet og voldsforholdet samlet i samme sag, og tidsfristen vedrørende sager til Ungdomskriminalitetsnævnet tæller fra den første sigtelse i sagskomplekset, der i eksemplet er hærværksforholdet. Det betyder i praksis, at tidsfristen på 30 dage allerede er overskredet på det tidspunkt, hvor den unge sigtes for voldsforholdet.

Nogle af screeningsmedarbejderne og anklagerne påpeger, at de i begyndelsen, efter opret-telsen af Ungdomskriminalitetsnævnet, ikke var klar over denne anvendte målingsmetode til beregning af tidsfristerne, hvorfor behandlingen af sagerne heller ikke blev tilrettelagt heref-ter. Enkelte nævner, at målingsmetoden har givet et øget fokus på hurtig behandling af alle sager vedrørende 15-17-årige i kredsen, uanset at den unge i udgangspunktet ikke opfylder betingelserne for henvisning til Ungdomskriminalitetsnævnet.

Som det ses af tabel 11 er andelen af sager, hvor fristen overholdes, noget lavere i 1. kvartal 2021 sammenlignet med de øvrige perioder. Denne udvikling skal ses i lyset af, at fristoverholdelsen, fra sigtelse til at sagen sendes i retten i 2019 og 2020, var skrevet ind i politiets interne målopfyldelsesplaner med et mål om fristoverholdelse i henholdsvis 75 pct. og 80 pct. af sagerne, mens målene vedrørende fristoverholdelse udgik af politiets målopfyldelsesplaner i 2021.

11.2.3

Fristoverholdelse ved domstolene

Af nedenstående tabel 12 fremgår andelen af de sager, der har været behandlet i Ungdoms-kriminalitetsnævnet, hvor fristen for domstolene på 37 dage er overholdt ved byretterne. Af tabellen fremgår ligeledes omfanget af fristoverskridelsen i de sager, hvor fristen ikke er overholdt. Tabellen er desuden inddelt i perioder.⁷⁵

Som beskrevet i afsnit 2.7, er data til brug for denne opgørelse indhentet ved Domstolsstyrelsen og omfatter for nedenstående tabels vedkommende udelukkende de sager, som henvises til Ungdomskriminalitetsnævnet.

⁷⁴ Jf. retsplejelovens § 705, stk. 1.

⁷⁵ Inddelingen i perioder er foretaget ud fra afgørelsesdatoen.

Tabel 12

Fristoverholdelse (ved domstolene) for sager vedrørende 15-17-årige, der er henvist til Ungdomskriminalitetsnævnet, fordelt efter periode. Data er trukket 22. september 2021.

Fristoverholdelse	1. halvår 2019	2. halvår 2019	1. halvår 2020	2. halvår 2020	1. kvartal 2021
Andel sager behandlet inden for fristen	81 %	72 %	53 %	48 %	48 %
Andel sager behandlet mellem 1 og 7 dage efter fristen	5 %	3 %	4 %	4 %	3 %
Andel sager behandlet mellem 8 dage efter og 4 uger efter fristen	10 %	10 %	10 %	11 %	16 %
Andel sager behandlet senere end 4 uger efter fristen	5 %	15 %	32 %	36 %	33 %
I alt	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Antal sager (N)⁷⁶	109	287	271	408	192

Af tabel 12 fremgår, at andelen af sager, der er behandlet inden for fristen, er faldet en del siden 1. og 2. halvår 2019, hvor denne andel lå på henholdsvis 81 pct. og 72 pct., til de efterfølgende perioder, hvor omtrent halvdelen af sagerne blev behandlet inden for fristen. Modsat er andelen af sager, der har været behandlet senere end fire uger efter fristen, steget i løbet af perioden fra fem pct. i 1. halvår 2019 til 15 pct. i 2. halvår 2019 og derefter til cirka en tredjedel af sagerne i de efterfølgende perioder.

11.2.4

Årsager til fristoverskridelse vedrørende 15-17-årige ved domstolene

Af data, der danner grundlag for opgørelsen i tabel 12, fremgår ligeledes domstolenes registrering af årsagen til fristoverskridelsen. En opgørelse af dette viser, at i knap en tredje del af sagerne, hvori fristen overskrides, skyldes dette ”forsvarerens forhold”, mens henholdsvis ”rettens forhold” og ”andre forhold” er registreret som årsagen for fristoverskridelsen i hver især cirka en femtedel af sagerne med fristoverskridelse. I lidt over en ottendedel af sagerne, hvori fristerne overskrides, er ”udsættelse” registreret som årsagen hertil.

⁷⁶ Differencen mellem antallet af sager i tabel 11 og antallet af sager i tabel 12 skal ses i lyset af tælleenhederne. I tabel 11 omfatter 'antal sager' både hoved- og biforhold, mens 'antal sager' i tabel 12 omfatter antal parter i et sagskompleks.

Hurtig konsekvens

I aftaleteksten til Ungdomskriminalitetsreformen fremgår, at et af formålene med Ungdomskriminalitetsnævnet er at sikre en hurtig konsekvens af børn/unges kriminelle handlinger.⁷⁷ Særligt vedrørende de 15-17-årige vurderer screeningsmedarbejderne, at der samlet set går lang tid fra sigtelse til afholdelse af nævnsmøde, og flere oplever, at en del unge når at begå ny kriminalitet i denne tidsperiode. Enkelte af de børn/unge, der er interviewet til brug for devalueringen vedrørende nævnsmødet, påpeger også, at de oplever at have ventet lang tid på nævnsmødet.⁷⁸ En kontaktperson, der deltog i et af disse interviews, siger følgende:

Der er gået meget lang tid. Jeg kan godt forstå, at sager trækker ud, og jeg har også svært ved at se, hvad man skal gøre anderledes, men det er lang tid for børnene at gå og vente. Det er en svær periode.

I forbindelse med den manuelle sagsgennemgang er tiden fra gerningstidspunkt til afholdelse af nævnsmødet undersøgt. Opgørelsen er foretaget med udgangspunkt i datoangivelser i politiets henvisningsdokumenter, hvad angår de 10-14-årige, og domsudskrifter hvad angår de 15-17-årige. Det bemærkes, at et barn/en ung kan være henvist/dømt for flere lovovertrædelser, og at det ikke her er muligt at afgøre, hvilken lovovertrædelse der har ledt til henvisningen til Ungdomskriminalitetsnævnet. Derfor er opgørelsen foretaget fra gerningsdatoen for den seneste lovovertrædelse (som ikke er en færdselslovovertrædelse), som barnet/den unge er henvist (10-14-årige) eller dømt (15-17-årige) for, indtil datoen for nævnsmødet. Opgørelsen omfatter 41 sager vedrørende 10-14-årige og 95 sager vedrørende 15-17-årige.⁷⁹

Opgørelsen viser, at der for de 10-14-årige i gennemsnit går 117 dage (knap fire måneder) fra gerningsdatoen til datoen for nævnsmødet, med et minimum på 34 dage og et maksimum på 300 dage. Opdeles dette gennemsnit i intervaller, så det er muligt at få større indblik i, hvordan sagerne fordeler sig tidsmæssigt, ses, at nævnsmødet bliver afholdt senest to måneder efter gerningsdatoen i 15 pct. af sagerne (svarende til seks sager), mellem to og fire måneder efter gerningsdatoen i 54 pct. af sagerne (svarende til 22 sager), mellem fire og seks måneder efter gerningsdatoen i 20 pct. af sagerne (svarende til otte sager) og mere end seks måneder efter gerningsdatoen i 12 pct. af sagerne (svarende til fem sager). I tre af de fem sager, hvor der er gået mere end seks måneder fra gerningsdato til afholdelse af nævnsmødet, er der gået mindst ni måneder. Fratrækkes de tre sager, hvor antallet af dage fra gerningsdatoen til datoen for nævnsmødet er særligt høje (henholdsvis 275, 275 og 300 dage), placerer det gennemsnitlige antal dage sig på 104.

⁷⁷ Aftaletekst: <https://www.regeringen.dk/media/5475/aftaletekst-29-juni-2018.pdf>

⁷⁸ Se afsnit 2.1.2. i devalueringen vedrørende nævnsmødet.

⁷⁹ I seks sager har det ikke været muligt at identificere en gerningsdato, hvorfor opgørelsen udelukkende omfatter de resterende 136 sager fra den manuelle sagsgennemgang.

For de 15-17-årige er gennemsnittet fra gerningsdatoen til datoen for nævnsmødet 219 dage (godt syv måneder), med et minimum på 60 dage og et maksimum på 608 dage. Opdeles dette gennemsnit i intervaller, ses, at nævnsmødet bliver afholdt senest fire måneder efter gerningsdatoen i 19 pct. af sagerne (svarende til 18 sager), mellem fire og seks måneder efter gerningsdatoen i 34 pct. af sagerne (svarende til 32 sager), mellem seks og otte måneder efter gerningsdatoen i 15 pct. af sagerne (svarende til 14 sager), mellem otte og ti måneder i 11 pct. af sagerne (svarende til ti sager) og mere end ti måneder i 22 pct. af sagerne (svarende til 21 sager). I 16 af de 21 sager, hvor der er gået mere end ti måneder fra gerningsdato til afholdelse af nævnsmødet, er der gået mere end et år. Fratrækkes de seks sager, hvor antallet af dage fra gerningsdatoen til datoen for nævnsmødet er særligt høje (mellem 448 og 608 dage), placerer det gennemsnitlige antal dage sig på 201.

For ovenstående opgørelser skal bemærkes, at der efter perioden med nedlukning grundet COVID-19 har været en sagsophobning ved Ungdomskriminalitetsnævnet, som har påvirket sagsbehandlingstiden vedrørende afholdelse af nævnsmøder. Det skal desuden bemærkes, at perioden fra gerningsdato til afholdelse af nævnsmødet strækker sig over jul og nytår for sagerne omfattet af ovenstående opgørelser. For sagerne vedrørende 15-17-årige skal særligt bemærkes, at nogle af disse unge kan have modtaget en ubetinget frihedsstraf, som afsones inden afholdelsen af nævnsmødet, ligesom det også er muligt, at de kan have været varetægtsfængslet. Det har ikke været muligt at opgøre, hvor mange af de 95 sager vedrørende 15-17-årige, der er omfattet af ovenstående opgørelse, som har modtaget en ubetinget frihedsstraf, eller som har været varetægtsfængslet. Af kapitel 5 fremgår dog, at af alle de 1.266 sager vedrørende 15-17-årige, der er henvist til Ungdomskriminalitetsnævnet i perioden 1. januar 2019 til 31. marts 2021, har retten truffet afgørelse om delvis betinget eller ubetinget frihedsstraf i 168 sager (svarende til 13 pct.).

Beskrivelser og vurderinger af sager, der henvises til Ungdomskriminalitetsnævnet

Følgende kapitel omhandler centrale aktørers beskrivelser og vurderinger af de typer af sager, der henvises til Ungdomskriminalitetsnævnet. Kapitlet er baseret på interviews med screeningsmedarbejdere, kommunale repræsentanter og nævnsmedlemmer (dommere, politiansatte og kommunalt ansatte) samt på kommentarer fra en spørgeskemaundersøgelse blandt nævnsmedlemmer.⁸⁰ Disse aktører vil i det følgende samlet blive benævnt fagpersoner.

I den politiske aftale om en reform af indsatsen mod ungdomskriminalitet er oprettelsen af Ungdomskriminalitetsnævnet beskrevet som et initiativ til at stoppe fødekæden til den hårde kerne.⁸¹ Der gives som eksempel, at børn fra 10-års alderen kan have så negativ og kriminel adfærd, at de begår personfarlig eller anden alvorlig kriminalitet, eksempelvis voldelige overfald, voldtægt m.v. Det fremhæves desuden i aftaleteksten, at unge, der ender i den hårde kerne, er kendetegnet ved, at de ofte har deres kriminelle debut tidligere end andre kriminelle unge. Af ungdomskriminalitetsloven § 1 fremgår, at formålet med loven er at forebygge ungdomskriminalitet ved et Ungdomskriminalitetsnævn, der skal fastlægge målrettede individuelle forebyggende indsatser for børn og unge i alderen 10 til 17 år, og via en ungekriminalforsorg, der skal føre tilsyn med, at indsatserne gennemføres. Som det fremgår af indledningen til denne rapport, indbefatter det evalueringsprogram, Justitsministeriets Forskningskontor har tilrettelagt, også en effektevaluering, som blandt andet vil omfatte analyser af recidivet blandt de børn og unge, der har fået deres sag behandlet i ungdomskriminalitetsnævnet. Dette kapitel angår fagpersoners vurdering af, om de typer af sager, der henvises til Ungdomskriminalitetsnævnet, flugter med formålet om at forebygge ungdomskriminalitet, herunder at stoppe fødekæden til den hårde kerne.

⁸⁰ I spørgeskemaet har respondenterne i et kommentarfelt haft mulighed for at angive deres erfaringer med de børn og unge, der i praksis henvises til Ungdomskriminalitetsnævnet set i forhold til den politiske hensigt om, at Ungdomskriminalitetsnævnet er et initiativ målrettet fødekæden til den hårde kerne. 104 nævnsmedlemmer har angivet en kommentar, herunder 30 dommere, 29 politiansatte og 45 kommunalt ansatte. Dette spørgsmål i spørgeskemaet var foranlediget af interview med nævnsmedlemmer til brug for devalueringen vedrørende nævnsmødet, hvor flere interviewpersoner – efter at være blevet spurgt ind til, hvilke tilfælde af sager det (ikke) forekommer formålstjenligt at behandle i Ungdomskriminalitetsnævnet – omtalte, hvorvidt de henviste sager kunne anses som at angå fødekæden til den hårde kerne.

⁸¹ Betegnelsen "den hårde kerne" tolkes i det empiriske materiale som "de mest kriminelle unge" eller "den ene procent, der begår mest kriminalitet".

Beskrivelser af forskellige typer af sager, der henvises til Ungdomskriminalitetsnævnet

Blandt fagpersonerne er der generelt en opfattelse af, at de børn og unge, der i praksis henvises til Ungdomskriminalitetsnævnet, er meget forskelligartede. I forbindelse med fagpersonernes beskrivelser kan der kategoriseres fem forskellige typer af børn og unge, som hyppigt bliver fremhævet af fagpersonerne. Disse fem er opstillet i punktform nedenfor og gennemgås herefter enkeltvis. Det bemærkes, at de fem typer af børn og unge er en analytisk konstruktion med udgangspunkt i de karakteristika, der hyppigst fremhæves af fagpersoner fra forskellige faggrupper i det empiriske materiale til beskrivelse af forskellige typer af sager, der i praksis henvises til Ungdomskriminalitetsnævnet. Desuden bemærkes det, at der ikke nødvendigvis er tale om en udtømmende liste af forskellige typer af børn og unge, der henvises til Ungdomskriminalitetsnævnet, samt at typerne og beskrivelserne heraf ikke nødvendigvis er gensidigt udelukkende.

Kategorisering af fem typer af sager, der fremhæves af fagpersonerne:

1. Børn/unge med relation til kriminelle miljøer
2. Børn/unge i risiko for at begå yderligere kriminalitet
3. Institutionsanbragte børn/unge med gentagne henvisninger
4. Børn/unge med lav risiko for at begå yderligere kriminalitet
5. Børn/unge med svært nedsat psykisk funktionsevne

Det skal bemærkes, at de tre sidstnævnte typer vurderes at udgøre en mindre del af den samlede gruppe af børn/unge, der henvises til Ungdomskriminalitetsnævnet.

1. Børn/unge med relation til kriminelle miljøer

Børn og unge i denne gruppe af sager beskrives som værende en del af eller i periferien af kriminelle miljøer og i stor risiko for en løbebane mod alvorlig kriminalitet, herunder bandekriminalitet eller anden organiseret kriminalitet. Der gives i det empiriske materiale eksempler på børn/unge, der har søskende eller forældre, som også har begået kriminalitet. Der lægges i fagpersonernes beskrivelser af de forskellige typer af børn og unge ofte vægt på vurderingen af årsagerne bag den hændelse, der har ledt til henvisningen til Ungdomskriminalitetsnævnet. For denne type af børn og unge pointeres hyppigt, at der er tale om tilsigtede handlinger, der giver anerkendelse i det miljø, hvor barnet/den unge færdes, og som bidrager til den kriminelle identitet, som barnet/den unge vurderes at efterstræbe.

2. Børn/unge i risiko for at begå yderligere kriminalitet

Beskrivelser af sager inden for denne type vedrører hyppigt børn/unge, som vurderes i risiko for at begå yderligere kriminalitet, men som ikke vurderes i risiko for at blive en del af kriminelle grupperinger eller at indgå i anden organiseret kriminalitet. Der gives i det empiriske materiale eksempler på børn/unge med lav selvkontrol, med sociale problemer og med misbrugsproblemer. Inden for denne type af børn og unge er der hyppigt beskrivelser af ressourcetsvage familier. Årsagerne bag den hændelse, der har ledt til henvisningen til Ungdomskriminalitetsnævnet, beskrives blandt andet som værende temperamentsproblemer, der har ført til voldshandlinger eller pengemangel i forbindelse med et stofmisbrug, der har ført til økonomisk kriminalitet.

3. Institutionsanbragte børn/unge med gentagne henvisninger

Beskrivelser af sager inden for denne type af sager vedrører børn/unge, der i forvejen modtager en omfattende social indsats og er anbragt på en institution forud for første henvisning til Ungdomskriminalitetsnævnet. Der lægges i beskrivelserne af denne type af sager vægt på, at der foretages gentagne henvisninger vedrørende de samme personer, fordi personernes uadreegerende adfærd kan komme til udtryk gennem vold og trusler mod andre anbragte på institutionen eller mod personalet, eksempelvis i forbindelse med magtanvendelser over for barnet/den unge. Beskrivelser af denne type af sager angår således hyppigt børn/unge, der henvises til Ungdomskriminalitetsnævnet på baggrund af straffelovens § 119 vedrørende vold eller trusler om vold mod personer i offentlig tjeneste.⁸² Årsagerne bag den hændelse, der har ledt til henvisningen til Ungdomskriminalitetsnævnet, beskrives som værende de samme som årsagen til anbringelsen på den pågældende institution, eksempelvis adfærdsforstyrrelser. Der lægges i beskrivelserne vægt på, barnets/den unges problematiske adfærd i vidt omfang i forvejen adresseres på institutionen, eksempelvis gennem socialpædagogisk, psykologisk og/eller psykiatrisk behandling.

4. Børn/unge med lav risiko for at begå yderligere kriminalitet

Beskrivelser af sager inden for denne type af sager vedrører børn/unge, som ikke tidligere er kendt af politiet, og som vurderes at være i lav risiko for at begå yderligere kriminalitet. Børnene/de unge beskrives hyppigt som forholdsvis velfungerende i forhold til skoleforhold, familieforhold og vennegruppe, og sagerne beskrives hyppigt som ”bagatelagtige” sager, hvor barnet/den unge i et enkeltstående tilfælde er endt i en slagsmåls lignende konflikt⁸³ eller har afgivet trusler på sociale medier. Der er således typisk tale om sager, der henvises på baggrund af straffelovens § 266 om trusler eller § 244 om simpel vold. Sagerne angår primært personfarlig kriminalitet, da lignende tilfælde af sager vedrørende anden alvorlig kriminalitet typisk frasorteres grundet recidivkriteriet, der gælder for denne kriminalitetstype. Der lægges hyppigt vægt på, at barnet/den unge angrer, og at årsagen bag den hændelse, der har ledt til henvisningen til Ungdomskriminalitetsnævnet, vurderes at være fuldkab eller frustration ved uoverensstemmelser.

⁸² I december 2018 blev det som led i ungdomskriminalitetsreformen vedtaget, at lederen af en delvis lukket døgninstitution, en delvis lukket afdeling på en døgninstitution, en sikret døgninstitution eller en særligt sikret afdeling har pligt til at politianmelde personfarlig kriminalitet, der har fundet sted på institutionen, jf. § 21a i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge. Der var ikke tidligere særlige regler eller fælles procedurer for håndtering af personfarlig kriminalitet på sådanne institutioner, jf. bemærkninger til Forslag til Lov om ændring af lov om social service, lov om voksenansvar for anbragte børn og unge og lov om socialtilsyn: <https://www.retsinformation.dk/eli/ft/201812L00085>

⁸³ Det bemærkes, at der her er tale om tilfælde, der ikke kan karakteriseres som ubetydelig vold, hvor der kan gives tiltalefrafald. I Rigsadvokatmeddelelsen vedrørende behandling af sager mod unge lovovertrædere er det angivet, at tiltalefrafald ikke skal anvendes, hvis flere gerningsmænd i forening har udøvet vold mod én person, hvis forurettede har pådraget sig skader af betydning, f.eks. i form af flænger, tandskade eller adskillige blodudtrædninger, eller hvis der er anvendt et våben eller lignende i forbindelse med volds handlingerne.

5. Børn og unge med svært nedsat psykisk funktionsevne

Beskrivelser af denne type sager vedrører børn og unge, der kan betegnes som havende svært nedsat psykisk funktionsevne, eksempelvis psykotiske børn/unge eller børn/unge diagnosticeret med infantil autisme eller mental retardering. Børnene/de unge beskrives hyppigt som værende tilknyttet specialskoler, aflastnings- eller botilbud. Årsagen til den hændelse, der har ledt til henvisningen til Ungdomskriminalitetsnævnet, vurderes hyppigt at være affekt eller et symptom på den nedsatte psykiske funktionsevne og kan eksempelvis angå vold, trusler eller seksualforbrydelser. Der lægges i beskrivelserne typisk vægt på, at børnene/de unge i vidt omfang ikke vurderes at forstå konsekvenserne af deres handlinger. I devalueringen vedrørende nævnsmødet fremgår, at de børn/unge, der ifølge de interviewede vurderes at have en nedsat psykisk funktionsevne, forekommer at være meget forskellige i forhold til, hvordan og i hvilket omfang dette belaster den enkelte. I denne type af sager vedrørende børn/unge med *svært* nedsat psykisk funktionsevne er der således tale om de børn/unge, der er mest belastede af deres funktionsnedsættelse. De interviewede vurderer, at der antalsmæssigt er få unge i denne kategori.

12.2

Vurdering af sager, der henvises til Ungdomskriminalitetsnævnet

For så vidt angår de beskrevne typer af sager vedrørende *børn/unge med relation til kriminelle miljøer* samt *børn/unge i risiko for at begå yderligere kriminalitet*, er der blandt fagpersonerne i det empiriske materiale en generel opfattelse af, at disse sager kan siges at angå fødekæden til den hårde kerne, samt at behandlingen af denne type sager i Ungdomskriminalitetsnævnet er formålstjenligt set i forhold til at forebygge ungdomskriminalitet. Denne opfattelse knytter sig til en vurdering af, at Ungdomskriminalitetsnævnet bidrager med noget andet eller yderligere set i forhold til indsatsen over for målgruppen, før ungdomskriminalitetsloven trådte i kraft. Som det er beskrevet i kapitel 10 i devalueringen vedrørende nævnsmødet, er opfattelsen blandt fagpersonerne, at Ungdomskriminalitetsnævnet bidrager med øget fokus på kriminalitetsperspektivet, bidrager med at sikre, at kommunerne iværksætter de nødvendige indsatser, bidrager med i højere grad at forpligte barnet/den unge og/eller forældremyndighedsindehavere til at modtage forebyggende indsatser, samt at tilsynet ved Ungekriminalforsorgen bidrager til at sikre efterlevelse af de afgørelser, der træffes i Ungdomskriminalitetsnævnet.

For så vidt angår typen af sager vedrørende *børn/unge med lav risiko for at begå yderligere kriminalitet*, er der i det empiriske materiale en generel vurdering af, at disse børn/unge ikke kan betragtes som værende en del af fødekæden til den hårde kerne, og at der, ifølge fagpersonernes vurdering, er et proportionalitetsproblem mellem sagens behandling og den formodede kriminalpræventive virkning heraf. Med baggrund i barnets/den unges forseelse og personlige forhold vurderes det af fagpersonerne ikke formålstjenligt, at sagen behandles i Ungdomskriminalitetsnævnet, da de ressourcemæssige og personlige omkostninger forbundet hermed vurderes at være for store set i forhold til den (vurderede) lave risiko for, at disse børn/unge begår ny kriminalitet.

I relation til denne type af sager udtrykker størstedelen af screeningsmedarbejderne samt nogle af nævnsmedlemmerne og de kommunale repræsentanter et ønske om, at der i forbindelse med screeningen af sagerne vedrørende personfarlig kriminalitet var mulighed for at foretage lignende individuelle vurderinger med hensyn til recidivrisiko, som der foretages i sager vedrørende anden alvorlig kriminalitet. En af screeningsmedarbejderne ytrer følgende, som eksemplificerer opfattelsen blandt de fleste screeningsmedarbejdere:

Jeg tror, vi ville kunne undgå at sende nogen ind i Ungdomskriminalitetsnævnet, hvor alt tyder på, at det er et enkeltstående tilfælde, og hvor det, at man er blevet afhørt af politiet eller har været i retten, kan være læring nok.

Det pointeres i relation hertil, at der kan være andre relevante, etablerede indsatser for disse børn og unge, som kan træde i stedet for behandlingen af sagen i Ungdomskriminalitetsnævnet, herunder konfliktråd eller bekymringssamtale ved politiet.

For så vidt angår typen af sager vedrørende *institutionsanbragte børn/unge med gentagne henvisninger* vurderes disse børn/unge af de interviewede fagpersoner at være en del af fødekæden til den hårde kerne. Samtidig med dette, påpeger særligt de interviewede screeningsmedarbejdere, at det kan forekomme formålsløst, at samme personer gentagne gange henvises til Ungdomskriminalitetsnævnet på grund af vold eller trusler mod personale på institutionen (straffelovens § 119). Flere nævnsmedlemmer påpeger, at det i sådanne genindbringelsessager kan være vanskeligt at træffe afgørelser i Ungdomskriminalitetsnævnet, der kan supplere den allerede omfattende sociale indsats, således at den kriminalpræventive indsats forbedres. Genindbringelsessager belyses nærmere i en kommende devaluering vedrørende udmøntning af afgørelser, tilsyn og genindbringelse af sager til nævnet.

Hvad angår typen af sager vedrørende *børn/unge med svært nedsat psykisk funktionsevne* er vurderingen i det empiriske materiale, at denne gruppe kan betragtes som værende en del af de børn og unge, som oprettelsen af Ungdomskriminalitetsnævnet er møntet på, idet de har en kriminel adfærd, og at risikoen for gentagen kriminalitet er stor. Samtidig er der i det empiriske materiale en opfattelse af, at disse sager ikke er formålstjenlige at behandle i Ungdomskriminalitetsnævnet. Det skyldes blandt andet, at børnene/de unge ikke vurderes at være kognitivt i stand til at forstå sagsprocessen, og at deltagelsen i nævnsmødet kan være en belastning for barnet/den unges mentale helbred. Det skyldes desuden en opfattelse af, at børnene/de unge i vidt omfang i forvejen modtager omfattende social støtte efter serviceloven, og at en afgørelse om forbedringsforløb med dertilhørende tilsyn ved Ungekriminalforsorgen vurderes at kunne forstyrre den allerede etablerede indsats. Et forbedringsforløb med dertilhørende tilsyn vurderes således ikke at kunne forbedre den kriminalpræventive indsats. Flere vurderer, at der omfangsmæssigt er tale om få sager, men anskuer det samtidig som et stort problem, at sagerne ikke kan undtages fra behandling i nævnet. Dette anses særlig relevant for den yngste målgruppe i tilfælde, hvor barnet/den unge ikke vurderes at have en alderssvarende udvikling og derfor reelt ikke vurderes at opfylde alderskriteriet. Blandt en del af fagpersonerne i det empiriske materiale er der derfor et ønske om en mulighed for at kunne

undtage sådanne typer af sager for behandling i Ungdomskriminalitetsnævnet på baggrund af et individuelt skøn.⁸⁴

Det fremgik af devalueringen vedrørende nævnsmødet, at der i godt en fjerdedel af sagerne, som er behandlet i Ungdomskriminalitetsnævnet, er truffet afgørelse om ikke at iværksætte hverken et forbedringsforløb eller en straksreaktion. Blandt flere af fagpersonerne er der en opfattelse af, at det i høj grad er tilfælde af sager vedrørende *institutionsanbragte børn/unge med gentagne henvisninger, som i forvejen modtager en omfattende social indsats*, sager vedrørende *børn/unge med lav risiko for at begå yderligere kriminalitet* samt vedrørende *børn/unge med svært nedsat psykisk funktionsevne*, hvor der i Ungdomskriminalitetsnævnet træffes afgørelse om hverken at igangsætte forbedringsforløb eller straksreaktion. Det skyldes, ifølge fagpersonerne, at der enten ikke vurderes at være et behov for at iværksætte tiltag efter ungdomskriminalitetslovens §§ 12-14, eller at barnet/den unge i forvejen modtager omfattende social støtte gennem serviceloven, og at en afgørelse via ungdomskriminalitetsloven med dertilhørende tilsyn af Ungekriminalforsorgen ikke vurderes hensigtsmæssig, jf. også afsnit 8.2.4 i devalueringen vedrørende nævnsmødet.⁸⁵

Det bemærkes, at det af devalueringen vedrørende nævnsmødet (kapitel 10) fremgår, at nogle fagpersoner vurderer, at nævnsmødet i sig selv vurderes at have en værdi, selvom der træffes afgørelse om ikke at iværksætte et forbedringsforløb/straksreaktion. Dette både i forhold til, at nævnsmøderne over for børnene/de unge cementerer alvoren i situationen og sender et signal om konsekvenser ved kriminelle handlinger, og i forhold til at dialogen på nævnsmødet kan være værdifuld i sig selv.

12.3

Kriminalitetstruede børn/unge, der ikke henvises til Ungdomskriminalitetsnævnet

En del af de interviewede screeningsmedarbejdere og kommunale repræsentanter samt enkelte politiansatte nævnsmedlemmer påpeger desuden, at de har kendskab til en type af børn/unge, som vurderes at være i fødekæden til den hårde kerne, men som ikke opfylder betingelserne for henvisning til Ungdomskriminalitetsnævnet.

⁸⁴ Det bemærkes, at 15-17-årige med en foranstaltningsdom ikke samtidig kan få deres sag behandlet i Ungdomskriminalitetsnævnet. Det følger af, at behandlingen af en sag i Ungdomskriminalitetsnævnet forudsætter en fængselsstraf. Det bemærkes desuden, at barnet/den unge kan fritages fra selv at deltage på et nævnsmøde, eksempelvis grundet dennes nedsatte psykiske funktionsevne, jf. ungdomskriminalitetslovens § 38, stk. 3. Se mere herom i afsnit 7.5 i devalueringen vedrørende ungefaglige undersøgelser og indstillinger. I afsnit 7.10.1 i devalueringen vedrørende nævnsmødet indgår beskrivelser af hensyn til børn og unge med nedsat psykisk funktionsevne på nævnsmøder.

⁸⁵ Se også afsnit 1.3 i Ungdomskriminalitetsnævnets årsberetning for 2020: [aarsberetning-2020.pdf \(ungdomskriminalitetsnaevnet.dk\)](#)

Beskrivelserne af disse sager angår hyppigt børn/unge, der er mistænkt/sigtet for forhold vedrørende anden alvorlig kriminalitet, som ligger under grænsen for at kunne udløse en frihedsstraf. Der nævnes eksempler på salg af euforiserende stoffer⁸⁶, besiddelse af kniv, hærværk⁸⁷, bedrageri og tyveri, og det påpeges desuden, der kan være tale om, at barnet/den unge er mistænkt/sigtet for flere forskellige forhold. Der lægges i beskrivelserne hyppigt vægt på, at barnet/den unge gentagne gange i politiets systemer er registreret som antruffet med personer fra kriminelle miljøer. En af de interviewede fra en kommune udtrykker følgende vedrørende denne type af sager:

Vi har nogle sager om bandedrenge i vores team, som ikke er kommet i Ungdomskriminalitetsnævnet. Vi troede, at det ville være de banderelaterede unge, som ville komme i nævnet, men sådan er det faktisk ikke helt. Jeg tror bare, at den type unge er blevet så dygtige efterhånden, at de bliver ved med at kunne gå under radaren. Hvis de ikke er blevet taget i noget alvorligt, men kun småting, som afgøres med bødestraf eller noget andet, så kommer de ikke med, selvom de faktisk er en del af den hårde kerne af unge kriminelle.

Nogle af screeningsmedarbejderne påpeger, at disse typer af sager i flere tilfælde har været vurderet i screeningsenheden ad flere omgange, men er blevet frasorteret grundet manglende opfyldelse af kriminalitetskriteriet. Opfattelsen er, at barnet/den unge i mange tilfælde på et senere tidspunkt ender med at blive henvist til Ungdomskriminalitetsnævnet, fordi vedkommende mistænkes/sigtes for personfarlig kriminalitet. Flere udtrykker i den forbindelse en frustration over ikke at have haft mulighed for at henvise barnet/den unge til Ungdomskriminalitetsnævnet forinden.

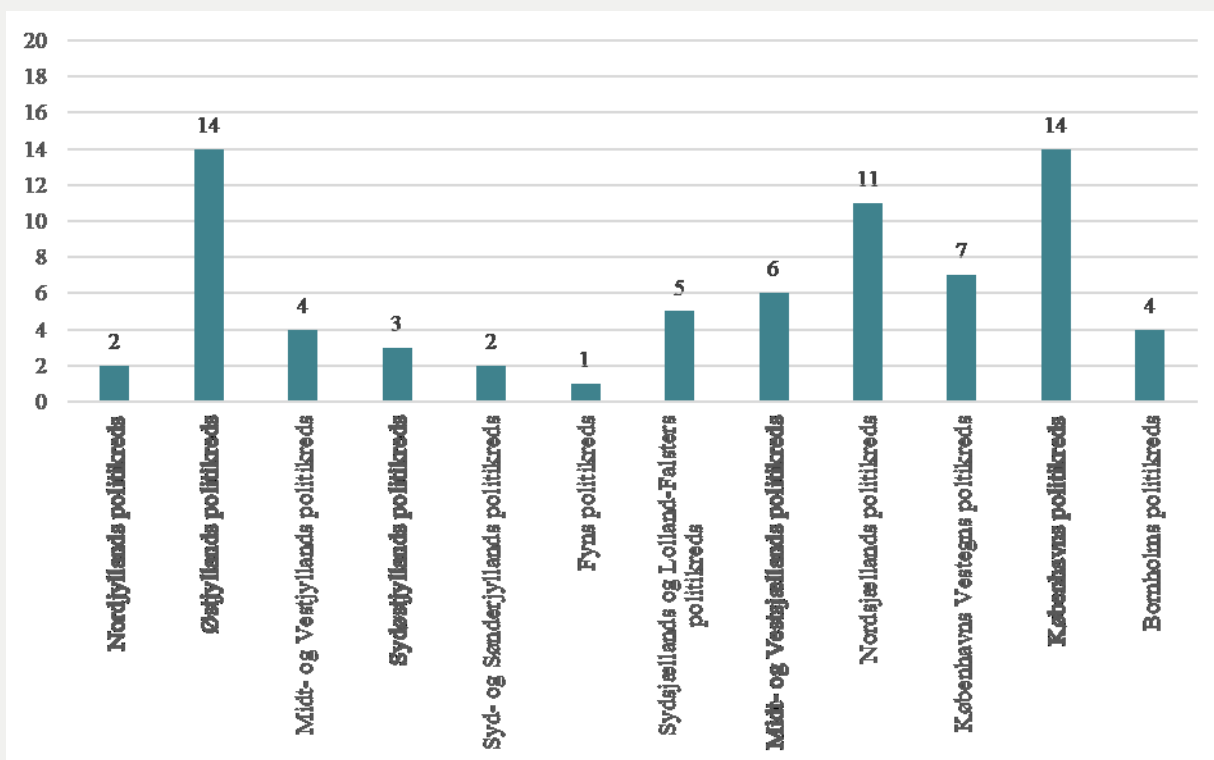
⁸⁶ Besiddelse af euforiserende stoffer med henblik på videreoverdragelse straffes som udgangspunkt med frihedsstraf, men kan i enkelte tilfælde straffes med bøde i førstegangstilfælde, jf. Rigsadvokatmeddelelsen vedrørende narkotika.

⁸⁷ For hærværk nedlægges der som udgangspunkt ikke påstand om fængselsstraf, hvis skadens størrelsen er mindre end 15.000 kr., jf. Rigsadvokatmeddelelsen vedrørende strafpåstanden i sager om overtrædelser af straffeloven.

Af bilagsfigur 1 fremgår antallet af tilbagetrukne hovedsager fordelt efter politikreds.

Bilagsfigur 1.

Antal tilbagetrukne sager fordelt efter politikreds, januar 2019 til april 2021.⁸⁸

N = 73

Af figuren fremgår, at antallet af tilbagetrukne sager er højest i Københavns politikreds og Østtjyllands politikreds, med 14 tilbagetrukne sager i begge, mens Fyns politikreds med alene en tilbagetrukken sag har det laveste antal tilbagetrukne sager.

⁸⁸ Det bemærkes, at det i nogle tilfælde afklares ved en forudgående telefonisk drøftelse mellem screeningsmedarbejdere og Ungdomskriminalitetsnævnets sekretariat, at en sag ikke er omfattet af nævnets kompetence. Sådanne sager indgår ikke i opgørelsen.

Desuden bemærkes det, at der i 2019 blev tilbagetrukket 46 sager, mens der i 2020 blev tilbagetrukket 19 sager. I perioden fra 1. januar til 30. april 2021 blev der i alt tilbagetrukket otte sager.

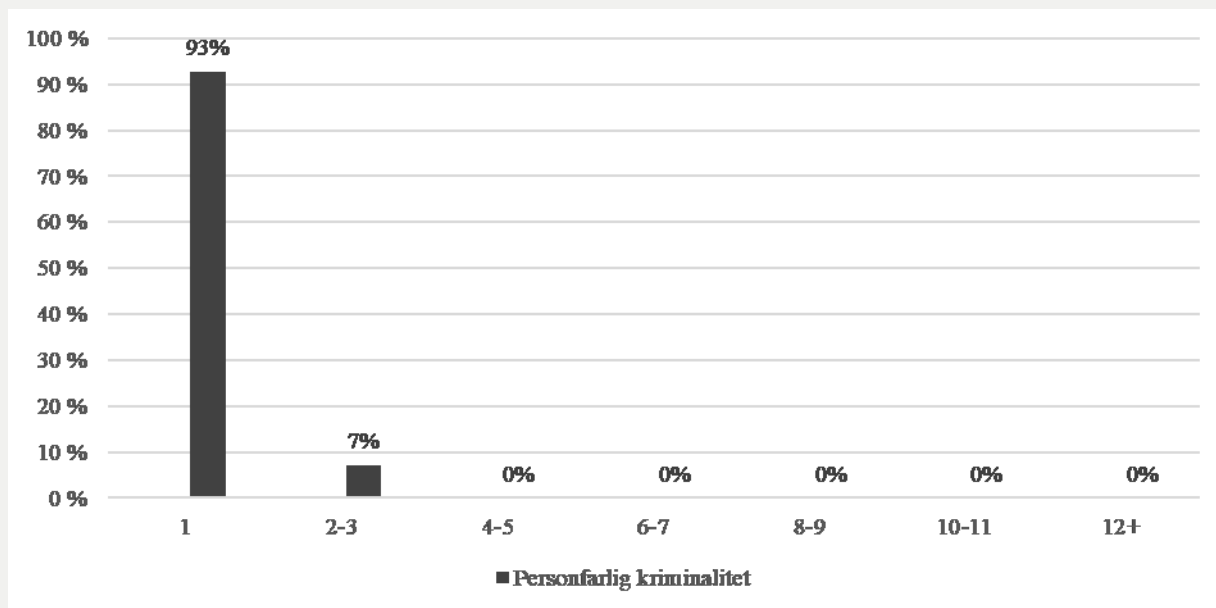
Bilag 2

Nedenstående figurer viser fordelingen af antallet af mistanker/sigtelser, børnene/de unge, der er henvist til Ungdomskriminalitetsnævnet i perioden 1. januar 2019 til 30. april 2021, er registreret med forud for deres afgørelsesdato i Ungdomskriminalitetsnævnet, samt hvor gerningsalderen har været mindst 10 år. Hver figur viser denne fordeling for henholdsvis anden alvorlig kriminalitet og personfarlig kriminalitet for et alderstrin. Alder er i disse figurer, såvel som i resten af rapporten, defineret som barnets/den unges gerningsalder for den mistanke/sigtelse, der førte til barnets/den unges første henvisning til Ungdomskriminalitetsnævnet. Antallet af forudgående mistanker/sigtelser opgøres for perioden 1. januar 2012 til 30. april 2021.

Det bemærkes, at N, forstået som antallet af personer i gruppen, er ganske lille for flere af figurerne, og figurerne skal således tolkes i lyset heraf. Netop grundet et antal personer på mindre end tre i gruppen af henholdsvis 10-årige og 11-årige, der er henvist på baggrund af anden alvorlig kriminalitet, viser bilagsfigur 2 og 3 udelukkende antallet af forudgående mistanker for personfarlig kriminalitet af diskretionshensyn.

Bilagsfigur 2.

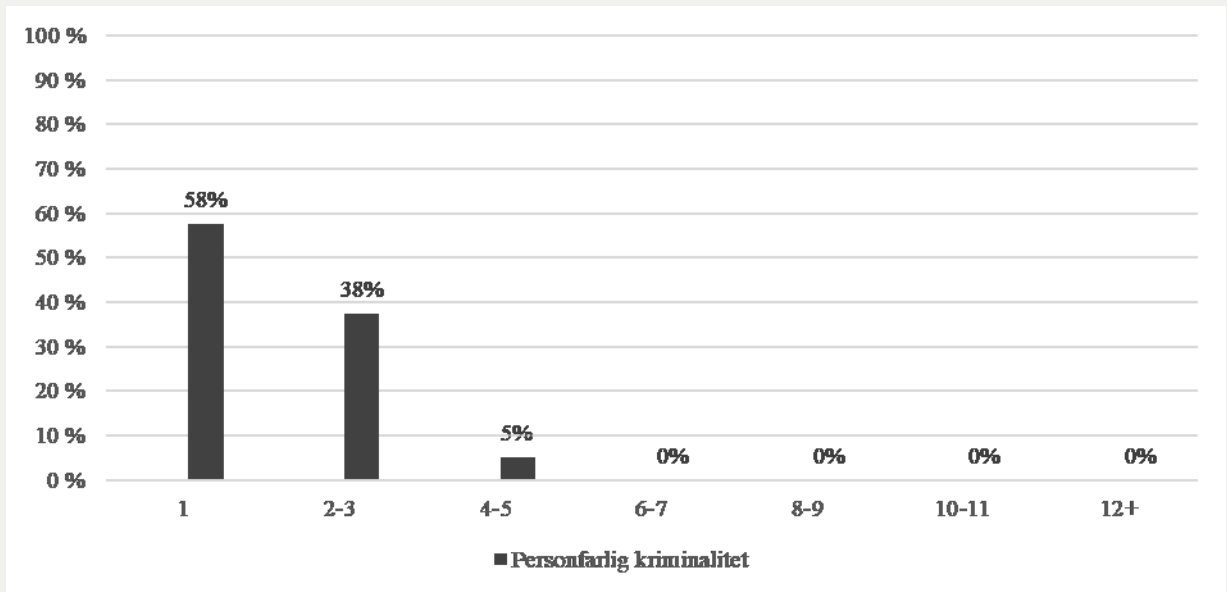
Andel 10-årige henvist til Ungdomskriminalitetsnævnet fordelt efter antal mistanker/sigtelser forud for afgørelsesdatoen fra Ungdomskriminalitetsnævnet. Perioden angår 1. januar 2012 til 30. april 2021.

Personfarlig kriminalitet: N=14

Bilagsfigur 3.

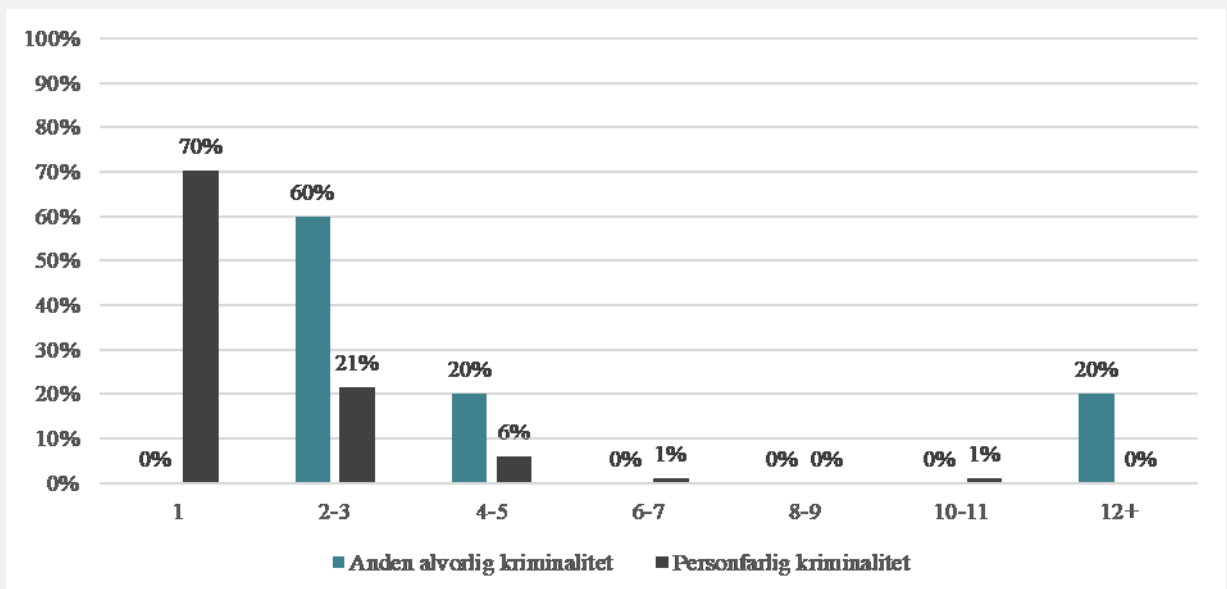
Andel 11-årige henvist til Ungdomskriminalitetsnævnet fordelt efter antal mistanker/sigtelser forud for afgørelsesdatoen fra Ungdomskriminalitetsnævnet. Perioden angår 1. januar 2012 til 30. april 2021.

Personfarlig kriminalitet: N=40

Bilagsfigur 4.

Andel 12-årige henvist til Ungdomskriminalitetsnævnet fordelt efter antal mistanker/sigtelser forud for afgørelsesdatoen fra Ungdomskriminalitetsnævnet. Perioden angår 1. januar 2012 til 30. april 2021.

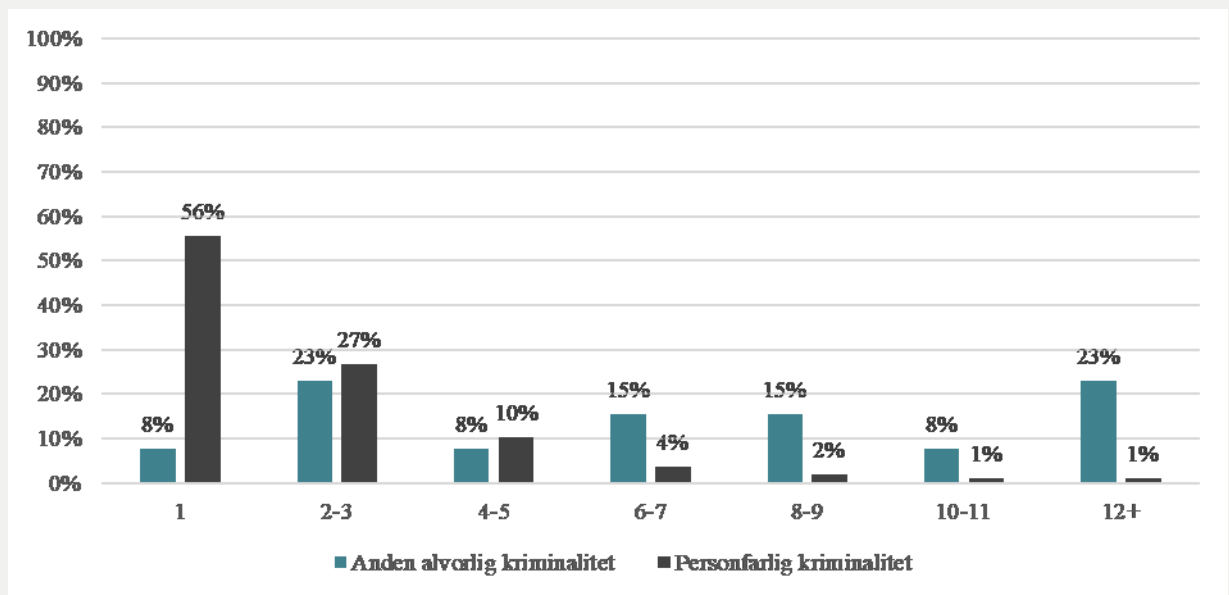

Anden alvorlig kriminalitet: N=5

Personfarlig kriminalitet: N=84

Bilagsfigur 5.

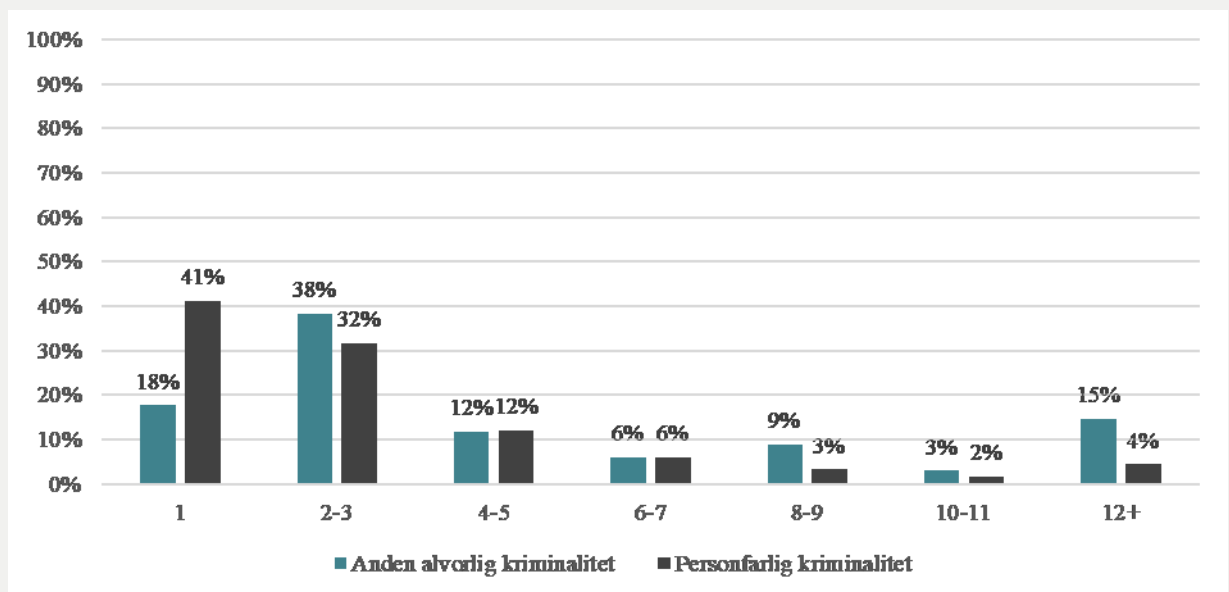
Andel 13-årige henvist til Ungdomskriminalitetsnævnet fordelt efter antal mistanker/sigtelser forud for afgørelsesdatoen fra Ungdomskriminalitetsnævnet. Perioden angår 1. januar 2012 til 30. april 2021.

Anden alvorlig kriminalitet: N=13
Personfarlig kriminalitet: N=214

Bilagsfigur 6.

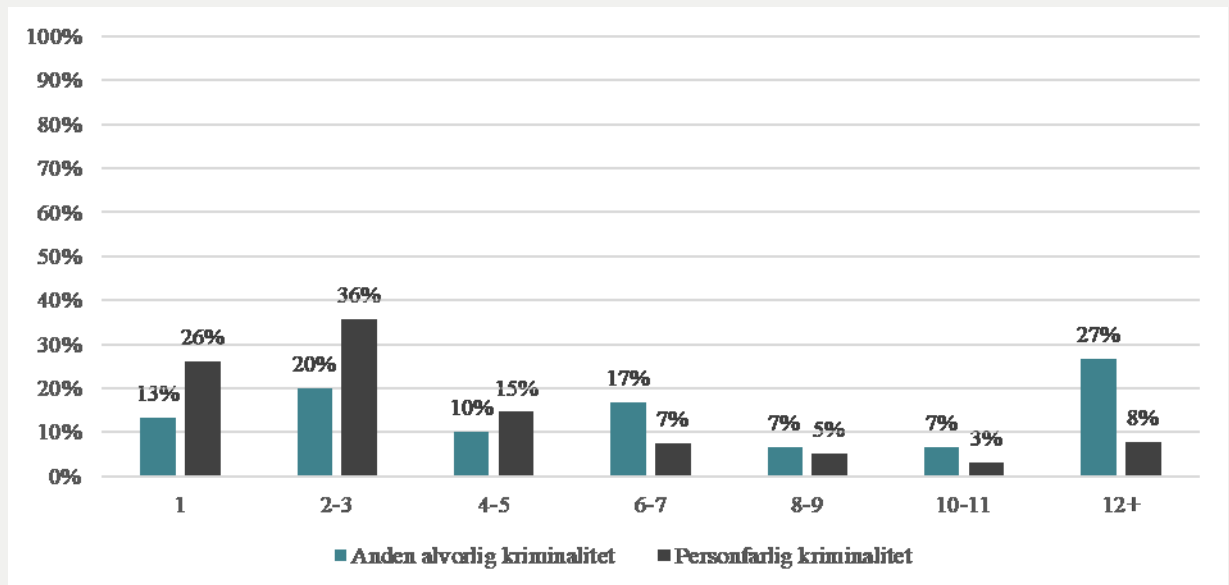
Andel 14-årige henvist til Ungdomskriminalitetsnævnet fordelt efter antal mistanker/sigtelser forud for afgørelsesdatoen fra Ungdomskriminalitetsnævnet. Perioden angår 1. januar 2012 til 30. april 2021.

Anden alvorlig kriminalitet: N=34
Personfarlig kriminalitet: N=433

Bilagsfigur 7.

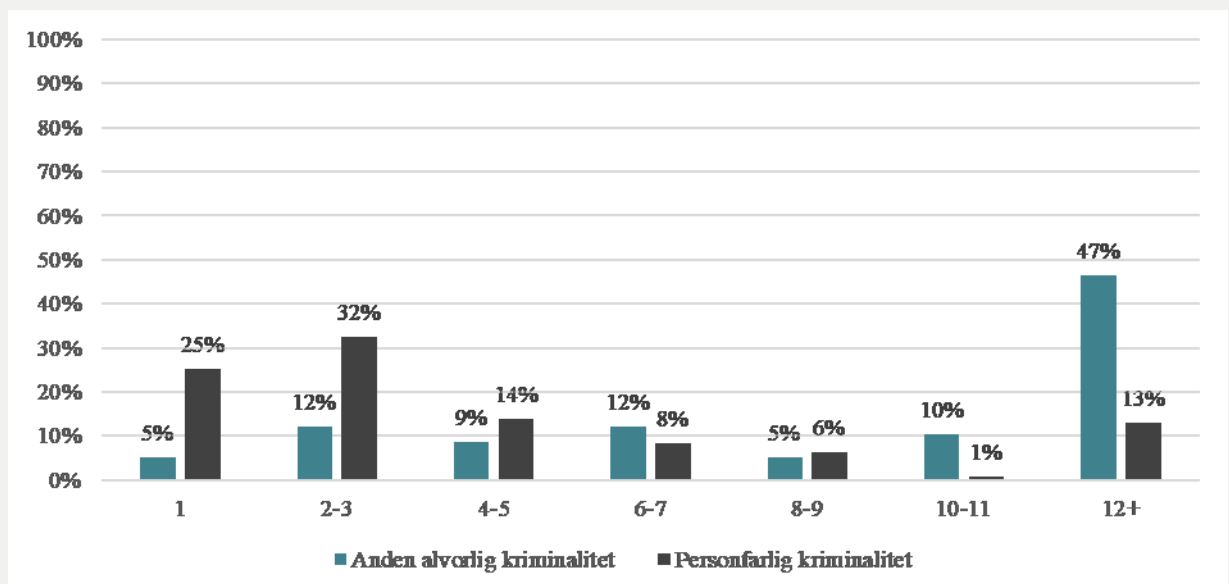
Andel 15-årige henvist til Ungdomskriminalitetsnævnet fordelt efter antal mistanker/sigtelser forud for afgørelsesdatoen fra Ungdomskriminalitetsnævnet. Perioden angår 1. januar 2012 til 30. april 2021.

Anden alvorlig kriminalitet: N=30
Personfarlig kriminalitet: N=363

Bilagsfigur 8.

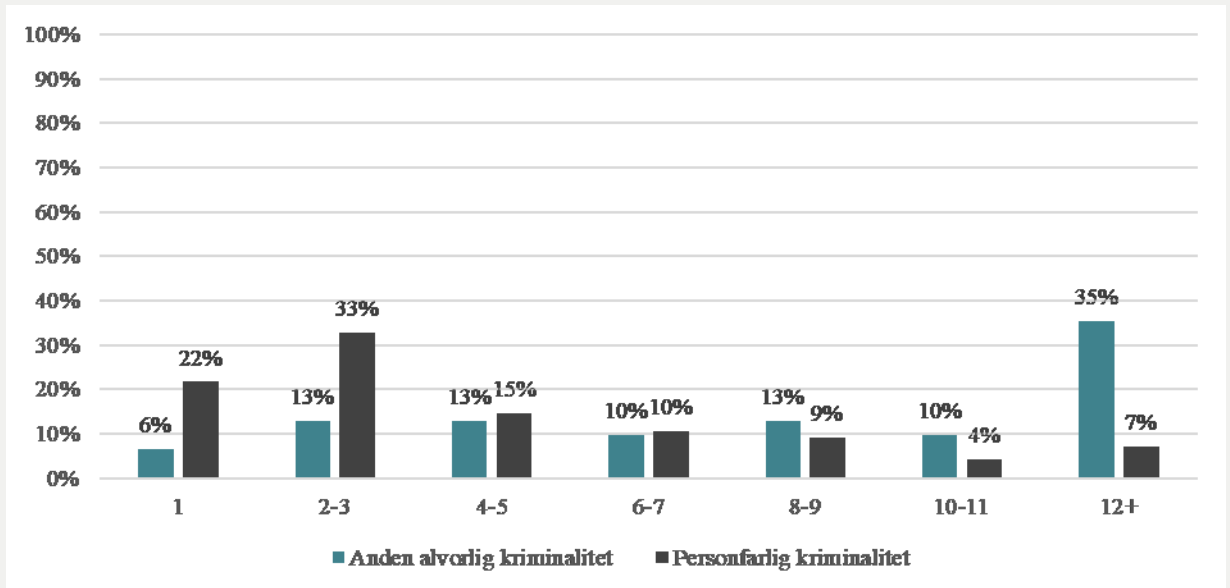
Andel 16-årige henvist til Ungdomskriminalitetsnævnet fordelt efter antal mistanker/sigtelser forud for afgørelsesdatoen fra Ungdomskriminalitetsnævnet. Perioden angår 1. januar 2012 til 30. april 2021.

Anden alvorlig kriminalitet: N=58
Personfarlig kriminalitet: N=394

Bilagsfigur 9.

Andel 17-årige henvist til Ungdomskriminalitetsnævnet fordelt efter antal mistanker/sigtelser forud for afgørelsesdatoen fra Ungdomskriminalitetsnævnet. Perioden angår 1. januar 2012 til 30. april 2021.

Anden alvorlig kriminalitet: N=31

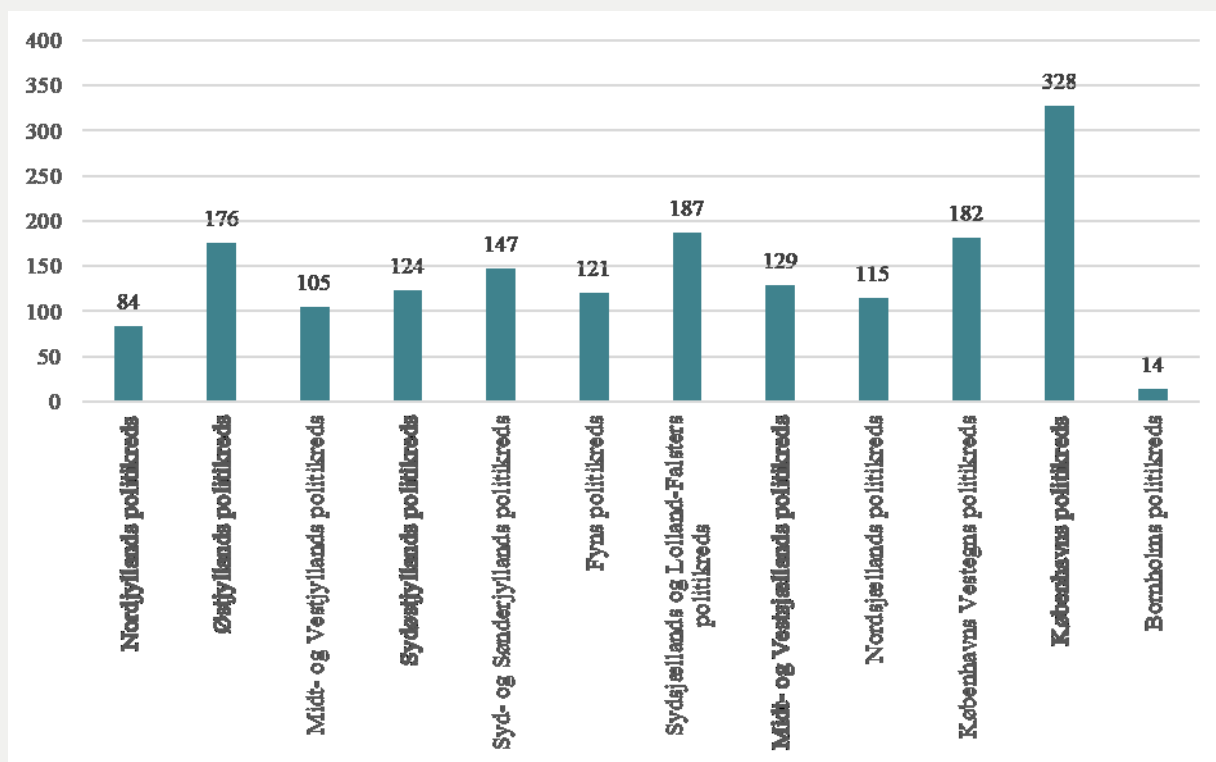
Personfarlig kriminalitet: N=143

Af bilagsfigur 10 fremgår antallet af 10-14-årige, som er mistænkt for personfarlig kriminalitet i de forskellige politikredse.

Opgørelsen omfatter børn, der er registreret med en mistanke for en af de kriminalitetstyper, der jævnfør bemærkningerne til ungdomskriminalitetsloven er defineret som personfarlig kriminalitet, hvor barnet er 10-14-år på gerningstidspunktet, samt hvor gerningsdatoen ligger i perioden fra 1. januar 2019 til 1. februar 2021.

Bilagsfigur 10.

Fordeling af antal 10-14-årige, der er mistænkt for personfarlig kriminalitet, efter politikreds.

N = 1.712

Nedenstående er en sammenfatning af de oplysninger, der indgår i politiets henvisningsskabeloner for henholdsvis personfarlig og anden alvorlig kriminalitet samt 10-14-årige og 15-17-årige. Den blå tekstfarve illustrerer, at disse oplysninger alene indgår i skabeloner om henvisning vedrørende anden alvorlig kriminalitet, og den grønne tekstfarve illustrerer, at disse oplysninger alene indgår i skabeloner om henvisning vedrørende personfarlig kriminalitet.

Personlige oplysninger

Barnets/den unges navn:

Barnets/den unges Cpr.:

Barnets/den unges adresse:

Barnets/den unges tlf. nr.:

Navne/adressebeskyttelse:

Ansvarlig kommune:

Er barnet/den unge anbragt:

Eventuelt anbringelsessted:

Mors navn:

Mors adresse:

Mors tlf. nr.:

Har mor forældremyndighed:

Fars navn:

Fars adresse:

Fars tlf. nr.:

Har far forældremyndighed:

Henvisning

Politiet har besluttet at henvise "[Navn's]" sag til behandling i Ungdomskriminalitetsnævnet. Henvisningen sker da "[Navn]" er mistænkt/sigtet for at have begået personfarlig kriminalitet.

Henvisningen sker på baggrund af politiets screening, hvor "[Navn]" vurderes at være i særlig risiko for at begå yderligere kriminalitet.

Resultatet af screeningen bygger på en konkret, individuel vurdering af den kriminalitet som "[Navn]" er mistænkt/sigtet for at have begået, alvorligheden af denne samt identificerede risikofaktorer.

Aktuel mistanke om kriminalitet

[Klik her og skriv]

Hvordan forholder barnet/den unge sig til mistanken/sigtelsen?

[Klik her og skriv]

Tidligere mistanke om kriminalitet

[Klik her og skriv]

Andre mistænkte/sigtede:

[Klik her og skriv]

Skade på person eller genstand (herunder værdi):

[Klik her og skriv]

Forurettedes navn og alder:

[Klik her og skriv]

Vurdering

[Klik her og skriv]

Øvrige oplysninger til brug for sikkerhed omkring nævnsmøde

[Klik her og skriv]

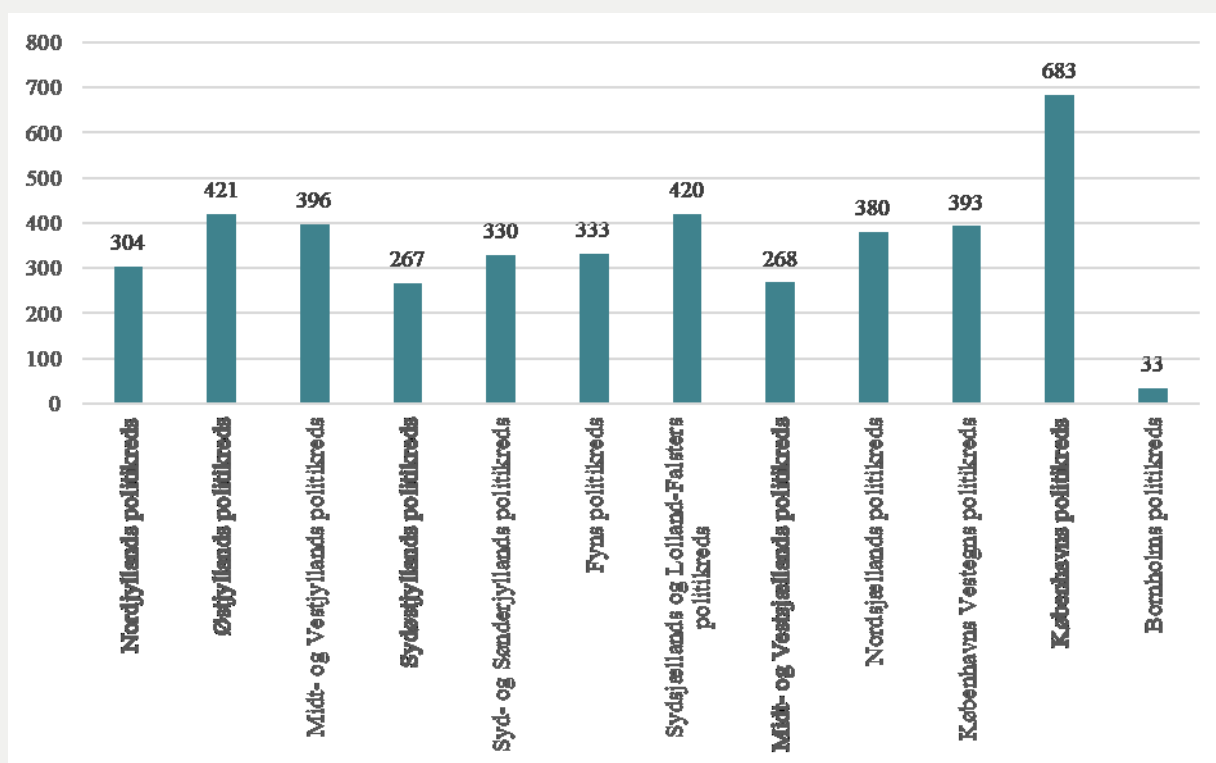
Forebyggelsesenheden i "[politikreds]" har "[dato]" oversendt resultatet af screeningen til Ungdomskriminalitetsnævnets sekretariat/anklagemyndigheden i politikredsen.

Af bilagsfigur 11 fremgår antallet af 15-17-årige, som er sigtet for personfarlig kriminalitet i de forskellige politikredse.

Opgørelsen omfatter unge, der er registreret med en sigtelse for en af de kriminalitetstyper, der jævnfør bemærkningerne til ungdomskriminalitetsloven er defineret som personfarlig kriminalitet, hvor den unge er 15-17 år på gerningstidspunktet, samt hvor gerningsdatoen ligger i perioden fra 1. januar 2019 til 1. februar 2021.

Bilagsfigur 11.

Fordeling af antal 15-17-årige, der er sigtet for personfarlig kriminalitet, efter politikreds.

N = 4.228

Screening og henvisning

En devaluering af Ungdomskriminalitetsnævnet

Forfatter

Tine Fuglsang

Signe Bechmann Hansen

Dato

December 2021

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Telefon

72 26 84 00

Email

jm@jm.dk

ISBN

978-87-93469-66-2